

**PLANUL STRATEGIC NAȚIONAL
MULTIANUAL PRIVIND ACVACULTURA
2014-2020**

CUPRINS

Prefața

CAP. 1. CONTEXTUL NAȚIONAL ȘI LEGĂTURA CU PRINCIPALELE OBIECTIVE NAȚIONALE6

1.1. Situația națională și abordarea strategică vizând principalele obiective ale UE.....7

1.1.1	Obiectivele Uniunii Europene privind acvacultura.....	7
1.1.2	Situația națională a acvaculturii și potențialul actual al acesteia.....	10
1.1.3	Stadiului investițiilor în acvacultura românească.....	20
1.1.3.1	Ferme de acvacultură destinate creșterii ciprinidelor.....	21
1.1.3.2	Lacurile de acumulare în care se practică acvacultura.....	43
1.1.3.3	Ferme salmonicole.....	48
1.1.3.4	Ferme de acvacultura pentru creștere peștelui marin.....	54
1.1.4	Analiza investițiilor realizate în acvacultură începând cu anul 2007.....	54
1.1.5	Arealuri favorabile dezvoltării acvaculturii.....	63
1.1.6	Arealuri marine favorabile dezvoltării mariculturii.....	72
1.1.7	Necesitățile și oportunitățile dezvoltării acvaculturii românești.....	78
1.1.8	Abordarea strategică a României în concordanță cu principalele obiective ale UE.....	101

1.2. Obiectivul cuantificat de creștere națională (2014 - 2020).....106

1.2.1	Direcțiile de dezvoltare ale acvaculturii în perioada 2014 – 2020.....	106
1.2.2	Directii de actiune.....	109
1.2.3	Planul de acțiune.....	113
1.2.3.1	Măsuri privind materializarea acțiunilor propuse.....	113
1.2.3.2	Resurse necesare implementării planului de acțiune.....	115
1.2.3.3	Setul de indicatori și țintele intermediare în vederea monitorizării implementării planului de acțiune.....	116

CAP. 2. RĂSPUNSUL LA ORIENTĂRILE STRATEGICE.....125

2.1. Simplificarea procedurilor administrative.....126

2.1.1	Evaluarea situației la nivel național.....	126
2.1.1.1	Descrierea calitativă a cadrului administrativ.....	126
2.1.1.2	Date cantitative și explicații.....	131
2.1.2	Principalele elemente ale răspunsului politic dorit: acțiunile prevăzute în vederea reducerii sarcinii administrative.....	134
2.1.3	Obiectivele și indicatorii cuantificați aferenți.....	135

2.2. Asigurarea dezvoltării sustenabile și a creșterii acvaculturii prin intermediul amenajării coordonate a teritoriului.....137

2.2.1	Evaluarea situației la nivel național: cadrul actual aplicabil amenajării teritoriului (marin și terestru), repartizarea competențelor, planuri de amenajare a teritoriului care sunt deja în vigoare.....	139
-------	--	-----

2.2.2	Principalele elemente ale răspunsului politic dorit: modul în care va fi promovată amenajarea teritoriului, ținând seama de nevoile acvaculturii.....	140
2.2.3	Obiectivele și indicatorii cuantificați aferenți.....	143
2.3	Consolidarea competitivității acvaculturii	144
2.3.1	Evaluarea situației la nivel național: punctele forte și punctele slabe ale sectorului acvaculturii la nivel național. Sprijinul existent în ceea ce privește C&D, domeniile în care este cea mai mare nevoie de creșterea competitivității.....	146
2.3.2	Principalele elemente ale răspunsului politic dorit: activitățile planificate pentru a sprijini inovarea și legăturile dintre C&D și sectorul de acvacultură	154
2.3.3	Obiectivele și indicatorii cuantificați aferenți.....	157
2.4	Promovarea unor condiții de concurență echitabile pentru operatorii din România prin exploatarea avantajelor competitive ale acestora.....	160
2.4.1	Evaluarea situației la nivel național: organizații de producători, sistemele existente de recunoaștere a sustenabilității.....	160
2.4.1.1.	Evaluarea situației la nivel național: organizații de producători.....	160
2.4.1.2	Sistemele existente de recunoaștere a sustenabilității.....	162
2.4.1.3.	Percepția acvaculturii în rândurile cetățenilor.....	167
2.4.2	Principalele elemente ale răspunsului politic dorit (2014 - 2020): acțiunile prevăzute pentru a îmbunătăți imaginea produselor de acvacultură	169
2.4.3	Obiectivele și indicatorii cuantificați aferenți.....	173
CAP. 3.	GUVERNANȚĂ ȘI PARTENERIAT.....	178
3.1	<i>Contribuții cheie din partea principalilor actori implicați.....</i>	<i>179</i>
3.2	<i>Legătura cu prioritățile și alocările financiare din cadrul PO al FEPAM.....</i>	<i>182</i>
3.3	<i>Denumirea și datele de contact ale punctului național de contact pentru promovarea unei acvaculturi sustenabile.....</i>	<i>184</i>
CAP. 4	CELE MAI BUNE PRACTICI.....	185
4.1	<i>Identificarea și prezentarea celor mai bune trei practici la nivel național.....</i>	<i>186</i>
CAP.5	CONCLUZII SI RECOMANDARI.....	207
5.1.	<i>Concluzii privind contextul european și național.....</i>	<i>208</i>
5.2.	<i>Necesitățile identificate, la nivel național.....</i>	<i>210</i>
5.3	<i>Recomandări.....</i>	<i>213</i>
Bibliografie.....		215

Lista figurilor

Figura 1.1 Structura pe specii a producției de pește din acvacultura românească

Figura 1.2 Structura producției de pește din acvacultură, pe specii

Figura 1.3 Repartiția suprafeței totale utilizate în acvacultură, pe regiuni de dezvoltare

Figura 1.4 Ponderea categoriilor cheltuielilor de investiții din acvacultură în perioada 2007-2013

Figura 1.5 Suprafața totală inactivă pentru acvacultură, pe regiuni de dezvoltare

Figura 1.6 Necesități identificate la nivel național

Figura 2.1 Termenele (în luni) de acordare a licențelor pentru fermele de acvacultură

Figura 4.1 Activitatea de acvacultură- producție, venituri, cheltuieli, profit

Figura 4.2 Activitatea de procesare- producție, venituri, cheltuieli, profit

Figura 4.3 Fermă de acvacultură

Figura 4.4 Fermă de acvacultură

Lista tabelelor

- Tabelul 1.1 Volumul producției din acvacultură, pe specii
- Tabelul 1.2 Structura fermelor active din acvacultură în funcție de numărul de angajați
- Tabelul 1.3 Structura de personal a fermelor active din acvacultură
- Tabelul 1.4 Repartizarea fermelor de acvacultură pe regiuni de dezvoltare
- Tabelul 1.5 Analiza suprafețelor inactice din acvacultură, pe regiuni de dezvoltare
- Tabelul 1.6 Situația fermelor de acvacultură preluate de Agenția Domeniilor Statului
- Tabelul 1.7 Situația societăților comerciale cu profil de acvacultură în anul 2014 pe regiuni și județe
- Tabelul 1.8 Fermele de acvacultură provenite din societățile cu profil de acvacultură sau tip IAS, înscrise în RUA
- Tabelul 1.9 Situația suprafețelor amenajate pentru acvacultură în Rezervația Biosferei Delta Dunării, județul Tulcea
- Tabelul 1.10 Situația utilizării terenurilor în fermele de acvacultură din Rezervația Biosferei Delta Dunării
- Tabelul 1.11 Situația lacurilor de acumulare închiriate de la ANAR, ANIF și Hidroelectrică, cu licență de acvacultură
- Tabelul 1.12 Ferme salmonicole înregistrate în RUA
- Tabelul 1.13 Lista fermelor salmonicole din patrimoniul Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva
- Tabelul 1.14 Analiza investițiilor în acvacultură
- Tabelul 1.15 Repartiția investițiilor noi în acvacultură pe regiuni de dezvoltare
- Tabelul 1.16 Repartiția investițiilor în extinderea sau modernizarea fermelor de acvacultură, pe regiuni de dezvoltare
- Tabelul 1.17 Analiza suprafețelor neproductive din acvacultură, pe regiuni de dezvoltare
- Tabelul 2.1 Identificarea posibilităților de îmbunătățire a procedurilor și de a reduce sarcinile administrative
- Tabelul 2.2 Obiective generale ale Programului Național de planificare spațială pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii
- Tabelul 2.3 Obiectivele specifice ale Planului de Amenajare a teritoriului
- Tabelul 2.4 Puncte tari și puncte slabe, pe domenii de competitivitate
- Tabelul 2.5 Obiective generale – Direcții de cercetare
- Tabelul 2.6 Obiective specifice – Priorități de cercetare
- Tabelul 2.7 Indicatori de sustenabilitate
- Tabelul 4.1 Evaluarea dimensiunilor în plan economic, de mediu și social
- Tabelul 4.2 Scorul înregistrat de OPERATORUL ECONOMIC NR. 1
- Tabelul 4.3 Program de populare pentru realizarea conversiei
- Tabelul 4.4 Scorul înregistrat de OPERATORUL ECONOMIC NR. 2

**CAP.1 CONTEXTUL NAȚIONAL ȘI
LEGĂTURA CU PRINCIPALELE
OBIECTIVE NAȚIONALE**

1.1. Situația națională și abordarea strategică vizând principalele obiective ale UE

1.1.1. Obiectivele Uniunii Europene privind acvacultura

Acvacultura contribuie din ce în ce mai mult la producția mondială de alimente de origine acvatică, având în vedere că, în cazul majorității stocurilor de pește din mediul sălbatic, limitele exploatării sustenabile sunt în prezent aproape atinse sau chiar depășite. În UE, acvacultura este o activitate economică importantă în multe regiuni costiere și continentale.

Acvacultura europeană oferă produse de bună calitate, respectând cu strictețe standardele privind sustenabilitatea mediului, sănătatea animală și protecția consumatorilor. Calitatea excelentă a produselor de acvacultură din UE ar trebui să constituie un important avantaj concurențial pentru acvacultura UE.

Cu toate acestea, în UE producția din sectorul acvaculturii stagnează, rămânând stabilă în contrast evident cu tendințele de la nivel mondial, cu creșterea puternică care se înregistrează în alte regiuni ale lumii.

Datele disponibile arată că în UE există o diferență din ce în ce mai mare — estimată la 8 milioane de tone — între nivelul consumului de alimente de origine marină și volumul de capturi efectuate de sectorul pescuitului. Comisia și statele membre pot contribui la reducerea parțială a acestei diferențe printr-o acvacultură sustenabilă din punct de vedere social, economic și al mediului.

Pe baza productivității muncii obținute în prezent, fiecare punct procentual din consumul actual al UE care provine din sectorul acvaculturii ar contribui la crearea a aproximativ 3 000 - 4 000 de locuri de muncă cu normă întreagă (analiza DG MARE efectuată pe baza datelor CSTEP). Această cifră confirmă faptul că, deși acvacultură reprezintă o parte relativ mică din economia UE, ea are potențialul de a stimula creșterea și ocuparea forței de muncă în zonele costiere și interioare ale UE. O strânsă cooperare cu industria de prelucrare poate îmbunătăți și mai mult crearea de locuri de muncă și competitivitatea în ambele sectoare. Acvacultura este unul dintre pilonii strategiei UE privind creșterea albastră (COM-2012) și dezvoltarea sa poate contribui la realizarea strategiei Europa 2020.

„Acvacultura joacă un rol important în UE în ceea ce privește accesul la resursele alimentare și este necesar să se utilizeze potențialul acesteia pentru a contribui la dezvoltarea durabilă, securitatea alimentară, creșterea economică și ocuparea forței de muncă. La fel ca oricare dintre numeroșii utilizatori ai apelor noastre, acvacultura din UE trebuie să se dezvolte

în mod durabil din punct de vedere ecologic.” (declarația doamnei Mariei Damanaki, fost comisar european pentru pescuit și afaceri maritime)

Reforma politicii comune în domeniul pescuitului are ca scop valorificarea în întregime a potențialului acvaculturii din UE în conformitate cu obiectivele Strategiei Europa 2020: sustenabilitate, securitate alimentară, creștere economică și ocuparea forței de muncă.

Un cadru îmbunătățit pentru acvacultură va contribui la sporirea producției și a aprovizionării cu pește și fructe de mare în UE, va reduce dependența de importurile de pește și va impulsiona dezvoltarea zonelor rurale și de coastă.

Comisia, în cooperare cu statele membre, a introdus orientări strategice pentru acvacultură pentru a aborda provocările cu care se confruntă acest sector și pentru a identifica domeniile (de exemplu, simplificarea administrativă, amenajarea spațiului, organizarea pieței, o mai bună etichetare și informare) în care ar putea ajuta piața să deblocheze potențialul sectorului de acvacultură al UE.

Anul 2013 a fost marcat de mult-așteptata reformă a politicii comune în domeniul pescuitului (PCP). Reformele prezintă un plan de acțiune solid care pune un accent mai mare pe sustenabilitatea socială, economică și de mediu. Scopul avut în vedere este sprijinirea unei creșteri pe termen lung a sectorului pescăresc, crearea de locuri de muncă în zonele de coastă și, în cele din urmă, aprovizionarea cetățenilor UE cu pește într-o manieră sănătoasă și sustenabilă.

Propunerea privind reforma politicii comune în domeniul pescuitului (PCP) vizează promovarea acvaculturii printr-o metodă deschisă de coordonare: un proces voluntar de cooperare bazat pe orientări strategice și planuri strategice naționale multianuale care identifică obiective comune și, în cazul în care este posibil, indicatori care să măsoare progresele realizate în această direcție.

Pentru a atinge aceste scopuri, este nevoie de participarea activă a tuturor actorilor relevanți: autorități, industria de profil, comercianții, asociațiile de consumatori, precum și reprezentanți ai societății civile. Consiliul consultativ pentru acvacultură își propune să joace un rol important în acest sens.

Orientările strategice au rolul de a asista statele membre în definirea propriilor obiective naționale, ținând cont de diferențele lor situații inițiale, de circumstanțele naționale și de dispozițiile instituționale

Acvacultura este dependentă atât de calitatea și sănătatea apelor marine, cât și a celor dulci. Legislația de mediu a UE – în special Directiva-cadru privind apa (Directiva 2000/60/CE), Directiva privind strategia pentru mediul marin (Directiva 2008/56/CE.) și

Regulamentul privind utilizarea în acvacultură a speciilor exotice și a speciilor absente la nivel local (Regulamentul (UE) nr. 304/2011) – asigură îndeplinirea acestor condiții prealabile. De asemenea, legislația UE stabilește standarde ridicate în materie de sănătate, protecția consumatorilor și sustenabilitatea mediului, standarde care trebuie să fie respectate în activitățile de acvacultură din UE. Acestea prezintă pentru producători implicații legate de costuri, dar se pot transforma într-un avantaj competitiv dacă atenția consumatorului este atrasă asupra calității, putând contribui și la acceptarea acvaculturii la nivel local.

Reforma PCP se bazează pe aceste standarde ridicate. Comisia intenționează să ajute administrațiile naționale și regionale să pună în aplicare legislația de mediu a UE, fără a impune sarcini inutile asupra producătorilor. În acest scop, au fost publicate orientări privind integrarea acvaculturii în siturile Natura 2000, iar Comisia are intenția de a începe elaborarea unor orientări similare referitoare la acvacultură, la Directiva-cadru privind apa și la MSFD.

1.1.2 Situația națională a acvaculturii și potențialul actual al acesteia

În România existau la nivelul anului 2005 cca 100.025 ha de ferme de acvacultură, structurate în 84.525 ha crescătorii (84,5%) și 15.500 ha pepiniere (15,5%). Practic, aproape toată această suprafață era utilizată de către fermele ciprinicole, cu excepția unei suprafețe de 25 ha care era constituită din ferme salmonicole. (POP 2007-2013)

În anul 2013, din datele statistice ANPA, rezultă că există 748 de licențe de acvacultură pentru o suprafață de 102.356 ha, din care 6.673 ha pepiniere (6,5%) și 95.682 ha crescătorii (93,5%). Dacă suprafața destinată acvaculturii, în linii mari, s-a păstrat în acest interval de 9 ani, se observă o creștere a ponderii crescătoriilor în dauna pepinierelelor.

În conformitate cu Registrul Unităților de Acvacultură (RUA), în sectorul de acvacultură sunt înregistrate 518 unități, care dețin 575 de ferme de acvacultură (heleșteie, lacuri, iazuri, etc.).

Cele 518 unități înregistrate sunt împărțite în:

- 19 pepiniere (ce dețin doar licență de pepinieră);
- 324 crescătorii (ce dețin licență doar de crescătorie);
- 175 crescătorii și pepiniere (ce dețin atât licență de pepinieră cât și de crescătorie).

Acvacultura din România se desfășoară, în acest moment, practic, exclusiv în ape dulci și se caracterizează din punct de vedere tehnologic prin două direcții:

- creșterea intensivă (mai ales a salmonidelor);
- creșterea extensivă și semi-intensivă a ciprinidelor în policultură, în bazine de pământ (heleșteie, iazuri și lacuri).

Creșterea ciprinidelor în policultură în bazine de pământ și în regim extensiv sau semi-intensiv prezintă avantajul de a conserva calitatea apei în cazul regimului extensiv de creștere sau a genera un risc minor sau neglijabil asupra calității apei în cazul regimului semi-intensiv de creștere. Majoritatea fermelor de acvacultură au un istoric relativ îndelungat și s-au încadrat foarte bine în peisajul natural, jucând un rol important în consolidarea echilibrelor ecologice, în preluarea excesului de apă, în asigurarea și menținerea unor suprafețe întinse de zone umede. Ciprinicultura tradițională în bazine de pământ este compatibilă cu habitatele sensibile și furnizează beneficii și servicii de mediu. În multe dintre siturile Natura 2000 din România, se desfășoară activități de acvacultură, acestea fiind pe deplin compatibile cu conservarea valorilor naturale ale siturilor, dovada cea mai elocventă fiind însăși desemnarea arealului fermelor de acvacultură ca sit NATURA 2000. Fermele de acvacultură extensive au devenit ferme multifuncționale unde sunt furnizate și alte servicii sociale și de mediu: recreere, menținerea biodiversității și îmbunătățirea managementului apei.

Potrivit Studiului de Piață pentru sectorul pescăresc din România, structura pe specii a producției provenită din acvacultură până în 2005 a fost dominată de ciprinide, atât de origine indigenă (crap, caras) cât și de origine asiatică (sânger, novac, cosaș), reprezentând 85% din total, restul de 15% fiind reprezentat de păstrăv, șalău, știucă, biban, somn, sturioni, etc.

În perioada 2006 – 2013, această structură a speciilor s-a păstrat în mare măsură, tendința fiind ușor crescătoare către ciprinide (crap, caras, sânger, novac, cosaș) care reprezintă în medie 87%, după cum se observă din figura nr. 1.1 Restul de 13% reprezintă celelalte specii, dintre care cea mai importantă este păstrăvul.

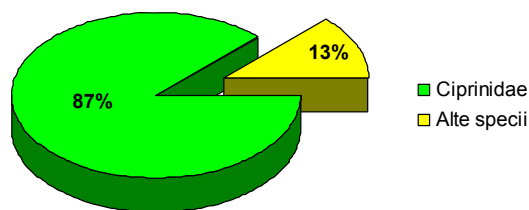

Figura 1.1 Structura pe specii a producției de pește din acvacultura românească

În **Delta Dunării**, din suprafața totală amenajată pentru piscicultură de 43.937 ha, în prezent mai sunt utilizate în scop piscicol 20.662,6 ha, din care 16.767,0 ha sunt suprafețe cu luciu de apă, iar 3.895,6 ha sunt acoperite cu stufării inundate, fiind impracticabile dacă nu se execută operații de îndepărtare a stufului. Rezultă că o suprafață de 27.170,0 ha nu este utilizată în scopul pentru care a fost construită, unele terenuri fiind folosite pentru cultura cerealelor sau ca pășuni pentru creșterea animalelor, sau sunt invadate de vegetație stuficolă care le face impracticabile pentru acvacultură.

Din suprafața utilizată, o mică parte este folosită pentru acvacultură semi intensivă cu populări dominate de speciile fitozoo-planctonofage (peste 50-60%) în policultură cu crap și alte specii (somon, șalău, știucă, caras, etc.), iar o suprafață destul de mare este folosită pentru activități de acvacultură extensivă combinate cu activități de pescuit recreativ/sportiv. Din fermele de acvacultură se obține o producție de circa 3.000 tone de pește de consum.

În Delta Dunării mai funcționează doar o stație de reproducere artificială a peștelui (specii fitozoo-planctonofage) la Sarinasuf care, în funcție de comenzi, poate produce 50-100 milioane de alevini în vârstă de 3-5 zile, restul celorlalte 10 stații de reproducere artificială construite (Caraorman, Maliuc, Perișor, Rusca, Enisala, Lunca, Iazurile, Chilia I, Chilia II – Hreblea, Stipoc) sunt în prezent dezafectate. O parte din fermele de acvacultură își produc puietul de crap în bazine de reproducere natural-dirijată cu suprafețe unitare care variază între 0,5 și 1,0 ha (BRN), un exemplu remarcabil fiind reprezentat de Pepiniera Babadag în suprafață de 106 ha, construită prin POP cu finanțare din FEP

Având în vedere prevederile legale privind renaturarea terenurilor amenajate pentru agricultură sau acvacultură neutilizate/abandonate, în perioada 1994 – 2010 au fost efectuate lucrări de reconstrucție ecologică pe terenuri destinate acvaculturii dar impropriei practicării acvaculturii sau degradate ca urmare a valorificării necorespunzătoare, în suprafață totală de 9.230 ha, constând din Ferma de acvacultură Popina (suprafață totală de 3.600,0 ha) și din Fermele de acvacultură Holbina I, Holbina II și Dunavăț II (suprafață totală de 5.630 ha).

Acvacultura marină (maricultura) este o activitate recentă în Marea Neagră și există dorința de dezvoltare în viitor, prin aplicarea unor tehnologii adaptate condițiilor specifice oferite de Marea Neagră..

Maricultura poate fi desfășurată direct în mare, în instalații flotante, ancorate, dar și în partea costieră terestră, cu posibilitatea alimentării directe prin pompare cu apă marină. Rezultatele evaluărilor dovedesc că marile dificultăți în dezvoltarea mariculturii în România sunt datorate condițiilor naturale ale Mării Negre cu un grad de instabilitate ridicat care implică riscuri mari în exploatare, la care se adaugă efectele eroziunii și lipsa zonelor adăpostite.

În România, în perioada 1991-1999 au existat încercări ale unor persoane fizice interesate de a realiza reproducerea midiilor de mici dimensiuni. Legislația inadecvată și lipsa de fonduri necesare investițiilor a dus la stagnarea activităților de maricultură. În spațiul marin funcționează în prezent, doar o societate privată, care este situată în partea de sud a municipiului Constanța, având ca obiect creșterea midiilor (*Mytillus galloprovincialis*) în apa Mării Negre, cu o producție anuală de doar câteva tone. Această firmă a depus eforturi pentru introducerea în cultură a stridiei japoneze (*Crassostrea gigas*), aclimatizată și cultivată *off-shore*, cu sprijinul INCDM. Constanța (www.ampeste.ro).

În partea de nord a municipiului Constanța (cca. 20 km) a fost construită prin POP cu finanțare din FEP o fermă de maricultură cu 50 de bazine, pentru creșterea calcanului prin aplicarea tehnologiei norvegiane. (www.ampeste.ro).

Din punct de vedere al **volumului producției**, se observă din tabelul nr.1.1, că după o creștere până în anul 2009 a urmat o scădere cu cca. 32% în anul 2010 față de anul 2009 și apoi cu încă 7% în 2011 față de 2010, acest lucru datorându-se în mare parte contextului economic din acea perioadă. Începând cu 2012 producția a crescut cu 12% în 2012 față de 2011 și cu 1,4% în 2013 față de 2012.

Tabelul 1.1

Volumul producției din acvacultură, pe specii [tone]

Specia	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Crap	3.136	3.544	3.977	4.142	2.888	2.652	3.266	3.395
Caras	1.268	1.653	1.462	1.623	934	1.048	868	1.004
Sânger	2.091	1.696	2.959	2.971	2.016	1.323	2.087	2.031
Novac	894	2.056	2.228	2.352	1.020	1.289	2.110	2.110
Cosaș	256	41	426	283	84	62	182	190
Somn	19	26	149	133	164	33	43	44
Șalău	30	93	49	45	57	42	56	43
Știucă	80	27	14	22	31	34	31	28
Biban	7	5	1	6	6	4	7	2
Păstrăv	123	725	1.037	1.238	1.400	1.710	1.074	1.106
Sturioni	0	0	0	0	39	19	11	16
Somn african	0	0	0	0	0	72	150	94
Alte specii	184	446	230	316	342	64	112	68
Midii, stridii	0	0	0	0	0	1	9	16
Raci	0	0	0	0	0	0	1	0
TOTAL	8.088*	10.312*	12.532*	13.131**	8.981**	8.353**	10.007**	10.147**

Sursa: * FAO; ** ANPA.

Speciile predominante în producția de acvacultură din ultimii ani sunt reprezentate de către crap și ciprinidele asiatică, în proporție de peste 70% din totalul producției (figura nr.1.2). În afara acestora, o pondere ridicată o mai au carasul și păstrăvul, de peste 10% din totalul producției de acvacultură iar celelalte specii prezente în producțiile realizate în acvacultură dețin o pondere sub 5% .

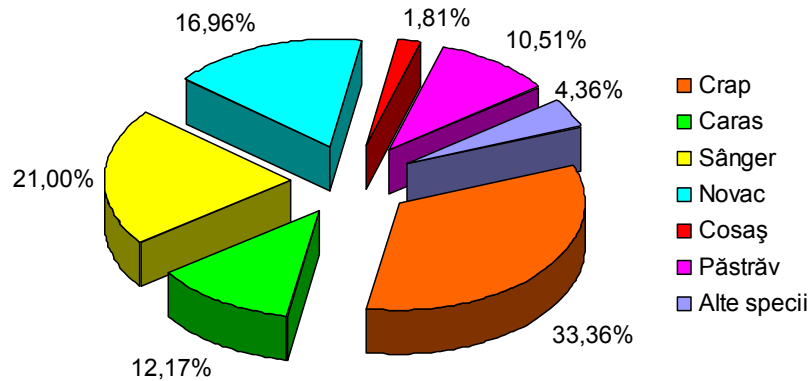

Figura 1.2 Structura producției de pește din acvacultură, pe specii [%]

În perioada 2010 – 2012 numărul de unități active în domeniul acvaculturii a fluctuat destul de mult, probabil și datorită crizei economice, de la 444 de unități în 2010, la 319 unități în 2011 și 430 de unități în 2012. Structura unităților în funcție de numărul de angajați este prezentată în tabelul nr.1.2, unde se observă că numărul cel mai mare de unități ce activează în sector sunt cele cu cel mult 5 angajați. Explicațiile ce stau la baza acestei observații sunt pe de o parte date de fărâmițarea tot mai mare a fermelor de acvacultură pe bazine/heleșteie și preluarea acestora de mai multe societăți comerciale, lucru ce s-a întâmplat în special în Delta Dunării, iar pe de altă parte, de utilizarea fermelor de acvacultură sau a heleșteelor/bazinelor numai ca și crescătorii unde activitatea de pescuit de recoltă este desfășurată cu ajutorul muncitorilor sezonieri.

Tabelul 1.2

Structura unităților active din acvacultură în funcție de numărul de angajați

An	< 5	6 – 10	> 10	Total
2010	227	101	116	444
2011	207	63	49	319
2012	281	66	83	430

Sursa: PNCD - ANPA

În ceea ce privește numărul angajaților existent în cadrul sectorului de acvacultură, în perioada 2010 – 2012, în unitățile active evoluția angajaților a fost de la 3.933 de angajați în anul 2010, la 2.669 în anul 2011 și la 2.968 în anul 2012. Structura numărului de angajați pe sexe și norma întreagă de muncă este prezentată în tabelul nr.1.3.

Tabelul 1.3

Structura de personal a unităților active din acvacultură

<i>An</i>	<i>Normă întreagă</i>			<i>Normă parțială</i>		
	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei	Total
2010	3.330	603	3.933	-	-	-
2011	2.065	477	2.542	70	57	127
2012	2.210	313	2.523	339	106	445

Sursa: PNCD - ANPA

Analiza în profil regional

În conformitate cu Registrul Unităților de Acvacultură (RUA), sunt autorizate 518 unități de acvacultură, care dețin 748 de licențe valabile, din care 216 pentru pepiniere și 532 pentru crescătorii. Situația pe regiuni de dezvoltare și județe este prezentată în tabelul nr.1.4 și 1.5, precum și în figura nr.1.3.

Repartizarea unităților de acvacultură pe regiuni de dezvoltare

Tabelul 1.4

Regiunea	Număr județe	Număr unități	Număr amenajări	Suprafața totală	Suprafața pepiniere	Suprafața crescătorii
NORD-EST	6	58	72	9412,2	942,014	8470,18
SUD-EST	6	93	99	66726,1	3385,26	63340,7
SUD	7	143	160	14122,5	1472,81	12649,7
SUD-VEST	5	38	39	2544,15	129,312	2414,83
VEST	4	39	37	1709,22	279,676	1429,55
NORD-VEST	6	66	80	3128,84	380,741	2748,09
CENTRU	6	53	57	2726,49	83,3207	2643,17
BUCUREȘTI-ILFOV	2	28	31	1986,2	0	1986,2
TOTAL	42	518	575	102356	6673,14	95682,3

Sursa: ANPA (RUA, PNCD, raportări inspectorii filiale)

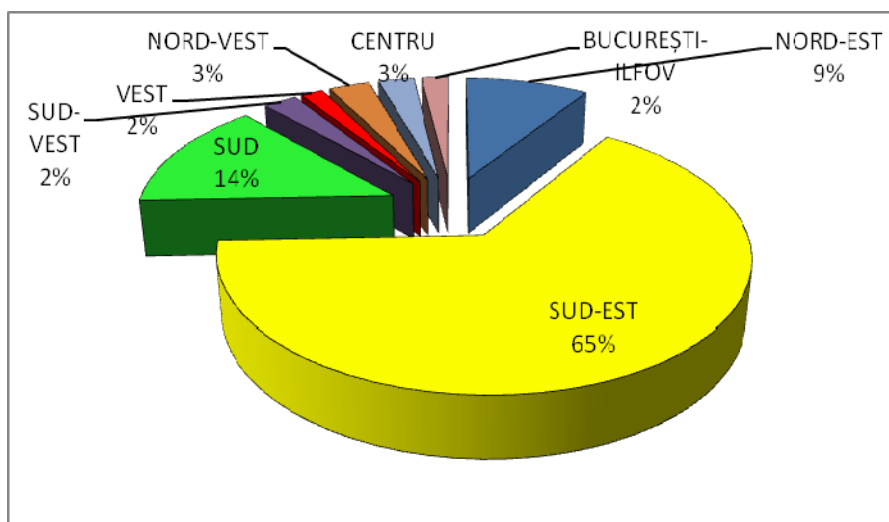

Figura 1.3 Repartiția suprafeței totale utilizate în acvacultură, pe regiuni de dezvoltare

Repartiția unităților de acvacultură pe județe

Tabelul 1.5

REGIUNE	JUDEȚ	NUMĂR UNITĂȚI I (licențiate)	NUMĂR LICENȚE			NUMĂR AMENAJĂRI	
			TOTAL, din care:	PEPINIER E	CRESCĂTORI I	TOTAL, din care:	COMBINATE
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
I. NORD-EST	Bacău	6	11	4	7	7	4
	Botoșani	6	11	4	7	7	4
	Iași	20	33	12	21	23	11
	Neamț	5	5	0	5	5	0
	Suceava	12	24	8	16	16	8
	Vaslui	9	16	3	13	14	3
TOTAL I	6	58	100	31	69	72	30
II. SUD EST	Brăila	10	13	3	10	10	3
	Buzău	11	13	3	10	11	2
	Constanța	23	32	10	22	23	9
	Galați	7	13	5	8	8	5
	Vrancea	3	4	1	3	3	1
	Tulcea	39	61	21	40	44	16
TOTAL II	6	93	136	43	93	99	36
III. SUD	Argeș	12	23	9	14	14	9
	Călărași	45	53	9	44	47	6
	Dâmbovița	12	21	8	13	15	6
	Giurgiu	17	20	4	16	19	2
	Ialomița	12	18	3	15	16	2
	Prahova	21	29	5	24	24	5
	Teleorman	24	27	2	25	25	2
TOTAL III	7	143	191	40	151	160	32
IV. SUD-VEST	Dolj	8	9	0	9	9	0
	Gorj	7	12	5	7	7	5
	Mehedinți	5	8	3	5	5	3

REGIUNE	JUDEȚ	NUMĂR UNITĂȚI I (licențiate)	NUMĂR LICENȚE			NUMĂR AMENAJĂRI	
			TOTAL, din care:	PEPINIER E	CRESCĂTORI I	TOTAL, din care:	COMBINATE
1	2	3	4	5	6	7	8
	Olt	12	14	2	12	12	2
	Vâlcea	6	6	1	5	6	0
TOTAL IV	5	38	49	11	38	39	10
V. VEST	Arad	9	12	4	8	4	4
	Caraș- Severin	7	13	6	7	6	6
	Hunedoara	11	16	5	11	11	5
	Timiș	12	19	6	13	16	3
TOTAL V	4	39	60	21	39	37	18
VI. NORD -VEST	Bihor	35	54	15	39	42	15
	Bistrița- Năsăud	4	7	3	4	7	2
	Cluj	7	9	2	7	9	2
	Maramureș	7	15	7	8	8	6
	Satu Mare	9	13	3	10	10	3
	Sălaj	4	8	4	4	4	4
TOTAL VI	6	65	106	34	72	80	32
VII. CENTRU	Alba	2	3	1	2	1	1
	Brașov	17	28	10	18	19	9
	Covasna	7	9	1	8	8	1
	Harghita	6	7	1	6	6	1
	Mureș	8	12	8	4	8	4
	Sibiu	13	16	15	1	15	1
TOTAL VII	6	53	75	35	39	57	17
VIII. BUCUREȘTI I-ILFOV	București	5	5	0	5	5	0
	Ilfov	23	26	0	26	26	0
TOTAL VIII	2	28	31	0	31	31	0
TOTAL GENERAL	42	518	748	216	532	575	175

Suprafețele destinate acvaculturii, reprezentate de **102.356 ha**, din care **95.682,3 ha** crescătorii și **6.673,14 ha** pepiniere, sunt repartizate pe regiuni și județe conform tabelului nr. 1.6.

Repartiția suprafețelor din acvacultură pe regiuni și județe

Tabelul 1.6

REGIUNE	JUDEȚ	SUPRAFEȚE (ha)		
		TOTAL,	PEPINIERE	CRESCĂTORII

		<i>din care:</i>		
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
I. NORD-EST	Bacău	239,573	14,505	225,068
	Botoșani	1841,71	305,56	1536,15
	Iași	4315,6	391,917	3923,68
	Neamț	93,2285	0	93,2285
	Suceava	847,818	121,809	726,009
	Vaslui	2074,27	108,223	1966,04
TOTAL I		9412,2	942,014	8470,18
	Brăila	2002,92	406,727	1596,2
	Buzău	1506,82	129,702	1377,12
	Constanța	9176,52	789,974	8386,54
	Galați	1533,69	151,97	1381,52
	Vrancea	151,28	7,6	143,68
	Tulcea	52354,9	1899,29	50455,6
TOTAL II		66726,1	3385,26	63340,7
III. SUD	Argeș	153,0979	2,2245	150,873
	Călărași	6958,59	233,24	6725,35
	Dâmbovița	1311,66	252,64	1059,02
	Giurgiu	2256,82	620,22	1636,6
	Ialomița	1673,72	282,65	1391,07
	Prahova	1234,13	71,1463	1162,99
	Teleorman	534,437	10,69	523,747
TOTAL III		14122,5	1472,81	12649,7
IV. SUD-VEST	Dolj	506,943	0	506,943
	Gorj	23,2447	3,128	20,1167
	Mehedinți	668,1	125,034	543,066
	Olt	175,138	0,5	174,638
	Vâlcea	1170,72	0,65	1170,07
TOTAL IV		2544,15	129,312	2414,83
V. VEST	Arad	843,26	70,77	772,49
	Caraș-Severin	112,893	22,2871	90,6057
	Hunedoara	132,85	8,3887	124,462
	Timiș	620,218	178,23	441,988
TOTAL V		1709,22	279,67	1429,55
VI. NORD -VEST	Bihor	1700,9	237,045	1463,85
	Bistrița-Năsăud	160,286	16,915	143,371
	Cluj	144,96	41,1	103,86
	Maramureș	82,8734	26,2863	56,5871
	Satu Mare	929,591	36,081	893,51
	Sălaj	110,23	23,3138	86,9162
TOTAL VI		3128,84	380,741	2748,09
VII. CENTRU	Alba	110,74	13,5	97,24
	Brașov	571,97	27,0377	544,932
	Covasna	264,055	0,027	264,028
	Harghita	123,291	0	123,291
	Mureș	961,495	42,67	918,825
	Sibiu	694,9424	0,086	694,856
TOTAL VII		2726,49	83,3207	2643,17
VIII. BUCUREȘTI-ILFOV	București	312,499	0	312,499
	Ilfov	1673,7	0	1673,7

TOTAL VIII		1986,2	0	1986,2
TOTAL GENERAL	42	102356	6673,14	95682,3

Potențialul acvaculturii românești

În prezent, potrivit *Analizei socio-economică a sectorului pescăresc* (lucrare publicată pe www.madr.ro), patrimoniul de interes pescăresc al României, constituit din suprafețe acoperite permanent sau temporar cu ape, este apreciat ca având o întindere de aproape 500.000 ha la care se adaugă, 66.000 km ape curgătoare din zona de șes, colinară și de munte și 25.000 km² ape marine din Zona Economică Exclusivă la Marea Neagră. Suprafețele de ape din domeniul public sunt reprezentate de: 300.000 ha lacuri naturale și bălți, 98.000 ha lacuri de acumulare și poldere, 47.000 km râuri din zona de șes și colinară, 18.200 km râuri din zona montană, 1.075 km fluviul Dunărea.

Suprafețele care reprezintă potențialul actual al acvaculturii românești, clasificate pe mai multe criterii, sunt prezentate detaliat în subcapitolul **1.1.5 Arealuri favorabile dezvoltării acvaculturii**.

Configurația diferită a reliefului și varietatea potențialului acvaculturii permit dezvoltarea unor forme de acvacultură specifice fiecărei zone. Astfel, dacă pentru zona montană se practică preponderant salmonicultura, în zonele de șes și luncă reprezentative sunt fermele ciprinicole. În plus, în ultima perioadă, indiferent de zona geografică, se dezvoltă ferme de acvacultură intensive, de tip ”sistem recirculant”, destinate unei game largi de specii de cultură.

Problemele legate de amenajarea teritoriului în vederea valorificării potențialului acvaculturii, se înscriu într-o sferă mai largă a conceptului de dezvoltare durabilă. Executarea de lucrări hidrotehnice (instalații de captare, stăvilare, diguri, baraje) au consecințe de ordin morfologic, hidrologic și biologic. Sunt necesare studii care să corecteze perturbările create în biotopurile naturale inițiale. În acest context, protecția și utilizarea durabilă a apelor, ca mediu de viață pentru pești, este esențială.

De asemenea, există potențial pentru dezvoltarea acvaculturii ecologice, a producțiilor de nișă, cum sunt raii sau scoicile, precum și pentru diversificarea produselor de acvacultură cu specii valoroase din ihtiofauna autohtonă (lin, șalău) sau specii exotice.

Deci, România are potențial și resurse pentru a crește producția de pește din acvacultură, în condițiile în care se va crea un mediu economic compatibil cu cel din țările UE. Valorificarea potențialului de excepție al acvaculturii în contextul european, armonizată cu un cadru juridic și instituțional adecvat, va determina creșterea competitivității acvaculturii românești.

1.1.3 Stadiului investițiilor în acvacultura românească

Prezența pe teritoriul țării noastre a unei rețele hidrografice uniform distribuite a favorizat dezvoltarea acvaculturii.

În zona de șes, unde temperatura mediului ambiant este ridicată iar verile sunt lungi, se practică creșterea crapului și a unor specii adaptate acestor condiții de mediu în ferme de acvacultură, iar în zonele montane, unde temperaturile în timpul verii sunt medii iar cele din timpul iarnii foarte scăzute, se cresc salmonidele în ferme salmonicole.

În acvacultura țării noastre, ciprinicultura și salmonicultura reprezintă cele mai importante ramuri din domeniul acvaculturii.

În perioada 1960 – 1990 s-au construit multe ferme de acvacultură pentru creșterea ciprinidelor în zonele de șes și colinare și un număr limitat de ferme salmonicole în zonele de munte. Astfel, în județele Constanța, Călărași, Brăila, Ialomița, Dolj, Botoșani, Iași, Vaslui suprafețe însemnate de terenuri sărăturate, slab productive pentru agricultură, pășuni degradate, au fost amenajate în ferme ciprinicole.

La sfârșitul anului 1989 suprafețele destinate creșterii peștelui însumau aproximativ 100.000 ha din care 15.500 ha pepiniere, 84.500 ha crescătorii în care se produceau cca 37.000 tone de pește de consum și cca 7.000 tone de puiet.

1.1.3.1 Ferme de acvacultură destinate creșterii ciprinidelor

Din cele 100.000 ha utilizate în acvacultură în 1989, aproximativ 60.000 ha de luciu de apă se aflau în coordonarea Centralei Producției și Industrializării Peștelui, București (CPIP) și cca. 40.000 ha erau amplasate în Delta Dunării și se aflau în coordonarea Centralei Delta Dunării, Tulcea. În ambele cazuri fermele de acvacultură erau organizate după structura întreprinderilor de stat.

Ferme de acvacultură care au aparținut Centralei Producției și Industrializării Peștelui, București (CPIP)

În anul 1990, întreprinderile piscicole de stat ce aparțineau CPIP București, s-au transformat în societăți comerciale pe acțiuni, înființându-se un număr de 34 de societăți cu o suprafață de aproximativ 63.000 ha, pe care erau amplasate fermele de acvacultură și teren

aferent acestora. Acționarul majoritar a fost Fondul Proprietății de Stat cu 70% din acțiuni și SIF (FPP) Transilvania cu 30% din acțiuni. Până în anul 2000 nu a fost privatizată nici o societate datorită neclarificării statutului juridic al terenurilor pe care erau amplasate fermele de acvacultură..

În anul 2001, fermele de acvacultură erau în exploatarea atât a societăților comerciale piscicole (aproximativ 99%), dar și a celor de tip IAS care aveau pe lângă fermele agricole și zootehnice și câteva iazuri, sau chiar ferme de acvacultură..

La înființarea Agenției Domeniilor Statului (ADS), prin Legea 268/2001, pachetele de acțiuni și terenurile aflate în exploatarea societăților piscicole și a celor de tip IAS, au trecut în administrarea ADS în vederea privatizării prin vânzarea pachetelor de acțiuni și concesionarea terenurilor.

Situația fermelor de acvacultură preluate de Agenția Domeniilor Statului

(extras din Anexa 1 la Legea nr. 268/2001) Tabel nr. 1.6

Regiunea	Județul	Societatea Comercială – SA	Suprafața Ha
1	2	3	4
I.NORD–EST	Bacău	ESOX	161,67
		AGROZINDAL HORGEȘTI	56,71
	Botoșani	PISCICOLA	2.686,94
		AGROINDUSTRIAL ALBEȘTI	14,36
		AGROSIF SAVENI	0,77
		AGRICOLA ȘENDRICENI	28,95
		SENDORA DOROHOI	48,11
	Iași	PESCARIS	2.935,05
		ACVARES	234,37
		AGROCOM STRUNGA	22,04
		AGRICOLA MIROSLAVA	22,30
		EMAGROCOM	5,37
	Neamț	PISCICOLA	504,75
	Suceava	PISCICOLA	639,41
		POMIFAL	1,14
BOGDANIA RĂDĂUȚI		19,59	

	Vaslui	CYPRINUS	1.395,59
TOTAL I			8777,12
II. SUD EST	Brăila	VERMATA	8.130,21
		CERES	180,00
	Buzău	AMARA	925,52
		AMBLAC	1.630,65
		AMARU	149,45
	Constanța	PESTOM	11.441,19
		OLIMPUS	174,23
		VIFRUCER	168,00
	Galați	PESCOGAL	3.360,08
		ZĂTUN	582,10
		AGROINDUSTRIALA DEALU BUJORULUI	15,31
	Vrancea	MILCOVUL	1.325,16
	Tulcea	ISACCEA	1.403,89
MĂCIN		3.991,09	
TOTAL II			33.476,88
III. SUD	Argeș	-	
	Călărași	PISCICOLA CL	2.120,59
		PISCICOLA OLTENIȚA	513,13
	Dâmbovița	PISCICULTORUL	679,62
	Giurgiu	PISCICOLA	1.241,00
	Ialomița	IALPESCO	2.065,30
		CERES BORĂNEȘTI	11,17
	Prahova	PISCICOLA	929,67
AGROBOLDEȘTI SCĂIENI		26,81	
Teleorman	DANUBIUS	2.315,8	
TOTAL III			9.903,09
IV. SUD-VEST	Dolj	NĂVODARUL CALAFAT	1.724,00
		PISCICOLA DUNĂRENI	2.274,00
	Gorj		
	Mehedinți	PISCICOLA MEHEDINȚI	1.410,96
	Olt	AGROINDUSTRIALA SLATINA	19,00
Vâlcea	AGROZINDAL DRĂGĂȘANI	56,71	
TOTAL IV			5.484,67
V. VEST	Arad	PISCICOLA	1.186,80
	Caraș- Severin	AGROPRODUCT	128,99
	Hunedoara		
	Timiș	PESCOTIM	476,24
		OVEG FIBIȘ	109,06
		AGRO GIARMATA	28,22
		CETIM CENEI	3,19
JIMTIM JIMBOLIA		5,36	
SELECT LIEBLING	1,19		

		SĂNTIM SANANDREI	35,39	
		AGROVEST SAG	5,17	
TOTAL V			1.979,61	
VI. NORD – VEST	Bihor	PROACVA CEFA	1.355,93	
	Bistrița-Năsăud	BISTRIȚA	108,22	
	Cluj	PISCICOLA	921,56	
	Maramureș			
	Satu Mare	PISCICOLA SATU MARE	779,22	
	Sălaj	AGROMIXT ZALĂU	157,02	
TOTAL VI			3.3321,95	
VII. CENTRU	Alba	AGROINDUSTRIALA PETREȘTI	196,53	
	Brașov	DORIPESCO	418,32	
	Covasna			
	Harghita			
	Mureș		PISCICOLA ZAU	945,63
			AGROINDUSTRIALA CRISTEȘTI	133,42
Sibiu	PISCICOLA	572,64		
TOTAL VII			2.2279,84	
VIII. BUCUREȘTI -ILFOV	București			
	Ilfov	PISCICOLA ILFOV	939,10	
		AGROGLINA	22,00	
TOTAL VIII			961,10	
TOTAL GENERAL			66.184,26	

Societățile comerciale cu profil piscicol, exploatau o suprafață de 63.671,68 ha, iar cele de tip IAS aveau în exploatare 2512,58 ha.

În această perioadă, o parte dintre societăți au fost privatizate și terenul concesionat cumpărătorilor de acțiuni sau active, o altă parte rămânând până în prezent, neprivatizate (ex. Piscicola Călărași, Piscicola Zau de Câmpie). Multe din societățile menționate mai sus, au intrat în procedura de insolvență, faliment, fiind astfel radiate din registrul comerțului. Fermele de acvacultură au fost cumpărate de la lichidatori și prin metoda atribuirii directe, proprietarii activelor de tip dig, baraj, canal, instalații hidrotehnice, au concesionat terenul de la statul român sau au dosarele depuse la Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA), unii dintre aceștia așteptând încă soluționarea acestora.

În anul 2003, prin Legea 192/2001, s-a înființat Compania Națională de Administrare a Fondului Piscicol (CNAFP), care a preluat un număr de cca. 40 de ferme de acvacultură și

terenurile pe care acestea erau amplasate, cu o suprafață de aproximativ 18.000 ha, de la societățile cu profil piscicol ce nu erau încă privatizate din județele Suceava, Vaslui, Constanța, Sibiu, Mureș, Călărași, Giurgiu, Cluj, Tulcea, Brăila.

În anul 2004, prin OUG nr.69/2004, CNAFP a preluat de la ADS, contractele de privatizare și concesionare, pachetele de acțiuni și terenurile de sub luciul de apă exploatat de societățile comerciale cu profil piscicol și de la societățile agricole tip IAS.

În perioada de administrare a CNAFP, s-au privatizat în proporție de 70% fermele de acvacultură preluate în anul 2003 și au fost concesionate terenurile pe care erau amplasate fermele de acvacultură prin metoda atribuirii directe.

Prin OUG nr. 23/2008, CNAFP, a fost desființată, iar terenurile de sub luciul de apă și societățile cu profil piscicol au trecut iar în administrarea ADS, pentru ca în anul 2010, prin Legea 317/ 2009, să fie transferate în administrarea și portofoliul ANPA.

La data preluării, ANPA se afla în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvolării Rurale, însă modificările legislative ulterioare au transferat această instituție în anul 2012 la Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice – Departamentul Ape, Păduri și Piscicultură. La sfârșitul anului 2014 ANPA este din nou transferată în subordinea MADR unde se află și în prezent.

Aceste acțiuni au avut ca urmare amânarea încheierii contractelor de concesiune cu statul român, a vânzării terenurilor și a fermelor de acvacultură sau pachetelor de acțiuni.

O prezentare succintă a datelor din Registrul Unităților de Acvacultură arată că doar jumătate din fermele de acvacultură construite în perioada anilor 60-90, funcționează în conformitate cu legislația în vigoare, iar unele au licențele expirate datorită schimbării proprietarului (ex. Ferma de acvacultură Luciu din județul Buzău, Complexul de acvacultură Bistreț din județul Dolj, etc.), ceea ce are ca și consecință imposibilitatea fermierilor de a investi în fermele de acvacultură, inclusiv prin accesarea fondurilor europene destinate acvaculturii.

Situația societăților comerciale cu profil de acvacultură în anul 2014 pe regiuni și județe

Tabel nr. 1.7

Regiunea	Județul	Societatea Comercială –SA	Suprafața Ha	Situația juridică	Suprafața înscrisă în RUA ha
1	2	3	4	5	6
I. NORD-EST	Bacău	ESOX	161,67	în funcțiune privatizată	198,7
		AGROZINDAL HORGEȘTI	56,71		
	Botoșani	PISCICOLA	2.686,94	În funcțiune Divizată Privatizată	2.432,59
		AGROINDUSTRIA L ALBEȘTI	14,36		
		AGROSIF SAVENI	0,77		
		AGRICOLA ȘENDRICENI	28,95		
		SENDORA DORHOI	48,11		
	Iași	PESCARIS	2.935,05	Privatizată Divizată Radiată	3.020,412
		ACVARES	234,37	În funcțiune Privatizată	
		AGROCOM STRUNGA	22,04		
		AGRICOLA MIROSLAVA	22,30		
		EMAGROCOM	5,37		
	Neamț	PISCICOLA	504,75	În insolvență în litigiu	163,53
	Suceava	PISCICOLA	639,41	În insolvență fermele privatizate	588,3
		POMIFAL	1,14		
		BOGDANIA RĂDĂUȚI	19,59		
	Vaslui	CYPRINUS	1.395,59	În insolvență Acționar ANPA	789,46
TOTAL I			8.777,12	82%	7.192,992
II. SUD EST	Brăila	VERMATA	8.130,21	Radiată	1.132,75
		CERES	180,00		
	Buzău	AMARA	925,52	În funcțiune privatizată	1720,9106
		AMBLAC	1.630,65	Radiată	
		AMARU	149,45	În funcțiune	
	Constanța	PESTOM	11.441,19	Radiată	6.512,9467
OLIMPUS		174,23			

		VIFRUCER	168,00		
	Galați	PESCOGAL	3.360,08	Radiată, fermele privatizate	1.904,43
		ZĂTUN	582,10		
		AGROINDUSTRIA LA DEALU BUJORULUI	15,31		
	Vrancea	MILCOVUL	1.325,16	Radiată teren revendicat	89,6
	Tulcea	ISACCEA	1.403,89	În funcțiune privatizată	1.160,836
		MĂCIN	3.991,09	În funcțiune	
TOTAL II			33.476,83	37,4%	12.521,47
III. SUD	Argeș	-			
	Călărași	PISCICOLA CL	2.120,59	În funcțiune Acționar ANPA	1.600,00
		PISCICOLA OLTENIȚA	513,13	În insolvență	
	Dâmbovița	PISCICULTORUL	679,62	În funcțiune Privatizată	520,68
	Giurgiu	PISCICOLA	1.241,00	În funcțiune Privatizată	947,72
	Ialomița	IALPESCO	2.065,30	În funcțiune Privatizată	1.266,00
		CERES BORĂNEȘTI	11,17		
	Prahova	PISCICOLA	929,67	În funcțiune Privatizată	956,48
		AGROBOLDEȘTI SCĂIENI	26,81		
Teleorman	DANUBIUS	2.315,8	Radiată	1.486,33	
TOTAL III			9.903,09	68,43	6.777,21
IV. SUD-VEST	Dolj	NĂVODARUL CALAFAT	1.724,00	Radiată	2.691,06
		PISCICOLA DUNĂRENI	2.274,00	În insolvență	
	Gorj				
	Mehedinți	PISCICOLA MEHEDIȚI	1.410,96	În insolvență	667,75
	Olt	AGROINDUSTRIA LA SLATINA	19,00		
	Vâlcea	AGROZINDAL DRĂGĂȘANI	56,71		57,04
TOTAL IV			5.484,67	62,27	3.415,85

V. VEST	Arad	PISCICOLA	1.186,80	În insolvență Privatizată	315,66
	Caraș-Severin	AGROPRODUCT	128,99		101,50
	Hunedoara				
	Timiș	PESCOTIM	476,24	În funcțiune Privatizată	295,11
		OVEG FIBIȘ	109,06		
		AGRO GIARMATA	28,22		
		CETIM CENEI	3,19		
		JIMTIM JIMBOLIA	5,36		
		SELECT LIEBLING	1,19		
		SĂNTIM SANANDREI	35,39		
AGROVEST SAG		5,17			
TOTAL V		1.979,61	36%	712,27	
VI. NORD – VEST	Bihor	PROACVA CEFA	1.355,93	În funcțiune Privatizată	1.192,8431
	Bistrița-Năsăud	BISTRIȚA	108,22	În funcțiune Privatizată	117,50
	Cluj	PISCICOLA	921,56	În insolvență	
	Maramureș				
	Satu Mare	PISCICOLA SATU MARE	779,22	În funcțiune	508,78
	Sălaj	AGROMIXT ZALĂU	157,02		
TOTAL VI		3.321,95	54,76%	1.819,12	
VII CENTRU	Alba	AGROINDUSTRIA LA PETREȘTI	196,53		109,54
	Brașov	DORIPESCO	431,62	În funcțiune Privatizată	431,62
	Covasna				
	Harghita				
	Mureș	PISCICOLA ZAU	945,63	În funcțiune Acționar ANPA	958,87

		AGROINDUSTRIA LA CRISTEȘTI	133,42		
	Sibiu	PISCICOLA	572,64	Radiată	572,64
TOTAL VII			2.279,84	91%	2.072,67
VIII. BUCUREȘTI -ILFOV	București				
	Ilfov	PISCICOLA ILFOV	939,10	În insolvență	332,0466
AGROGLINA		22,00			
TOTAL VIII			961,1	35,3%	332,0466
TOTAL GENERAL			66.184,26	52,64%	34.843,64

Dacă în regiunea Centru și Nord Est situația este aproape de normalitate, în celelalte regiuni faptul ca doar 35 - 50% din fermele de acvacultura sunt licențiate scoate în evidență situația incertă a acelor ferme: fie că fermele sunt abandonate, fie ca se află în litigii de fond funciar, fie ca nu au încheiat contractul de concesiune cu ANPA.

Numărul mare de solicitări de teren al comisiilor locale de fond funciar pentru punerea în posesie al vechilor proprietari a dus la trecerea unor amenajări în proprietatea consiliilor locale (ex: Fermele de acvacultură Turcoaia și Jijila din jud. Tulcea, Fermele de acvacultură Luciu și Costeiu din jud. Buzău)

Fermele de acvacultură provenite din societățile cu profil piscicol sau tip IAS cu proprietar pe teren ANPA, înscrise în Registrul Unităților de Acvacultură în anul 2014 sunt prezentate în Tabelul nr. 1.8:

**Fermele de acvacultură provenite din societățile cu profil piscicol sau tip IAS, înscrise
în RUA**

Tabel nr. 1.8

REGIUNEA	JUDEȚUL S totală/ jud.	AMENAJAREA	Suprafața pe amenajare [ha]
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. NORD - EST	BACĂU 198,7 ha	Horgești	54,7
		Motoșeni	144
	BOTOȘANI 2.432,59 ha	Costești	164,37
		Drăceșani	773,85
		Dragușeni	183,3
		Hănești	358,37
		Hudești	239,5
		Ibăneasa	115,92
		Staucești	237,02
		Vorniceni	360,26
	IAȘI 3.019,03 ha	Belcești	680
		Deleni	211,9697
		Gorban	51
		Starcea	17,12
		Movileni	256,167
		Podișu	151,3
		Podu Iloaie	143,13
		Sarca	44,8448
		Tiganași	186
		Vladeni II	205,5
		Movileni	1072
	NEAMȚ 163,53 ha	Lateș	48,31
		Trifești	115,22
	SUCEAVA 598,2 ha	Pocoleni	156
		Bosanci	59,8
		Fălticeni I	129,3
		Fălticeni II	123,9
		Iaz Ngostina	9,9
		Rădășeni	119,3
	VASLUI 789,46 ha	Al. Vlahuța	44,06
		Carja	302
		Ghermănești	68,6
		Iana	70
Puiești		74,8	
Esna		230	
II . SUD - EST	BRĂILA	Lutu Alb	361,71

	1.132,75 ha	Seaca	106,22
		Vișani	664,82
	BUZĂU 1720,91 ha	Amara	878,76
		Boldu	37,5
		Ghergheasa	77,4
		Luciu	437
		Boldu	184,14
		CA Roseti	106,11
		CONSTANȚA 6.265,45 ha	Baciu
	Bugeac		2041,67
	Conacu Negri		186
	Corbu 1		81,29
	Corbu 2		450,03
	Dunăreni		575,1467
	Iortmac		442,02
	Tatlageac		152,22
	Oltina		2165,67
	M. Kogalniceanu		247,5
	GALAȚI 1904,43 ha	ICDEAPA	432,16
		Lozova	156,91
		Malina	129,86
		Mața Rădeanu	585
		Sovârca	168,5
		Vlădești	432
	VRANCEA 89,6 ha	Mândrești	89,6
		TULCEA 1.160,836 ha	Jijila
	Piatra Călcătă		703
III. SUD	CĂLĂRAȘI 1.600 ha	Făurei	46
		Fundulea	82,28
		Fundeni I	46,76
		Nana Luica	109,2
		Podurișu 1	10,71
		Zimbru	75,29
		Lupșanu	90,88
		Donicioara	20
		Iaz Milotina	3
		Iezer	10,02
		Ileana	14
		Rasa	759,09

		Ciocănești	198
		Podari	16
		Sărulești	14,93
		Bazin sid	58
		Bazin 2	3
		Belciugatele	28,47
		Corata 1	14,37
	DÂMBOVIȚA 520,68 ha	Bilciurești	25
		Cornești	150
		Crevedia	178,15
		CC Nucet	167,53
	GIURGIU 1.091,55 ha	BILA	270
		Comana	230
		Gogoșari	115
		D. Cantemir	19
		Izvoarele	69
		Naipu	56
		Putineiu	59
		Toporu	48
		Valea Plopilor	20
		Slobozia	205,55
	IALOMIȚA 1.685,65 ha	Boteni I	9
		Ghiroiu I	22,6
		Chiroiu II	10,06
		Chiroiu III	19,5
		Chiroiu IV	17,12
		Boteni III	3,06
		Ratca	397,05
		Scheauca	105
		Strachina1	218
		Strachina2	583
		Valea Ciorii	176
		Drăgoiești IV	28,21
Livedea		7,83	
Jilavele	89,22		
PRAHOVA 956,48 ha	Boldești	419,8	
	Bucov	19,2	
	Fulga	204,31	
	Păulești	27	
	Parepa	259	

	TELEORMAN 1.486,33 ha	Cteno Far	27,17
		Grosu I	19
		Dunărica I, II	41
		Alexandria I	16,14
		Grosu II	26
		Răzmirești	30
		Măgura	64
		Slăvești	37,6
		Suhaia	1203
		Troianu	17
		Vitânești	60
		Alexandria III	18,2
		Alexandria IV	15,31
		Brătănești	29,08
IV. SUD - VEST	DOLJ 2.691,06 ha	Fântânele	260,33
		Maglavit	49,51
		Bistret	194
		Cetate	388,57
		Dunăreni	1798,65
	MEHEDINȚI 667,75 ha	Gruia	99
		Gârla Mare	268,75
		Rotunda	300
	VÂLCEA 57,04 ha	Băbeni	57,04
	V. VEST	ARAD 315,66 ha	Chișinău Criș
Nădlac			130
Sânandrei			31,49
CARAȘ SEVERIN 101,5 ha		Greoni	101,5
TIMIȘ 295,11 ha		Banloc	140,31
		Ghiroda	63,38
		Sacosu Turcesc	91,42
VI. NORD - VEST	BIHOR 1.192,8431 ha	Cefa	734,89
		Sturioni	0,0731
		Homorog	115,08
		Tamasda	342,8
	BISTRITA N. 117,5 ha	Budurleni	117,5
	SATU MARE 508,78 ha	Adrian	311,34
		Bercu Nou	89,8

		Moftin	107,64
	SĂLAJ 109,69 ha	Ferma 21	109,69
VII CENTRU	ALBA	Daia Româna	109,54
	BRASOV 431,62 ha	Dumbrăvița	249,02
		Rotbav	182,6
	MUREȘ 958,87 ha	Cipău	102,3
		Iernut	138,72
		Glodeni	194,7
		Zau de Campie	340,22
		Tăureni	182,93
	SIBIU 572,64 ha	Brădeni	169,15
		Raura	254,79
Săcel		148,7	
VIII. BUCURESTI ILFOV	ILFOV 332,0466 ha	Șindrilița	9
		Afumați 3	10,41
		Afumați 4	7,5
		Brănești 3	23,7
		Căciulați 1	48,27
		Piteasca 3	18,38
		Afumați 1 si 2	15,81
		Boltașu	23,61
		Podișor 1 si 2	29,48
		Stefănești	10,41
		Brănești	12,25
		Gagu 2 si Creata 1	31
		Lebăda	14,29
		Tâncăbești	97,95
		Ostratu	10,0266
Piteasca 2	11,37		
		TOTAL	35.332,1

Fermele de acvacultură din Delta Dunării

Primele ferme de acvacultură din Delta Dunării au început să funcționeze din perioada anilor 1960, când au fost construite fermele de acvacultură Sarinasuf și Calica-Iazurile care au funcționat ca pepiniere pentru producerea puietului de pește în vederea populării Complexului

de lacuri Razim-Sinoie cu puiet de două veri, pentru creșterea producției de pește din acest complex. Ulterior, aceste ferme au fost transformate în ferme pentru producerea peștelui de consum, și s-a continuat cu construirea de noi ferme de acvacultură în alte zone ale Deltei Dunării: Stipoc, Rusca, Chilia, Dunavăț I, Dunavăț II etc.

Din anul 1970, pentru Delta Dunării s-a înființat Centrala Delta Dunării care avea ca obiectiv coordonarea activităților economice din Delta Dunării și Complexul Lagunar Razim-Sinoie. În cadrul centralei, întreprinderile de stat erau specializate în activități de pescuit și acvacultură, de recoltare a stufului, exploatare forestieră, etc.

Prin „Programul de amenajare și exploatare integrală a Deltei Dunării”, aprobat prin Decretul Consiliului de Stat nr. 92/1983, Centrala Delta Dunării s-a reorganizat și au fost înființate întreprinderi teritoriale de exploatarea complexă a resurselor naturale din Delta Dunării (IECRNDD), precum și întreprinderi specializate: construcții-montaj, transporturi, cercetare-dezvoltare etc.. Centrala Delta Dunării a promovat programul pentru exploatarea integrală a Deltei Dunării. În cadrul acestui program s-a prevăzut ca suprafețele amenajate pentru acvacultură în Delta Dunării să depășească, 63.000 ha, până în anul 1990. Programul s-a derulat în perioada 1983 – 1989, perioadă în care au fost construite ferme noi de acvacultură și au fost modernizate cele vechi.

Prin Decretul nr.115/1990 au fost sistate toate lucrările de amenajare din Delta Dunării pentru folosințe economice : acvacultură, agricultură , etc.

Prin studiile tehnico-economice de fundamentare (STE), fermele de acvacultură erau planificate să realizeze producții de pește 1000-1200 kg/ha în bazinele de creștere în vara I-a, 1200-1500 kg/ha în bazinele de creștere în vara a II-a și a III-a și 2000-2500 kg/ha în bazine de creștere remonți și reproducători, prin utilizarea tehnologiilor de creștere intensivă cu furajarea și fertilizarea bazinelor de creștere sau producții de 400-700 kg/ha de pește de consum de două-trei veri prin utilizarea tehnologiilor de creștere extensivă doar cu fertilizarea bazinelor de creștere, bazate pe policultură cu formule de populare cuprinzând crapul indigen (*Cyprinus carpio*) în amestec cu speciile de ciprinide asiatice: cosaș (*Ctenopharingodon idella*), sânger (*Hypophthalmichthys molitrix*) și novac (*Aristichthys nobilis*) în proporții stabilite pe baza rezultatelor activității de cercetare.

Până în 1990, suprafața totală amenajată pentru acvacultură a ajuns la 43.937 ha din care, din punct de vedere juridic, 4.370 ha sunt în domeniu public de interes național în administrarea Administrației Rezervației Biosferei Delta Dunării (A.R.B.D.D.), 60 ha sunt în

domeniul public de interes național în administrarea Administrației Domeniului Public (ADS), 34.362 ha sunt în domeniul public de interes județean în administrarea Consiliului Județean Tulcea, 5.205 ha sunt domeniu public de interes local în administrarea Consiliilor Locale din Crișan (4.492 ha), Murighiol (334 ha), Maliuc (137 ha), C.A.Rosetti (224 ha) și Sarichioi (18 ha), conform Tabelului nr. 1.9.

**Situația suprafețelor amenajate pentru acvacultură în
Rezervația Biosferei Delta Dunării județul Tulcea**

Tabelul nr. 1.9

Nr. crt.	Denumirea amenajării piscicole/UAT	Suprafață ha	Domeniu public de interes local	Domeniu public de interes județean	Starea actuală de utilizare
1.	Babadag / orașul Babadag	1.800	-	1.800	În funcțiune
2.	Lunca / comuna Ceamurlia de Jos	1.070	-	1.070	În funcțiune (parțial)
3.	Chilia I / comuna Chilia Veche	2.230	-	2.230	În funcțiune (parțial)
4.	Chilia II – Hreblea / comuna Chilia Veche	720	-	720	În funcțiune (parțial)
5.	Caraorman / comuna Crișan	^x 60	-	-	Proiect SOR
6.	Ceamurlia I / comuna Crișan	2.900	2.900	-	În funcțiune
7.	Ceamurlia II – Sarica / comuna Crișan	600	600	-	Nu
8.	Obretin I / comuna Crișan	2.683	375	2.308	În funcțiune (parțial)

9.	Obretin II / comuna Crișan	617	617	-	Nu
10.	Popina / comuna C.A. Rosetti	6.400	224	6.176	În funcțiune (parțial)
11.	6 Martie / comuna Jurilovca	1.050	-	1.050	În funcțiune (parțial)
12.	Litcov / comuna Maliuc	700	334	1.926	În funcțiune (parțial)
13.	Maliuc / comuna Maliuc	452	137	315	Nu
14.	Rusca / comuna Maliuc	2.615	-	2.615	Nu
15.	Carasuhat / comuna Mahmudia	220	-	220	Nu
16.	Grădina Olandezului / comuna Mahmudia	265	-	265	Nu
17.	Topraichioi / comuna Mihai Bravu	240	-	240	În funcțiune
18.	Dranov – ghiol / comuna Murighiol	2.270	-	2.270	Idem
19.	Dunavăț I / comuna Murighiol	1.505	1.505	-	Idem
20.	Dunavăț II / comuna Murighiol	^{xx} 1.575	-	1.575	În funcțiune (parțial)
21.	Independența – Murighiol / comuna Murighiol	2.260	334	1.926	În funcțiune (parțial)
22.	Perișor / comuna Murighiol	1.350	-	1.350	Nu
23.	Periteașca / comuna Murighiol	1.709	-	1.709	Nu
24.	Sarinasuf / comuna Murighiol	590	-	590	În funcțiune
25.	Stipoc / comuna Pardina	1.344	-	1.344	Nu
26.	Holbina I / comuna Pardina	^{xxx} 1.270	-	1.270	Renaturată
27.	Holbina II / comuna Pardina	^{xxx} 3.100	-	3.065	Renaturată
28.	Enisala / comuna Sarichioi	420	-	420	În funcțiune (parțial)
29.	Tăuc / comuna Sarichioi	331	18	313	În funcțiune

30.	Iazurile / comuna Valea Nucarilor	1.651	-	1.651	În funcțiune (parțial)
	Total	43.937	5.205	34.362	

^x *Suprafața fermei de acvacultură Caraorman de 60 ha este domeniul public de interes național în administrarea ADS în cadrul Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Delta Dunării*

^{xx} *Din ferma de acvacultură Dunavăț II, heleșteele 3 și 4 au fost renaturate în suprafață de 1.260 ha*

^{xxx} *Fermele de acvacultură Holbina I și Holbina II au fost renaturate 4.335 ha, incluse în domeniul public de interes național, administrate de ARBDD*

Înainte de 1990, funcționarea fermelor de acvacultură s-a desfășurat cu rezultate slabe datorită, în principal, imposibilității aplicării cu eficiența dorită a tehnologiilor de creștere stabilite prin documentațiile de fundamentare în heleștee de creștere cu suprafețe foarte mari, cu sisteme prin pompare de alimentare cu apă și de golire necorespunzătoare, energofage, fără asigurarea necesarului de furaje, a dotărilor tehnice sau a forței de muncă necesare. Popularea heleșteelor în care s-a practicat acvacultura intensivă s-a făcut de regulă prin aplicarea unor tehnologii adaptate din mers la condițiile existente, în funcție de materialul biologic și celelalte componente de producție avute la dispoziție. Această situație a condus la obținerea unor producții mici, la care a contribuit și pătrunderea din exterior, odată cu apa de alimentare, a unor specii de pești nedorite (în special caras), concurente la hrana speciilor de cultură.

Situația rezultatelor economice a fermelor de acvacultură s-a agravat și mai mult după 1990, când activitatea acestora a început să se confrunte cu exigențele economiei de piață și cu reconsiderarea costurilor de producție. La acestea, s-a adăugat și managementul insuficient adaptat la noile condiții economice. Nu au existat resurse financiare pentru modernizarea capacităților de producție, refacerea digurilor și a lucrărilor hidrotehnice degradate, iar costurile de exploatare au crescut foarte mult în special datorită creșterii cheltuielilor pentru energie electrică, pentru apă, pentru furaje, pentru forța de muncă, astfel că producțiile obținute nu au putut acoperi costurile de producție. Ca urmare, o mare parte din capacitățile de producție au rămas neutilizate pentru acvacultură, fiind abandonate sau au fost destinate pentru alte scopuri, în special pentru agricultură sau creșterea animalelor.

Prin HG nr 983/1990 privind înființarea Ministerului Mediului, a fost înființată Rezervația Biosferei Delta Dunării și instituția publică desemnată cu coordonarea acesteia, respectiv, Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării.

Principalele obiective ale ARBDD au fost stabilite prin art. 5 al HG 983/1990:

„Art. 5

(1) Pentru îndrumarea și controlul întregii activități științifice, de turism și agrement din Delta Dunării se înființează "Delta Dunării" - rezervatie a biosferei -, instituție cu personalitate juridică în subordinea Departamentului mediului.

(2) Unitățile agricole și celelalte activități economice existente în cadrul Centralei "Delta Dunării" trec din subordinea Ministerului Agriculturii și Alimentației în subordinea Prefecturii Tulcea cu activul și pasivul la 30 septembrie 1990.

(3) Teritoriul rezervației cuprinde Delta Dunării, Complexul lagunar Razelm - Sinoe, zona Somova - Parches, litoralul Marii Negre de la brațul Chilia până la Capul Midia, inclusiv Izobata de 20 m și Dunărea maritimă - până la Cotul Pisicii.

(4) Rezervația are următorul obiect de activitate:

- redresarea ecologică a Deltei Dunării și conservarea genofondului (biodiversității), ecofondului;
- cunoașterea capacității productive și dimensionarea exploatării resurselor din Delta Dunării, în limitele ecologice admisibile;
- coordonarea lucrărilor hidrotehnice pentru asigurarea unei mai bune circulații a apei pe canale, ghioluri și lacuri, cât și pentru împiedicarea fenomenelor de eroziune a platformei maritime;
- cercetarea fenomenelor deltaice;
- stabilirea locurilor de vânatoare și pescuit și a condițiilor de desfășurare a acestor activități;
- stabilirea modului de circulație și acces în Delta Dunării a bărcilor, salupelor, a navelor fluviale și maritime, a persoanelor și a grupurilor de cercetători;
- stabilirea criteriilor de dezvoltare a așezărilor umane și dezvoltarea turismului;
- prezentarea de propuneri pentru stabilirea de taxe și tarife pentru sancționarea abaterilor de la regulile de desfășurare a activității în Delta Dunării.”

Printre primele măsuri adoptate de A.R.B.D.D., a fost promovarea programului de reconstrucție ecologică a zonelor afectate de lucrările de îndiguire și desecare prin abordarea cu precădere a amenajărilor abandonate. În perioada următoare (1992-1994) au fost realizate primele lucrări de reconstrucție ecologică a amenajărilor agricole din ostroavele Babina și Cernovca.

Fermele de acvacultură din Delta Dunării din domeniu public de interes județean aflat în administrarea Consiliului Județean Tulcea sunt concesionate unor societăți comerciale, prin licitații publice, pe perioade cuprinse între 10 și 49 ani. Suprafața concesionată cuprinde heleșteele de creștere pește consum, heleșteele de creștere puiet, bazinele de iernat, digurile de incintă și de compartimentare, instalațiile hidrotehnice și de exploatare, stațiile de pompare, sediile de ferme și anexele aferente acestora. Suprafața totală concesionată în prezent este de 20.662,6 ha (Tabelul nr. 1.10).

**Situația utilizării terenurilor în fermele de acvacultură din
Rezervația Biosferei Delta Dunării**

Tabelul nr. 1.10

Nr. crt.	Societatea comercială	Denumirea fermei de acvacultură	Suprafață în exploatare, prin concesionare
1.	S.C SELPOP FISH SRL	AP Popina	645,0 ha (EC19, EC20)
2.	S.C PISCICOLA MURIGHIOL	AP Murighiol 1	215,1 ha
3.	S.C OBREȚIN S.R.L	AP Obretin 1	580,0 ha luciu de apă și 1.727,0 ha stufării inundate
4.	S.C ALBATROS IMPEX S.R.L	AP Holbina II, EC 3	35,0 ha
5.	S.C DELTA CONSULTING MANAGEMNT SRL	Bazin AZL	Creșterea sturionilor în cuști (circa 0,2 ha)
6.	S.C ASTURIO INTERNATIONAL S.R.L	AP Iazurile, Ferma 3	280,0 ha
7.	S.C FISH TOUR DELTA S.R.L	AP Obretin II	395,9 ha
8.	S.C PISCICOLA TULCEA S.A	AP Litcov	135,0 ha
9.	S.C. PONTIC SILVA S.R.L.	AP POPINA, EC 15	200,0 ha
10.	S.C. EURODELTA DANUBE S.R.L	AP Maliuc	342,6 ha
11.	S.C MARIOCONS HUNTING S.R.L	AP Ceamurlia II	279,5 ha
12.	S.C SOFIMIH FISHING S.R.L	AP Ceamurlia I	269,0 ha
13.	SC GELMIN SRL	AP Popina, EC1-14	502,0 ha
14.	SC ALFAROM COM SRL	AP Iazurile, Ferma 5	304,0 ha
16.	SC HER STRA CYPRINUS SRL	AP 6 Martie	600,0 ha
17.	SC DELTA FISH SRL	Pepiniera Babadag	104,0 ha
18.	SC DELTA SAMITUR SRL	AP Ghiolul Pietrei	70,5 ha
19.	SC PISCICOLA SARINASUF	AP Sarinasuf	667,6 ha
20.	SC VICKI POND SRL	AP 6 Martie, Ferma 2	400,0 ha
21.	SC KIARA LACI	AP Ceamurlia 1	200,0 ha luciu de apă și 1.888,6 ha stufării inundate
22.	SC STUPINA SRL	AP Lunca 3	222,0 ha
23.	SC ROM PESC IMPEX SRL	AP Iazurile 4	76,0 ha

24.	SC GIP EST SRL	AP Chilia 1, Ferma 4	390,0 ha
25.	SC MON AL SRL	AP Tauc	248,6 ha
26.	SC ECODANUBE SRL	AP Iazurile I, II	200,0 ha
27.	SC EUROFISH SRL	AP Babadag	2.080,0 ha (1800 ha lacul Babadag + 280 ha din pepiniera Enisala).
28.	SC PISCICOLA MURIGHIOL	AP Dranov-Ghiol	2270,0 ha
29.	SC PISCICOLA TOUR AP LUNCA	AP Lunca	811,4 ha
30.	SC ECODELTA SA	AP Topraichioi	435,5ha
31.	SC POARTA DELTEI SRL	AP Iazurile, Ferma 3	281,7 ha
32.	SC SIMBOLIC SRL	AP Agighiol	300,0 ha
33.	SC ELDORADO SRL	AP Chilia I, Ferma 3 Ferma 5	755,0 ha 193,8 ha
34.	SC MASIVA SRL	AP Chilia I	383,0 ha
35.	SC MASIVA SRL	AP Chilia II Hreblea I AP Chilia II Hreblea II	255,5 ha 372,5 ha
36.	SC DANUBE DELTA STURGEON FARM SA	AP Murighiol	1.546,6 ha
	TOTAL	-	20.662,6 ha din care: - 16.767,0 ha luciu de apă - 3.895,6 ha stufării Inundate

Concluzii

Fermele de acvacultură din Delta Dunării se confruntă actualmente cu aspecte negative în privința aplicării tehnologiilor clasice de creștere a peștelui prin neasigurarea condițiilor optime pentru aplicarea tehnologiilor de exploatare omologate datorită lipsei condițiilor elementare pentru alimentare și recircularea apei din heleștee, administrarea furajelor, a îngrășămintelor chimice/organice, asigurarea unor condiții hidrologice și hidrobiologice minime (nivel de apă mic pe platforma heleșteelor, grad ridicat de invadare cu macrofite acvatice, neefectuarea analizelor fizico- chimice ale apei);

În majoritatea fermelor de acvacultură din Delta Dunării unele etape strict necesare aplicării corecte a tehnologiilor curente sunt eliminate, astfel încât în cele mai multe ferme se practică o acvacultură în regim extensiv, cu populări cu material biologic în special din speciile de ciprinide asiatice sau chiar o creștere a peștelui în regim natural, cu o simplă inundare gravitațională în primăvară prin deschiderea călugărilor de alimentare-recirculare-evacuare, eliminându-se fazele de administrare a amendamentelor, îngrășămintelor, furajelor etc. În

aceste condiții nu mai pot fi respectate formulele de populare din tehnologii, obținându-se în final un amestec de specii asemănător celui din apele naturale.

În aplicarea prevederilor legale privind renaturarea terenurilor amenajate pentru agricultură sau acvacultură neutilizate/abandonate, în perioada 1994 – 2010 au fost efectuate lucrări de reconstrucție ecologică pe însemnate suprafețe situate pe terenuri impropriei practicării acvaculturii sau degradate ca urmare a exploatării necorespunzătoare.

1.1.3.2 Lacurile de acumulare în care se practică acvacultura

Pe teritoriul României, sunt cca. 3.400 de lacuri naturale și artificiale, cu suprafața totală de aproximativ 2.620 km², ceea ce reprezintă circa 1,1 % din suprafața totală a țării. Dintre acestea peste 250 de lacuri cu o suprafață de aproximativ 400.000 ha (inclusiv Delta Dunării) prezintă interes pentru dezvoltarea acvaculturii, pescuitului comercial și pescuitului recreativ/sportiv, menținerea zonelor umede și conservarea biodiversității speciilor din apele țării. (PNS 2007-2013)

Lacurile artificiale sunt construite relativ recent (anii: '65 - '90 din secolul trecut) și au folosințe complexe, în majoritatea cazurilor scopul principal fiind cel de producere de energie hidroelectrică, dar și de atenuare a viiturilor, irigații sau alimentare cu apă potabilă a unor localități. Cu foarte puține excepții, potențialul productiv al acestor lacuri este valorificat prin acvacultură și pescuit.

Stabilirea modelelor de exploatare al acestora, se realizează având în vedere următoarele considerente:

1. Din punct de vedere ecologic, lacurile formează ecosisteme distincte, separate spațial. În același timp, din punct de vedere tehnologic, fiecare lac poate fi considerat ca o unitate de exploatare, singurul element de legătură între aceste lacuri fiind fluxul de apă care le tranzitează. Tranzitul de apă prin fiecare lac este dat pe de o parte de debitul râurilor dar și de volumele și debitele tranzitate care se modifică în funcție de regimul de „uzinare” al fiecărei hidrocentrale în parte, s-au de necesitățile impuse de atingerea scopului principal.

2. În general, lacurile au două componente principale ale evoluției lor:

- componenta naturală (variații sezoniere de debit și ale parametrilor fizico -chimici a apei, ciclurile sezoniere ale dezvoltării fito și zooplanctonului, ciclurile de dezvoltare a asociațiilor de plante superioare și ale populației piscicole, prezența și evoluția unor populații de păsări și mamifere ihtiofage, etc.);
- componenta antropică reprezentată de variații ale adâncimii apei, ale suprafeței luciului de apă, ale debitelor tranzitate determinate de regimul de funcționare al hidrocentralelor, extragerile de apă pentru irigații, poluarea difuză sau punctuală, alte intervenții antropice, inclusiv popularea cu pești și / sau pescuitul).

La sfârșitul anului 2014, în Registrul unităților de acvacultură erau înregistrate un număr de 78 de lacuri de acumulare cu suprafața de 13,995,51 ha în proprietatea ANAR, ANIF, Hidroelectrică, în care se desfășoară activități de pescuit și acvacultură. Creșterea peștilor în majoritatea lacurilor se realizează în sistem extensiv, producțiile variind între 300 -1200 kg/ha, în funcție de productivitatea naturală a acestora și de tehnologiile aplicate.

În ultimii anii, s-au intensificat preocupările privind creșterea intensivă a salmonidelor, crapului și a sturionilor în viviere flotabile amplasate în lacurile de acumulare, contribuind semnificativ la creșterea producției acestor specii care sunt agreate de consumatori.

De asemenea, acvacultura extensivă în lacurile de acumulare furnizează și alte servicii de mediu: recreere, menținerea biodiversității și îmbunătățirea managementului apei.

SITUAȚIA LACURILOR DE ACUMULARE închiriate de la ANAR, ANIF și Hidroelectrică, cu LICENȚĂ DE ACVACULTURĂ

Tabel nr.1.11

Regiunea	Județul	Acumularea	Nr.Licență RUA Pepinieră	Nr. Licență RUA Crescătorie	Suprafața Ha
I Nord – Est	Bacău	-	-	-	-
	Botoșani	CĂTĂMĂRĂȘTI	0	942	180
	Iași	TUNGUJEI	0	830	315
		TANSA BELCESTI	0	936	427
		SARCA	0	927	103
		EZARENI	0	590	47
		HALCENI	0	643	375
		PODU ILOAIEI	0	913	250
	Neamț	CRAIESTI	0	655	26,8

	Suceava	SERBAUTI	0	723	24
		SORMUZ II MOARA	0	455	242
	Vaslui	CAZANESTI	0	467	184,1
		CUIBUL VULTURILOR	0	468	316,4
		DELEA	0	440	7
		MANJESTI	0	408	344
		POSTA ELAN	0	317	145
		RAPA ALBASTRA	0	565	207,9
		REDIU GALIAN	0	845	14,69
		REDIU GALIAN	844	0	1,423
		PUSCASI	0	441	185
		SOLESTI	0	442	405
		<i>REDIU GALIAN – ANIF</i>	0	928	50
		<i>BA TACUTA – ANIF</i>	0	929	35
TOTAL I					3.885,313
II SUD –EST	Brăila	-	-	-	-
	Buzău	COSTIENI	0	594	3
		<i>CRÂNGU URSULUI-ANIF</i>	0	932	90
	Constanța	SIUTGHIOL	0	610	1900
		BIRUINTA(ZARGUZO N)	0	362	200
		BIRUINTA(ZARGUZO N)	0	794	34,8
	Galați	-	-	-	-
	Vrancea	-	-	-	-
Tulcea	-	-	-	-	
TOTAL II					2.227,8
III SUD	Argeș	-	-	-	-
	Călărași	FRASINET -	0	336	1376,5
		FRASINET	0	843	44
		BABA ANA	0	174	17
		BERZA	0	615	5
		CANAL DUNARE-DOROBANTU	0	791	48,5
		FUNDULEA	0	281	430
		GURBANESTI	0	523	410
		IAZ BUZOIENI I	0	617	4
		BUZOIENI 2 si 3	0	650	5,17
		IAZ MILOTINA I	0	727	3,5
		IEZER	0	292	1549

		MARIUTA	0	420	42,92
		TAMADAU	0	354	85
		BUZOIENI	0	968	2,5
	Dâmbovița	ADUNATI SI ILFOVENI	0	515	192,3
		BRATESTI	0	683	97
		BUNGET 2	0	575	91
		BUNGET I	0	514	74
	Giurgiu	GRADINARI	51	0	301
		FACAU	0	371	105
		ONCESTI I si II	0	552	27,9
	Ialomița	COTORCA II SI III	0	435	28
	Prahova	-	-	-	-
	Teleorman	ROJISTEA	0	527	20,63
		BELINA	0	953	25
		PAVEL	0	954	35,71
TOTAL III					5.020,63
IV SUD - VEST	Dolj	COMPLEX LACUSTRU PREAJBAFACAI	0	627	9,17
		CORNU	0	628	69
	Gorj	-	-	-	-
	Mehedinți	-	-	-	-
	Olt	RUSCIORI	0	430	32
		SC REGATA SRL	0	616	0
	Vâlcea	<i>Hidroelectrică</i>	-	-	1.107,25
TOTAL IV					1.217,42
V VEST	Arad	TAUT	0	875	240
	Caras- Severin	-	-	-	-
	Hunedoara	-	-	-	-
	Timiș	ȘUȘTRA	0	719	6,2
		IANOVA	0	449	0
		LIEBLING	0	387	0
		TOPOLAVAT	0	533	16
TOTAL V					262,2
VI NORD - VEST	Bihor	CARASAU	0	733	0
		CRESTUR	0	750	94,6
		CĂRĂSĂU	0	998	22,4
		GIRISU DE CRIȘ	0	1003	13,042
		<i>SÂNTIMBREU – ANIF</i>	0	893	56
		<i>SIMIAN – ANIF</i>		697	25
		<i>VITEJILOR – ANIF</i>		614	30

		<i>ALCEU – ANIF</i>		141	45
		<i>DIOSIG – ANIF</i>		631	37
		<i>FEGERNIC – ANIF</i>		630	40
		<i>LEȘ – ANIF</i>		629	31
		<i>MERSIG – ANIF</i>		361	25
		<i>SALACEA – ANIF</i>		658	35
		<i>POPII – ANIF</i>	0	957	16,2
	Bistrița-Năsăud	-	-	-	-
	Cluj	-	-	-	-
	Maramureș	-	-	-	-
	Satu Mare	<i>CHEREUSA – ANIF</i>	717	716	31,5
	Sălaj	-	-	-	-
TOTAL VI					501,742
VII CENTRU	Alba	-	-	-	-
	Brașov	<i>HAMARADEA – ANIF</i>	0	586	120
	Covasna	-	-	-	-
	Harghita	-	-	-	-
	Mureș	-	-	-	-
	Sibiu	-	-	-	-
TOTAL VII					120
VIII BUCUREȘTI ILFOV	București	PLUMBUITA	0	511	55
	Ilfov	BUCIUMENI	0	559	53
		BUFTEA	0	436	188
		IAZ AFUMAȚI V	0	770	9,4
		LAC CALDĂRUȘANI	0	734	415
TOTAL VIII					720,4
TOTAL GENERAL					13.995,51

1.1.3.3. Fermele salmonicole

Piscicultura este definită azi ca ramură a zootehniei care se ocupă cu creșterea peștilor în apele naturale și în cele amenajate (după D.E.X., ediția a II a, Editura Univers enciclopedic, Buc. 1998). Cu timpul, apărând preocupări speciale pentru o anumite categorie de pești, dintr-o anumite zonă de relief, s-a desprins din piscicultură o ramură mai îngustă, specializată, numită salmonicultură.

Salmonicultura este definită ca fiind o ramură a pisciculturii, specifică sectorului silvic, care se ocupă de cultura intensivă a unor specii din familia Salmonidelor (păstrăv indigen,

păstrăv curcubeu, păstrăv fântânel, lipan, lostriță) pentru consum uman sau pentru repopularea unor ape de munte (după Mica enciclopedie a pădurii, ed. A II-a București 1996).

Astăzi, în cadrul Regiei Naționale a Pădurilor Romsilva, există 44 ferme salmonicole (pepiniere și crescătorii) gestionate prin 25 direcții silvice și I.C.A.S., unde se produc și se valorifică anual circa 600 tone păstrăv de consum destinat pieței din România, alături de circa 3 mil. exemplare de puiet de păstrăv indigen pentru repopularea apelor de munte.

În România, producerea păstrăvului de consum este de dată recentă, întrucât fermele salmonicole din trecut au fost profilate, în mod deosebit, pe producerea puietului necesar repopulării anuale a apelor de munte. La nivelul anului 1956 producția de păstrăv de consum era de doar 15 tone, ea evoluând an de an ca urmare a modernizării fermelor salmonicole vechi și în principal construirii de ferme salmonicole noi, profilate în principal pe producerea păstrăvului de consum și secundar pe producerea puietului de păstrăv necesar repopulării anuale a apelor de munte și lacurilor naturale și de acumulare montante.

La sfârșitul anului 2014 în RUA erau înregistrate 166 de ferme salmonicole cu o suprafață totală de 135 ha, din care 70 de ha sunt în administrarea Regiei Naționale a Pădurilor și 65 ha au ca proprietari: persoane fizice (PF), juridice (PJ), consilii locale (CL) sau primării (P).

Fermele salmonicole înregistrate în RUA

Tabel nr.1.12

Regiunea	Județ	Suprafața - RNP – Ha	Suprafața CL, Pf, PJ,P ha	Total - ha -	Număr Licențe
Nord-Est	Bacău	0,463	0	0,463	2
	Botoșani	0			0
	Iași	0			0
	Neamț	3,3185	3,4209	6,7394	8
	Suceava	0,551	1,497	2,048	9
	Vaslui	0			0
	TOTAL	4,3325	4,9179	9,2504	19
Sud-Est	Brăila	0			0
	Buzău	1,5	0	1,5	1

	Constanța	0			0
	Galați	0			0
	Vrancea	24,8	0	24,8	2
	Tulcea	0			0
	TOTAL	26,3		26,3	3
Sud	Argeș	10,379	8,3007	18,6797	22
	Călărași	0			0
	Dâmbovița	0,714	0,05	0,764	4
	Giurgiu	0			0
	Ialomița	0			0
	Prahova	0,32	0,8215	1,1415	3
	Teleorman	0			0
	TOTAL	11,413	9,1722	20,5852	29
Sud-Vest	Dolj	0	0,5827	0,5827	1
	Gorj	5,7	1,64	7,34	11
	Mehedinți	0,27	0	0,27	2
	Olt	2,9	0	2,9	2
	Vâlcea	1,37	0,807	2,177	6
	TOTAL	10,24	3,0297	13,2697	22
Vest	Arad	0			0
	Caraș-Severin	3,1078	0	3,1078	8
	Hunedoara	2,19	14,578	16,768	7
	Timiș	0	0,282	0,282	1
	TOTAL	5,2978	14,86	20,1578	16
Nord-Vest	Bihor	2,05	3,16213	5,21213	22
	Bistrița-N.	2,215	0	2,215	3
	Cluj	2,019	0	2,019	2
	Maramureș	0,613	0,2783	0,8913	10
	Satu Mare	0			0
	Sălaj	0,27	0	0,27	2
	TOTAL	7,167	3,44043	10,60743	39
	Alba	0	0,6624	0,6624	2

Centru	Braşov	3	13,496	16,496	18
	Covasna	1,78	0,8731	2,6531	4
	Harghita	0,516	4,105	4,621	5
	Mureş	0,175	2,12	2,295	2
	Sibiu	0,64	7,532	8,172	7
TOTAL		6,111	28,7885	34,8995	38
Bucureşti- Ilfov	Bucureşti	0	0	0	0
	Ilfov	0	0	0	0
TOTAL		0	0	0	0
Total general		70,8613	64,20873	135,07003	166

Din analiza datelor înscrise în RUA se constată că suprafaţa de teren a fermelor salmonicole, deţinută de Regia Naţională a Pădurilor şi înscrisă în registru nu coincide cu suprafaţa transmisă de RNP prin Adresa nr. 20495 /A.C./ 27.01.2015, astfel că în RUA sunt înscrise şi licenţiate ferme salmonicole în suprafaţă de 70 de ha, iar în patrimonial RNP sunt doar 20 ha de teren cu bazine în care se produce păstrăv.

Lista fermelor salmonicole din patrimoniul Regiei Naţionale a Pădurilor – Romsilva

Tabel nr.1.13

Regiunea	Judeţul	Unitatea salmonicolă	Capacitate proiectată (to)	Anul PIF	Suprafaţa bazinelor (ha)	Altitudine	Obs.
I Nord- Est	Bacău	Înţarcătoarea	7	1946	0,4743	660	
	Neamţ	Ceahlău	2	1963	0,3163	650	Închisă
		Stegioara	40	2008	0,4185	690	
	Suceava	Valea Putnei	10	2008	0,6600	850	
		Brodina	5	1991	0,1663	690	

	TOTAL		64		2,0354		
II Sud- Est	Buzău	Lunca Bâscii	5	1989	0,2855	290	
	Vrancea	Lepșa	10	1955	0,3865	610	
	TOTAL		15		0,6720		
III Sud	Argeș	Cândești	5	1946	0,4743	660	Închiriat ă
		Dâmbovicioara	10	1989	0,3270	760	
		Oești	30	1974	1,0400	500	
	Dâmbovița	Pucioasa	30	1981	0,8370	400	
	Prahova	Moara Domnească	15	1981	0,3520	70	
		TOTAL	90		3,0303		
IV Sud- Vest	Gorj	Tismana	40	1985	0,9000	220	
	Mehedinți	Baia de Aramă	10	1985	0,2842	320	
	Olt	Ianca	10	1987	0,2610	50	Puiet
	Vâlcea	Brădișor	110	1987	0,5000	460	Închisă
		Milostea	5	1986	0,0960	280	Puiet
	TOTAL		175		2,0412		
V Vest	Caraș- Severin	Semenic	10	1902	0,4400	660	
		Poiana Mărului	5	1964	0,3644	650	
		Carasova	10	1993	0,5000	220	Închisă
		Miniș	20	1983	0,4394	335	
		Valea Bei	15	1981	0,3658	250	
		Topleț	20	1985	0,2652	136	
	Hunedoara	Roșcani	8	1991	0,2791	980	Închisă
	TOTAL		88		2,6539		

VI Nord- Vest	Bihor	Chișcău	12	1991	0,2514	530	
		Remeți	10	1974	0,4082	435	
	Bistrița-N.	Fiad	10	1983	0,7140	450	
		Telcișor	3	1993	0,0890	490	Puiet
	Cluj	Gilău	30	1976	0,8200	410	
	Maramureș	Firiza	12	1982	0,3200	410	
		Pistruia	12	1989	0,2279	480	Închisă
		Săpânța	10	1984	0,4370	335	Închiriată
	Sălaj	Izvoarele Barcăului	5	1972	0,2540	410	
	TOTAL		104		3,5215		
VII Centru	Brașov	Dejant	4	1965	0,2250	670	Închisă
	Covasna	Oituzu Ardelean	1	1953	0,2367	700	Închiriată
	Harghita	Lacu Roșu	5	1934	0,2791	250	Închisă
	Mureș	Câmpu Cetății	20	1930	1,119	610	Închiriată
		Gudea	7	1970	0,4650	700	
		Lăpușna	20	1974	0,1872	810	
	Sibiu	Bâlea	15	1974	0,4912	670	
Valea Pinului		2	1965	0,0820	660	Puiet	
	ICAS	Gilău	10	1987	0,1892	410	
	TOTAL		84		3,2744		

Total general		620		20,1366		
----------------------	--	------------	--	----------------	--	--

1.1.3.4. Ferme de acvacultura pentru creșterea peștelui marin

Deși, există potențial la litoralul românesc al Mării Negre pentru practicarea mariculturii, în momentul de față o singură firmă este implicată în creșterea midiilor, cu un plan de producție de cca. 100 t midii/an, având în exploatare 10 instalații sistem “long-line”, amplasate la nord de Constanța, pe izobata de 12 m. Producția reală a fost însă, în fiecare an, cu mult sub cifra planificată. Totodată, în zona Corbu din Județul Constanța se află în funcțiune o fermă pentru creșterea calcanului construită pe țărm care se alimentează prin pompare cu apă de mare.

Având o lungime de cca. 250 km, și o suprafață a Zonei Economice Exclusive de 25.000 km², litoralul românesc prezintă patru sectoare distincte, lipsite însă de zone adăpostite, care pot fi utilizate pentru maricultură. Practic, zona pretabilă pentru maricultură este cea situată între sudul localității Agigea și Mangalia. Aici, se pot identifica atât terenuri pe țărm, unde sunt utilități, cât și ape curate la distanță convenabilă de țărm, care permit dezvoltarea mariculturii.

1.1.4 Analiza investițiilor realizate în acvacultură începând cu anul 2007

Majoritatea investițiilor din acvacultura românească, începând cu anul 2007, s-au realizat pe baza proiectelor implementate în cadrul POP, pe Axa prioritară 2 - Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură, Măsura 2.1 - Acvacultură, Acțiunea 1: *Creșterea capacității de producție datorită construirii de noi exploatații piscicole* și Acțiunea 2: *Variațiile producției datorită extinderii sau modernizării exploatațiilor piscicole existente*, în viziunea obiectivelor POP de dezvoltare a acvaculturii de calitate, durabilă, dar și profitabilă, care să creeze locuri de muncă și să abordeze o atitudine prietenoasă față de mediul înconjurător. Astfel, asistența financiară publică a sprijinit întreprinderile mici și mijlocii în realizarea de investiții în înființarea,

extinderea și modernizarea de ferme de acvacultură, achiziția de echipamente performante, diversificarea producției și orientarea spre produse cu valoare adăugată. Investițiile din acvacultură, începând din anul 2007, au fost orientate către consolidarea fermelor de acvacultură și s-au concretizat în: amenajarea terenului, drumuri tehnologice, construcții, instalații, dotarea cu utilaje și echipamente, mijloace de transport, software și sisteme de monitorizare.

Întrucât condițiile socio-economice ale sectorului s-au înrăutățit, iar sectorul privat de afaceri era insuficient dezvoltat, practic POP 2007-2013 s-a implementat începând cu anul 2010. Programul operațional a recuperat în mare măsură întârzierea inițială corespunzătoare anilor 2008 și 2009, generată de dese schimbări de viziune politică și reorganizări instituționale.¹ POP 2007-2013 a devenit o sursă de finanțare a investițiilor pentru sectorul productiv, în concordanță cu nevoile reale, și un instrument de sprijin structural al politicilor europene în domeniu, adaptat condițiilor din România, pentru dezvoltarea sustenabilă a sectorului pescăresc.

Investițiile în acvacultură s-au concretizat în:

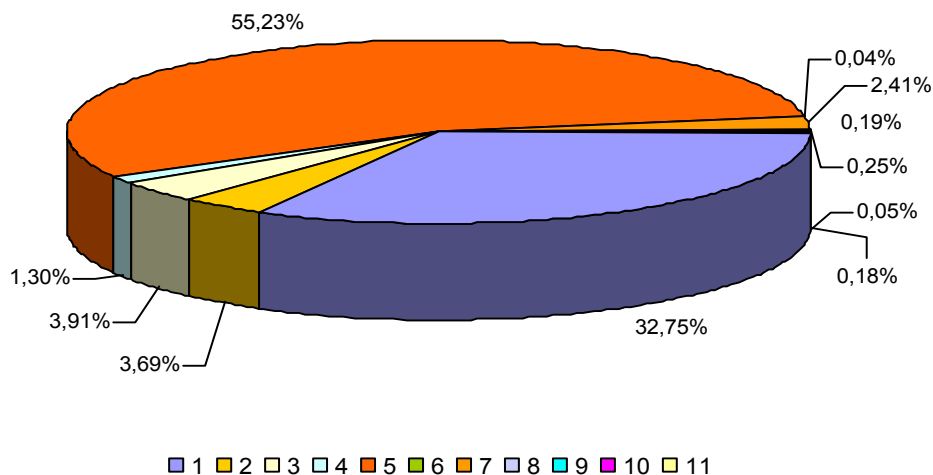
- construcții hidrotehnice (diguri, canale, instalații hidrotehnice de alimentare sau evacuare a apei, prize de alimentare, etc.) ;
- realizarea drumurilor tehnologice;
- construcții și instalații;
- utilaje și echipamente;
- dotări;
- mijloace de transport;
- software și sisteme de monitorizare;
- tehnologii și know-how,
- instruire și formare profesională pentru angajați etc.

¹ Evaluare intermediară POP 2007-2010 – disponibilă pe:

<http://old.madr.ro/pages/fep/evaluari/evaluare-intermediara-pop-2007-2010.pdf>

Ponderea categoriilor cheltuielilor de investiții din acvacultură în perioada 2007-2013

Figura nr.1.4

Legendă:

- 1- Cheltuieli Investiții pentru Utilaje și echipamente
- 2- Cheltuieli Investiții pentru Mijloace de transport
- 3- Cheltuieli Investiții pentru Dotări
- 4- Cheltuieli Investiții pentru Drumuri tehnologice
- 5- Cheltuieli Investiții pentru Construcții și Instalații
- 6- Cheltuieli Investiții pentru Probe tehnologice si teste
- 7- Cheltuieli pentru Asigurarea utilităților necesare obiectivului
- 8- Cheltuieli Investiții pentru Prime de asigurare
- 9- Cheltuieli Investiții pentru Software si sisteme de monitorizare
- 10- Cheltuieli Investiții pentru Tehnologii și know-how
- 11- Cheltuieli Investiții pentru Instruire și formare profesională pentru angajați

Din figura nr.1.4, se observă că ponderea cea mai mare privind cheltuielile pentru investiții în acvacultură în perioada 2007-2013, este cea pentru construcții și instalații, urmată de cea pentru utilaje și echipamente. Ponderea pentru celelalte categorii de cheltuieli este redusă.

Stadiul implementării POP 2007-2013

La 10 ianuarie 2014, pe axele 1-3 și 5 erau în derulare 211 contracte, în valoare de 732.531.366,32 lei.² În cadrul POP 2007 – 2013, pe **Axa prioritară 2** s-au depus 535 de cereri de finanțare, din care s-au selectat și contractat 270 de proiecte. Pe **Măsura 2.1. - Investiții în acvacultură** s-au depus 443 proiecte, din care s-au finanțat **213 proiecte**. Valoarea totală eligibilă solicitată prin cererile de finanțare a proiectelor în derulare pe Măsura 2.1. a fost de 271.297.566,35 euro, respectiv 1.208.351.840,48 lei, din care valoarea publică de 178.126.737,63 euro, respectiv 777.638.883,70 lei. Deci, rata medie de cofinanțare previzionată a fost de 34,34%. Din valoarea publică (nerambursabilă) totală s-au efectuat plăți în cuantum de 66.280.050,89 euro, respectiv 294.769.776,58 lei, gradul de absorbție pe această măsură fiind de 52,94%.

Analiza investițiilor în acvacultură

Tabelul 1.14

Nr. crt.	Acțiuni din Măsura 2.1	Nr. investiții (nr.proiecte)	Valoare publică (lei)
1	2.1.1 - Creșterea capacității de producție datorită construirii de noi exploatații piscicole	90	774.690.652,17
2	2.1.2 - Variațiile producției datorită extinderii sau modernizării exploatațiilor piscicole existente	47	210.565.017,41
3	2.1.3 - Creșterea cantității de alevini proveniți din crescătorii	0	0
4	2.1.4 - Măsuri pentru mediul acvatic	76	95.107.889,32
5	2.1.5 – Măsuri de sănătate publică	0	0
6	2.1.6 – Măsuri de sănătate animală	0	0
Total		213	1.080.363.558,90

Situația pe măsurile accesate se prezintă astfel:

- Pe Măsura 2.1.1 - *Creșterea capacității de producție datorită construirii de noi exploatații piscicole* au fost selectate și finanțate 90 de investiții, aflate în diferite stadii de implementare (s-au finalizat 12 proiecte, din care: 7 ferme salmonicole, 4 ferme ciprinicole, 1 fermă de maricultură cu sistem recirculant). După specia principală

² lista-beneficiari-pop-10.01.2014 - disponibilă pe:
<http://www.ampeste.ro/attachments/article/81/lista-beneficiari-pop-10.01.2014.pdf>

cultivată în noile ferme de acvacultură , 46 cresc păstrăv, 23 crap, 10 sturioni, 2 somn african (clarias), 1 calcan, iar după sistemul de creștere, majoritatea sunt crescătorii cu bazine de pământ sau beton, cu sau fără pepiniere, dar sunt și sisteme recirculante (9), o amenajare pe un lac de acumulare și un ansamblu de viviere flotabile. Capacitatea de producție proiectată a se obține din aceste amenajări se estimează la 10.257 tone/an, din care: păstrăv – 4.783; crap – 1.468; sturioni – 700; clarias – 620; calcan – 150; șalău – 115; biban - 10 și alte specii (somn, știucă, tilapia, ciprinide autohtone și alohtone, etc) 2410 tone/an.

- Pe Măsura 2.1.2 - *Variațiile producției datorită extinderii sau modernizării exploatațiilor piscicole existente* au beneficiat de finanțare 42 de agenți economici, din care 5 au accesat de două ori (pe amenajări sau pentru tipuri de investiții diferite). Modernizări și/sau extinderi s-au solicitat în general pentru ferme ciprinicole, iar în privința fermelor salmonicole doar 6 au fost modernizate sau extinse pe această cale. Creșterea producției planificată în urma implementării celor 47 de proiecte pe Măsura 2.1.2 se apreciază la 7.435 tone/an, din care, pe specii: crap – 5.003; păstrăv – 632 și alte specii – 1.800 tone/an.
- Pe Măsura 2.1.4 - *Măsuri pentru mediul acvatic* – s-au implementat 76 de proiecte, care constau în *compensații*, pentru pierderile cauzate de respectarea legislației de mediu în cazul amplasării fermelor în situri Natura 2000, sau *prime* pentru trecerea la acvacultura ecologică sau contribuții la protecția și îmbunătățirea condițiilor de mediu, conservarea patrimoniului natural, în speță a biodiversității, peste măsurile normale de protecție a mediului.

Analiza regională a investițiilor în acvacultură

Pornind de la problemele actuale ale acvaculturii, specifice pentru dezvoltarea durabilă a sectorului, în concordanță cu politica economică și socială a Uniunii Europene, al cărei obiectiv principal constă în reducerea disparităților și diminuarea decalajelor de dezvoltare între regiuni, începând din anul 2007, au fost promovate investiții prin participare publică și privată.

Procesele de restructurare și modernizare s-au impus deoarece în domeniul acvaculturii s-a desprins ca problemă principală, la nivelul tuturor regiunilor țării, faptul că, valoarea adăugată brută a sectorului primar (acvacultură) este inferioară celei din sectorul secundar (industria de procesare a peștelui).

Valorile în sectorul primar reflectă nivelul foarte scăzut al productivității muncii, datorat slabei dotări cu echipamente și utilaje, a fragmentării excesive a suprafețelor în urma privatizării (mai ales în zona Deltei Dunării) și managementului neperformant din unele ferme de acvacultură private.

Un alt fenomen prezent în acvacultura actuală este popularea/repopularea din ce în ce mai scăzută a fermelor de acvacultură, deoarece proprietarii sunt interesați să transforme fermele de acvacultură tradițională în unități pentru practicarea pescuitului recreativ /sportiv. Astfel, multe stații de reproducere artificială a ciprinidelor și-au pierdut obiectul de activitate. Această situație a fost determinată și de elemente precum lipsa capitalului pentru achiziționarea anuală a larvelor și puietului predezvoltat și orientarea pieții către importuri.

Investițiile rezultate din implementarea celor 90 de proiecte pe Măsura 2.1 - Acvacultură, Acțiunea 1: *Creșterea capacității de producție datorită construirii de noi exploatații piscicole* sunt prezentate în Tabelul 1.15.

Repartiția investițiilor noi în acvacultură pe regiuni de dezvoltare

Tabelul 1.15

Regiunea	Număr investiții (proiecte)	PRODUCȚII [t/an]				VALOAREA ALOCATĂ [lei]	
		Total, din care:	CRAP	PĂSTRĂV	ALTELE*	Totală, din care:	ELIGIBILĂ
1. NE	16	1.656,99	420,41	1.138,29	98,29	94.658.427,76	74.221.279,12
2. SE	4	741,32	183,76	200,00	357,56	79.484.877,00	64.906.692,00
3. S	12	1.415,00	247,00	511,00	657	201.293.282,20	159.786.311,30
4. SV	9	715,20	71,70	432,00	211,5	153.800.940,85	123.385.663,17
5. V	14	677,23	241,32	270,84	165,07	124.006.758,61	97.881.255,23
6. NV	26	4.071,72	286,14	1.728,30	2.057,28	256.530.194,70	206.326.294,99
7.CENTRU	9	979,20	18,00	502,69	458,51	60.717.462,57	48.183.156,36
TOTAL	90	10.256,66	1468,33	4783,12	4005,21	970.491.943,69	774.690.652,17

*Alte specii de cultură sunt reprezentate de: sturioni, clarias, tilapia, calcan și specii răpitoare autohtone, în speță șalău și biban

Investițiile rezultate din implementarea celor 47 de proiecte pe Măsura 2.1 - Acvacultură, Acțiunea 2: *Variațiile producției datorită extinderii sau modernizării exploatațiilor piscicole* sunt prezentate în Tabelul nr. 1.16.

**Repartiția investițiilor în extinderea sau modernizarea unităților de acvacultură,
pe regiuni de dezvoltare**

Tabelul 1.16

Regiunea	Număr investiții (proiecte)	SPOR PRODUCȚII [t/an]				VALOAREA ALOCATĂ [lei]	
		Total, din care:	CRAP	PĂSTRĂV	ALTELE*	Totală, din care:	ELIGIBILĂ
1. NE	6	920,41	635,27	0,00	285,14	27.432.689,31	13.154.454,63
2. SE	16	2.914,40	2.202,18	0,66	711,56	154.944.880,83	76.102.000,90
3. S	10	1.130,41	827,50	14,00	288,91	68.081.030,49	32.943.833,63
4. SV	1	10,48	10,48	0,00	0,00	1.791.440,24	870.483,67
5. V	3	121,74	47,36	0,00	74,38	58.977.584,67	24.520.221,18
6. NV	5	1.008,67	798,01	18,71	337,56	67.742.730,22	31.145.276,52
7.CENTRU	6	1.328,64	500,5	603,14	243	66.685.170,69	31.828.746,88
TOTAL	47	7.598,30	5.021,30	636,51	1.940,55	445.655.526,45	210.565.017,41

Regiunea I. Nord – Est

Regiunea Nord-Est are cea mai mare suprafață (36.850 km²), dar un grad relativ scăzut de atragere a fondurilor pe Măsura 2.1.1, fiind pe locul 5 între regiunile de dezvoltare. La nivelul Regiunii Nord-Est s-au înființat 9 ferme salmonicole și 7 ferme ciprinicole, în 2 dintre acestea crescându-se și sturioni, în pomicultură. Cele 16 ferme de acvacultură sunt localizate în județele: Neamț (6), Suceava (4), Bacău (3), Botoșani (2) și Iași (1). În județul Vaslui nu s-au făcut investiții noi în acvacultură.

Pe Măsura 2.1.2, în regiune s-au implementat 6 proiecte pe 4 ferme de acvacultură. În județul Botoșani s-au derulat 5 proiecte, două societăți solicitând și primind fonduri în mod repetat, iar în județul Bacău s-a modernizat o singură fermă. În județele Iași, Neamț, Suceava și Vaslui nu s-a investit în modernizarea sau extinderea fermelor de acvacultură.

Regiunea II. Sud - Est

În regiunea Sud – Est, zona cu cel mai mare potențial pentru dezvoltarea acvaculturii, s-au implementat doar 4 proiecte pe Măsura 2.1.1., localizate în județele Vrancea (2), Brăila și Constanța (câte 1). De remarcat este singura investiție nouă din țară în acvacultura marină, având ca specie de cultură calcanul.

Regiunea Sud-Est se remarcă prin cel mai mare număr de proiecte, 16, implementate pe Măsura 2.1.2 și, implicit, cel mai bun grad de absorbție. Ponderea o deține județul Tulcea, cu 12 investiții în modernizarea fermelor de acvacultură, urmat de județul Constanța în care s-au implementat 3 proiecte și județul Brăila cu 1 investiție.

Regretabil este faptul că județele Buzău și Galați, care dispun de o bogată rețea hidrografică și arealuri importante favorabile dezvoltării acvaculturii, nu au implementat nici un proiect pentru investiții, pe nici una din măsuri.

Regiunea III. Sud

La nivelul Regiunii Sud-Muntenia s-au înființat 12 ferme pentru acvacultură, cele mai numeroase fiind localizate în județul Prahova (5 din care 2 pentru practicarea sturioniculturii, 1 pentru creșterea peștilor în viviere flotabile, 1 pentru creșterea ciprinidelor în bazine de pământ în policultură cu poliodon și 1 fermă salmonicolă), în județul Argeș (3 ferme salmonicole) și în județul Dâmbovița (2 ferme de creștere intensivă a sturionilor), iar cele mai puține în județele Călărași și Teleorman (câte 1). Județele Giurgiu și Ialomița nu au accesat fonduri pe Măsura 2.1.1.

Pe Măsura 2.1.2, în regiune s-au implementat 10 proiecte pe 8 ferme de acvacultură, în județele Călărași și Giurgiu fiind două societăți comerciale care au accesat fonduri în mod repetat. După speciile de cultură, s-au derulat 8 proiecte în 6 ferme ciprinicole, unul pentru finalizarea unei ferme salmonicole și unul pentru o fermă de sturionicultură.

Regiunea IV. Sud-Vest

În regiunea Oltenia s-au implementat 9 proiecte de înființare ferme de acvacultură noi, în județele Dolj (3), Gorj și Olt (câte 2) și Mehedinți și Vâlcea (câte 1). După speciile de cultură, sunt: 6 ferme salmonicole și 3 ferme de ciprinicultură.

Pe Măsura 2.1.2, în regiune s-a implementat un singur proiect, în județul Olt, pentru modernizarea unei ferme ciprinicole.

Regiunea V. Vest

Regiunea vest, cu doar 4 județe, cu o suprafață de 32.028 km² care ocupă locul 6 în ierarhia celor 8 regiuni, a reușit să atragă fonduri pentru implementarea a 14 proiecte de investiții noi, o poziție fruntașă având Județul Timiș, cu o rată de absorbție de 82% a fondurilor alocate regiunii Vest, cu 9 proiecte finanțate, dintre care 3 sunt pentru sisteme recirculante în hală pentru creșterea sturionilor, și unul pentru o fermă de creștere a peștilor în sistem cu apă recirculată, în viviere și în heleșteu. Ca specie nou introdusă în cultură, în sistem recirculant, pe lângă sturioni este bibanul, cu o producție preconizată de peste 10 tone/an. De asemenea, în regiune s-au înființat 5 ferme salmonicole (în județele Hunedoara – 2, în județele Arad, Caraș-Severin și Timiș - câte 1) și 7 ferme ciprinicole.

Pe Măsura 2.1.2, în regiune s-au implementat 3 proiecte, din care 2 pentru ferme ciprinicole și 1 pentru o fermă de sturionicultură. Din nou se remarcă județul Timiș în care s-au derulat 2 proiecte, din care unul de extindere a unui sistem recirculant. În județul Hunedoara s-a realizat o investiție în scopul diversificării producției.

Regiunea VI. Nord – Vest

Deși ca suprafață ocupă un loc mediu (34.159 km²), în regiunea Nord-Vest s-au atras cele mai multe fonduri pe investiții în acvacultură, implementându-se 26 de proiecte pe Măsura 2.1.1. și 5 pe Măsura 2.1.2.

S-au implementat preponderent proiecte pentru construirea de ferme salmonicole. Se remarcă înființarea a 3 ferme de acvacultură complexe, cu regim de exploatare în sistem recirculant, adaptabile pentru creșterea și reproducerea unei game variate de specii, amplasate în județele Bihor (2) și Sălaj (1). În regiune s-a investit și în modernizarea a 2 ferme ciprinicole, în județele Satu Mare (o fermă de acvacultură a implementat 2 proiecte) și Bihor, și 2 ferme salmonicole în județele Bihor și Maramureș.

Regiunea VII. Centru

În regiunea de dezvoltare Centru s-au implementat 9 proiecte de investiții noi, cele mai multe în județul Brașov (3), urmat de județele Alba și Mureș (câte 2) și Covasna și Sibiu (câte 1). În județul Harghita nu s-a derulat nici un proiect de investiții în acvacultură. După speciile de cultură, unitățile nou înființate se remarcă prin 6 ferme salmonicole și o fermă de creștere a somnului african.

Pe Măsura 2.1.2, în regiune s-au implementat 6 proiecte, câte 2 în județele Brașov și Mureș și câte 1 în județele Harghita și Sibiu. După speciile de cultură, s-a investit în măsură egală pentru ferme salmonicole și ferme ciprinicole.

Regiunea VIII. București - Ilfov

Fiind regiunea cu cea mai mică suprafață (1.811 km²) și cu cel mai mare număr de locuitori, și condiții limitate pentru dezvoltarea acvaculturii, regiunea București – Ilfov nu a implementat niciun proiect de investiții în acvacultură.

1.1.5 Arealuri favorabile dezvoltării acvaculturii

România dispune de un important potențial piscicol. Patrimoniul de interes piscicol al României reprezintă aproximativ 3% din suprafața totală a țării, având în componență:

- 400.000 ha lacuri naturale (inclusiv Delta Dunării) și lacuri de acumulare;
- 95.682 ha crescătorii;
- 6.673 ha pepiniere;
- 66.000 km de râuri din care: 18.200 km în zona montană și 1.075 km fluviul Dunărea;
- 25.000 km² ape marine din Zona Economică Exclusivă în Marea Neagră.

Suprafețele care constituie arealuri favorabile pentru dezvoltarea acvaculturii sunt reprezentate, în principal de:

- Suprafețe neexploatate:
 - ferme de acvacultura abandonate;
 - lacuri naturale și lacuri de acumulare;
 - anumite zone ale cursurilor de apă, pe râuri și fluviul Dunărea;
 - suprafețe reduse care au acces la apă de calitate, propice înființării de ferme de acvacultură în regim recirculant;
- Suprafețe amenajate dar ineficient exploatare :
 - ferme de acvacultură parțial productive, din cauza stufizării, colmatării, etc.

Potențialul nevalorificat al acvaculturii românești este reprezentat de:

- ferme de acvacultură neproductive;

- lacuri de acumulare;
- canale de irigații abandonate;
- exploatari de balastiere părăsite, etc.

Ecosistemele naturale și antropice, de apă dulce și salmastră, pretabile atât pentru popularea directă cât și acvaculturii în viviere flotabile, sunt reprezentate de:

- râuri permanente (inclusiv Fluviul Dunărea) – pentru aplicarea tehnologiilor de cultură a speciilor reofile;
- lacuri naturale sau lacuri de acumulare – pentru aplicarea tehnologiilor de cultură a speciilor stagnofile.

Ferme de acvacultură neproductive

Firmele înscrise în RUA pot fi: cu licența în termen, cu licența expirată sau cu dosar de reatestare sau de excludere. Excluderea din RUA, la propunerea filialelor teritoriale, în conformitate cu Decizia 389/21.08.2014, are loc pe motiv de: încetare a activității, expirarea contractelor de închiriere a amplasamentelor, lichidare judiciară, titular nou - schimbarea proprietarului prin vânzare-cumpărare, predare, etc.

Motivele pentru care există ferme de acvacultură neproductive sunt:

- fermele sunt în curs de reamenajare - se efectuează lucrări de modernizare, refacerea digurilor, lucrări hidrotehnice, etc;
- ferme rămase fără apă după intervenții/lucrări la sursa de alimentare sau golirea pentru decolmatare;
- investitii in curs de finalizare (noi, aflate încă în construcție, probe sau neintrate în exploatare);
- ferme care aparțin unor agenți economici care și-au încetat activitatea; firme în faliment/insolvență;
- ferme în conservare;
- ferme neconcesionate;
- firme în litigiu/ lichidare judiciară, cu activele cumpărate de diverși agenți economici, cu instalațiile scoase la vânzare silită de către ANAF.

Există o categorie de agenți economici deținători de ferme considerate active, care nu practică acvacultura efectiv, ci desfășoară doar activități de pescuit recreativ /sportiv.

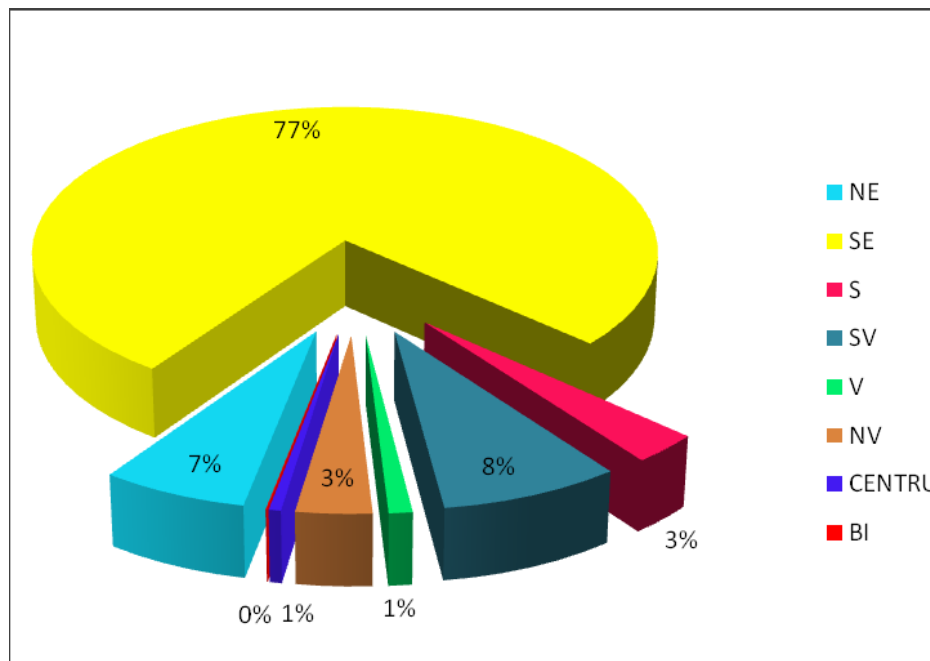
Analiza regională a suprafețelor neproductive din acvacultură

Suprafețele neproductive, favorabile dezvoltării acvaculturii, inventariate de către inspectorii ANPA, se cifrează la 25.376,23 ha, din care luciu apă 14.272,37 ha. Acestea sunt repartizate pe zone de dezvoltare (Tabel 1.17, Figura 1.5) preponderent în regiunea Sud-Est.

Analiza suprafețelor neproductive din acvacultură, pe regiuni de dezvoltare

Tabelul 1.17

Nr.crt.	Regiunea	Suprafața totală [ha]	Suprafață luciu apă [ha]	Număr unități
1	NE	1926,57	1466,98	28
2	SE	18.868,66	8219,04	46
3	S	898,12	898,10	35
4	SV	2.381,22	2.381,22	2
5	V	310,89	310,03	5
6	NV	996,58	829,01	11
7	CENTRU	160,13	155,89	7
8	BI	11,3	11,3	1
	TOTAL	25.553,48	14.272,37	135

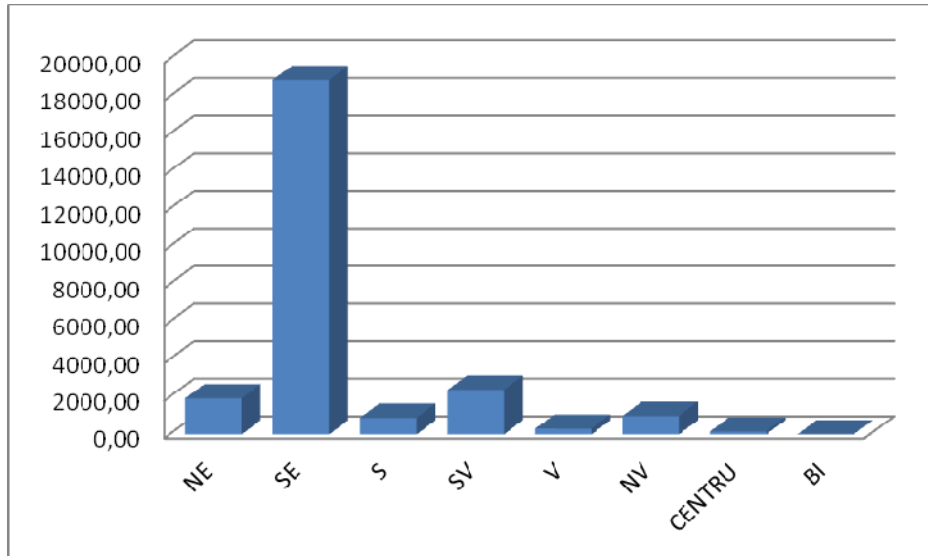

Figura 1.5. Suprafața totală neproductivă pentru acvacultură, pe regiuni de dezvoltare, [%] și [ha]

Regiunea I. Nord – Est

Regiunea Nord-Est are suprafața cea mai mare (36.850 km²), dar ca prezență a suprafețelor neproductive se situează pe locul 3, cu aproximativ 1.927 ha, din care 1467 ha luciu apă. Cele 28 de ferme neproductive sunt amplasate în județele: Iași (14 ferme neproductive ocupând 1.040,68 ha.), Botoșani (5 ferme cu 592 ha.), Neamț (5 ferme cu 206,44 ha), și Vaslui (1 fermă cipurinică de 81,67 ha, din care 77,38 ha luciu apă). În Județele Bacău și Suceava suprafețele sunt mai judicios folosite.

Regiunea II. Sud - Est

Regiunea Sud – Est, are cel mai mare potențial pentru dezvoltare a acvaculturii, dar, totodată, deține și cel mai mare număr de ferme neproductive (56), cu vaste suprafețe neexploatate (22.361,13 ha, din care 10.400,89 ha luciu apă), care reprezintă circa 77% din arealurile favorabile dezvoltării sectorului de acvacultură din România.

Județul Tulcea, prin Delta Dunării, deține aproape jumătate din arealurile favorabile dezvoltării acvaculturii, din regiunea Sud-Est. S-a identificat un număr de 14 ferme inactive care acoperă o suprafață totală de 10.498,2 ha, din care 1.158,5 luciu apă, reprezentată de ferme abandonate, care aparțin domeniului public de interes județean. Dintre acestea, cele mai importante sunt: Rusca (2.615 ha), Periteașca (1.709 ha), Perișor (1.350 ha) și Stipoc (1.344 ha). Aici sunt prezentate doar suprafețele fermelor *total neproductive* din Delta Dunării, dar,

în plus, mai sunt încă 11 ferme aflate *parțial în funcțiune*, a căror suprafață totală este de 20,760 ha.

Având în vedere statutul de Rezervație a Biosferei, opinia autorităților locale este ca terenurile din domeniul public de interes județean și/sau local utilizate ca amenajări agricole sau ferme de acvacultură care, datorită degradării sau altor cauze, nu mai pot fi exploatate în scopul pentru care au fost amenajate inițial să fie supuse lucrărilor de reconstrucție ecologică (renaturare), aprobate prin planul de management al rezervației și declarate de interes național.

Județul Constanța deține suprafețe neproductive estimate la aproape 4.450 ha, din care 3.940 luciu apă, arondate la 11 ferme neproductive. Cele mai importante arealuri favorabile dezvoltării acvaculturii sunt reprezentate de lacurile Tașaul și Suitghiol, cu peste 1900 de ha, fiecare. Analiza detaliată a arealurilor favorabile pentru dezvoltarea acvaculturii în zona costieră a Mării Negre, este prezentată la subcapitolul 1.1.6.

În județul Brăila s-au identificat 8 ferme neproductive cu aproape 3.500 ha, iar în județul Galați sunt identificate 5 ferme cu 2.812,5 ha, din care polderul Brateș acoperă 2.100 ha.

În județul Buzău sunt înregistrate 11 ferme neproductive (cca. 840 ha), iar în județul Vrancea sunt înregistrate 5 ferme neproductive care însumează 263 ha.

Regiunea III. Sud

La nivelul Regiunii Sud-Muntenia s-au identificat 35 de ferme neproductive pentru acvacultură, cele mai numeroase fiind localizate în județul Călărași (20), urmat de **judeșele** Ialomița (5 ferme), Prahova și Teleorman (cu câte 3 ferme în fiecare județ). În județele Argeș și Dâmbovița, suprafețele neproductive sunt neglijabile. În județul Călărași, din suprafața neproductivă totală (cca. 443 ha), cel mai întins este un bazin siderurgic abandonat (50 ha), în rest fiind suprafețe mai mici, fragmentate pe diferite ferme. O situație deosebită s-a constatat în județul Dâmbovița, unde o fermă salmonicolă a rămas fără apă deoarece lacul de acumulare din care se alimenta a fost golit în scopul decolmatării iar pentru a redeveni activă este necesară construcția unei aducțiuni noi din râul Ialomița.

Regiunea IV. Sud-Vest

În regiunea Sud-Vest, la județul Dolj s-au identificat 2 ferme inactive, cu o suprafață totală de 2.381,22 ha. Pentru celelalte județe, respectiv Gorj, Olt, Mehedinți și Vâlcea nu s-au raportat suprafețe neproductive.

Regiunea V. Vest

Regiunea vest, are o suprafață neproductivă de cca. 311 ha, din care în județul Timiș 289 ha (4 ferme în curs de reamenajare) și 82 ha (2 ferme) în județul Hunedoara.

Regiunea VI. Nord – Vest

În regiunea Nord-Vest s-au identificat 11 ferme neproductive, din care în județele Bihor și Satu Mare câte 3 (având arondate suprafețe de 0,775 ha, respectiv 64 ha), în Județele Cluj și Maramureș câte 2 ferme (cu 921,56ha, respectiv 0,32 ha), iar în județul Sălaj o fermă de 10 ha, aflată în lichidare judiciară. Din suprafața neproductivă totală a regiunii (aproape 1.000 ha), 92% este reprezentată de cele 7 ferme din județul Cluj, care aparțin de 2 societăți comerciale aflate în faliment.

Regiunea VII. Centru

În regiunea de dezvoltare Centru s-a identificat o suprafață neproductivă de 160 ha, aparținând de 7 ferme. Cea mai mare suprafață este arondata județului Mureș, aproximativ 142 ha, care aparțin unei societăți comerciale aflate în lichidare judiciară și căreia i se va retrage licența. În județul Alba sunt 2 ferme salmonicole neproductive care acoperă 1,2 ha, în județele Brașov și Harghita, câte 1 fermă salmonicolă neproductivă de 0,12, respectiv 1,7 ha, iar în județul Covasna sunt 2 ferme ciprinicole scoase din exploatare care au în total 15,35 ha.

Regiunea VIII. București - Ilfov

Regiunea București – Ilfov are o suprafață neproductivă de 11,3 ha.

Lacurile de acumulare

Identificarea și introducerea lacurilor de acumulare în circuitul piscicol ar contribui substanțial la dezvoltarea sectorului, întrucât pe teritoriul României se află un număr de 225 lacuri de acumulare. Dintre acestea s-au luat în calcul doar 66, cele mai importante ca dimensiuni și cu caracteristici corespunzătoare dezvoltării acvaculturii. Astfel, s-a identificat ca areal favorabil o suprafață totală de 15.641 ha și un volum total de 9.013,4 mil.m³.

Adâncimea lacurilor de acumulare, la baraj, variază de la 34 la 168 m, iar volumul de apă stocat oscilează între 0,4 și 2.100 mil.m³, cu o medie de 137 mil.m³/lac. Suprafața lacurilor de acumulare se situează între 4 și 31.000 ha, cu o medie de 1071 ha/lac.

Dintre acestea se remarcă lacurile de baraj Porțile de fier I și II, de pe fluviul Dunărea, care împreună au o suprafață de 15.641 ha și acumulează un volum de 2700 mil.m³. De asemenea, din salba de 27 lacuri de acumulare de pe râul Olt, s-au considerat propice dezvoltării acvaculturii prin aplicarea tehnologiilor de creștere în viviere flotabile doar 3 lacuri cu o suprafață totală de 1785 ha .

Analiza SWOT a arealurilor favorabile dezvoltării acvaculturii

Puncte tari

- Potențialul hidrografic reprezentat de lacuri, bălți, cursuri de apă, zona costieră;
- Experiența în domeniul acvaculturii extensive tradiționale, dar și în acvacultura bazată pe sisteme recirculante, închise;
- Existența unor capacități de producție a peștelui ecologic;
- Existența infrastructurii și a personalului de cercetare în domeniul acvaculturii;
- Posibilitatea abordării unei game variate de specii și tehnologii de cultură.

Puncte slabe

- Infrastructura specifică insuficient dezvoltată (depozite furaje, magazii, drumuri tehnologice etc);
- Suprafața destinată acvaculturii aflată în proprietatea statului nu este decât parțial intabulată;
- Lipsa activelor pentru asigurarea unor garanții acceptabile pentru obținerea de credite;
- Terenuri cu statut juridic incert.

Oportunități

- Existența suprafețelor inactive, stufizate sau colmatate;
- Reabilitarea și introducerea în producție a amenajărilor inactive/abandonate;
- Amenajarea fostelor balastiere sau canalelor de irigații abandonate/nefuncționale;
- Integrarea de noi tehnologii care au ca rezultat o mai bună utilizare a spațiului și a resurselor;
- Tradiție în consumul de pește (sărbători religioase, alte obiceiuri).

Riscuri

- Investiții neperformante;
- Dispersia/ fragmentarea suprafețelor;
- Creșterea concurenței pentru spațiu și apă, generatoare de conflicte;
- Deteriorarea stării hidro-ecologice (eroziune, poluare, pericole naturale);
- Amenajări rămase fără apă după intervenții/lucrări la sursa de alimentare;
- Amenajări vulnerabile (supuse riscului de viituri/inundații);
- Anularea sau suspendarea licenței;
- Litigii, lichidare judiciară, insolvență, faliment, încetarea activității;
- Existența concurenței produselor din acvacultură din alte statele membre UE învecinate.

Concluzii

Analiza SWOT a arealurilor favorabile dezvoltării acvaculturii confirmă problemele identificate ca puncte slabe și riscurile potențiale dar, pe de altă parte, evidențiază punctele tari și oportunitățile de care acvacultura românească poate beneficia, luând în considerație și tendințele de dezvoltare a acvaculturii la nivelul UE .

Astfel, existența pe teritoriul României a suprafețelor favorabile practicării acvaculturii se pliază pe ce-a de-a doua prioritate a Uniunii Europene consemnată în Regulamentul 508/2014, (Articolul 6) și anume: ”***stimularea acvaculturii durabile din punctul de vedere al mediului, eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere***”.

Nevoile identificate se referă la:

- stimularea realizării de noi investiții pentru înființarea de noi ferme de acvacultură și extinderea și/sau modernizarea fermelor existente;
- asigurarea sustenabilității financiare a investițiilor;
- sprijinirea consolidării dezvoltării tehnologice, a inovării și a transferului de cunoștințe;
- sporirea competitivității și a viabilității întreprinderilor din sectorul acvaculturii, inclusiv îmbunătățirea condițiilor de lucru;

- promovarea acvaculturii cu un nivel ridicat de protecție a mediului, promovarea sănătății și bunăstării animalelor, precum și a sănătății și siguranței publice;
- protejarea și refacerea biodiversității acvatice și îmbunătățirea ecosistemelor legate de acvacultură și promovarea unei acvaculturi eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor.

1.1.6. Arealuri marine favorabile dezvoltării mariculturii

Factorii care influențează alegerea arealului pentru maricultură la litoralul românesc sunt cei ce reies și din recomandările europene.

Rezultatele evaluărilor dovedesc că marile dificultăți în dezvoltarea mariculturii în România sunt datorate condițiilor naturale, tradițional instabile, riscurilor ridicate, eroziunii, vulnerabilității și lipsei zonelor adăpostite. Principalele caracteristici costiere identificate, sunt:

- Litoralul românesc are aproximativ 245 km lungime și nu prezintă zone închise, adăpostite;
- Există câteva zone, foarte mici, potrivite culturii speciilor de bivalve epibionte;
- Sistemele și activitățile portuare recent extinse sunt poluante și nu asigură condiții pentru cultivarea organismelor vii.

Din punct de vedere geomorfologic dinamica costieră prezintă vulnerabilități și se caracterizează printr-un proces de eroziune-acrețiune de 60% pe linia de țărm, partea de echilibru fiind destul de redusă. Această situație se datorează:

- variabilității cantității de depozite aluvionare, aduse din Dunăre;
- frecvenței din ce în ce mai mari a furtunilor puternice și curenților de adâncime, modificați semnificativ de lucrări și construcții hidrotehnice costiere.

Instabilitatea vânturilor și perioadele de furtună severă (de 6-8°B), din sezonul rece (octombrie-martie) sunt datorate dominanței vânturilor de N-NE, în perioada aprilie-septembrie fiind dominante vânturile de S-SE.

Din punct de vedere topografic, configurația locală a fundului mării are o considerabilă influență specifică asupra condiției valurilor puternice în fiecare din siturile sau locurile specifice selectate pentru acvacultură. Ca urmare, este importantă asigurarea și securizarea oricărei construcții destinate mariculturii împotriva condițiilor severe de furtună, nu doar prin consolidarea posibilelor capacități de rezistență a sistemului destinat acvaculturii, ci și prin cunoașterea consistenței solului, moale și ușor degradabil. De aceea se recomandă analizarea, pe cât este posibil, a datelor privind vânturile și valurile, precum și topografia locului pentru a

putea imagina, dezvolta strategia locală pentru o tehnologie adecvată de acvacultura marină, alături de cel mai potrivit echipament.

Regimul termic al apei în zona de mal este caracteristic mărilor închise, fără comunicare, Marea Neagră găsiindu-se în zona temperată, cu climat continental excesiv. Pe coloana de apă adâncă în zona litorală, temperatura este scăzută în timpul iernii ($0,1^{\circ}\text{C}$ - 4°C) și foarte mare în timpul verii (22°C - 26°C). În timpul iernilor reci, apa îngheață, mai ales în zona costiera de nord, de-a lungul litoralului. În timpul sezonului de vară, vânturile de V și SE determină fenomenul de Welling, care produce răcirea violentă a apei de mare (de 10 - 15°C) pe o perioadă scurtă de timp (5-10 zile). Oricum, organismele din zona costieră românească sunt caracterizate printr-o mare plasticitate, fiind rezistente la variații mari de temperatură, salinitate, densitate și pot fi recomandate sau pretabile creșterii dirijate sau în captivitate. Speciile alohtone sau aclimatizate au mai puține șanse de supraviețuire.

Regimul salinității, pe litoralul Mării Negre poate fi împărțit în trei sectoare principale:

- sectorul nordic caracterizat prin frecvente variații mari de salinitate (0-8 ppt), datorate presiunii Dunării;
- sectorul central, cu valori tradiționale de 8-15 ppt salinitate, mai frecvent 6-12 ppt în ultimii ani sau în perioada inundațiilor;
- sectorul sudic, cu salinitatea mai ridicată și mai constantă de 14 și 17 ppt.

Este dovedită scăderea salinității apelor costiere la litoralul românesc, în ultimii ani și de asemenea, variația nivelului apei de mare, ceea ce creează incertitudini asupra posibilității de menținere a unor condiții constante de cultură a organismelor marine.

La litoralul românesc există foarte puține locuri de dezvoltare a mariculturii:

- Nu se recomandă instalarea de viviere flotabile și instalații suspendate în spațiul marin deschis datorită condițiilor climatice nefavorabile, vânt, curenți și valuri puternice.
- Domeniul mariculturii se poate dezvolta, doar:
 - o în spații adăpostite din mediul natural, aproape inexistente;
 - o în spații adăpostite artificiale, necesar de a fi construite, amenajate în zone potrivite, care necesită fonduri exagerate, dificil de accesat și greu recuperabile;
 - o în zona costieră terestră, pe platforme sau în bazine sistematice sau semi-sistematice amenajate, alimentate cu apă direct din mare, din zone pretabile de aducțiune/colectare (departe de zone urbane, industriale, plaje și diferite alte activități umane <de pescuit,

exploatare etc.) în acord cu legislația europeană și națională pentru calitatea apei și/sau de protecție naturală și cu necesitatea evaluării impactului de mediu pentru activitatea de maricultură ce urmează a fi desfășurată.

Alți factori de risc pentru acvacultură care pot fi menționați ca fiind prezenți în arealele marine, sunt:

- **eutrofizarea**, care înregistrează un nivel ridicat cu următoarele observații din ultimul deceniu:
 - o a scăzut numărul de 5-7 înfloriri microalgale pe sezonul de vară (urmat de anoxie, mortalitatea în masă a organismelor marine);
 - o a crescut în schimb incidența și dezvoltarea semnificativă a macroalgelor, cu mari cantități stocate și degradate pe plajă, afectând confortul turiștilor;
 - o înflorirea algelor are în ambele cazuri efecte negative și bine cunoscute asupra florei și faunei bentonice, și impact indirect turistic, peisagistic și uman.

Nu există înregistrări de **alge toxice** la litoralul românesc. Otrăvirea paralică a bivalvelor (PSP) și otrăvirea diuretică a bivalvelor (DSP), care ar putea fi dăunătoare pentru cultivarea organismelor marine (în special pentru moluște), dar și pentru consumatorii din zona litorală, nu sunt întâlnite, de asemenea, în perioadele de înflorire algală.

- **depunerile nedorite** (*Fouling*) și creșterea organismelor pe dispozitiv, substrat de cultură, sunt reprezentate de scoici/moluște, bioderma animală și vegetală (tipuri diferite de nevertebrate mărunte și alge marine mici).
- **prădători**, dintre aceștia se evidențiază gasteropodul *Rapana venosa* care afectează midiile din stocurile naturale ce trăiesc pe substrat. Specia exotică instalată pe termen lung produce daune ecologice foarte mari. Din aceeași categorie fac parte și meduzele. Acestea consumă sau sunt concurente la hrana speciilor de pești valoroase, cultivabile.

Arealuri maritime favorabile dezvoltării mariculturii

PUNCTE TARI

- Litoralul românesc are aproximativ 245 km lungime;
- Patrimoniul pescăresc marin este de 25.000 km² și se află în zona economică exclusivă a Mării Negre;

- Maricultura poate fi desfășurată direct în mare, în instalații flotante, ancorate, dar și în partea costieră terestră, cu posibilitatea alimentării directe din apa marină;
- Există câteva zone limitate spațial potrivite culturii speciilor de bivalve epibionte;
- Existența unei ferme de maricultură pentru creșterea calcanului;
- Organismele din zona costieră românească sunt caracterizate printr-o mare plasticitate, sunt sănătoase, rezistente la variații mari de temperatură, salinitate, densitate și sunt pretabile creșterii dirijate sau în captivitate;
- Sectorul sudic, are salinitatea mai ridicată și destul de constantă, cu diferențe sezoniere, între 14 și 17 ppt;
- Există foarte rar și în cazuri excepționale înregistrări de alge toxice la litoralul românesc;
- Există criterii de clasificare pentru condițiile de mediu în acord cu recomandările europene pe cele trei clase: 1 - bună, 2 - medie, 3 – rea. Din acest punct de vedere, Fluxul apei este ridicat (1);
- Sunt elaborate pentru litoralul românesc tehnologii elaborate de către INCDM “G.Antipa” Constanța:- tehnologii de creștere pentru toate speciile de pești valoroase și pentru alte moluște în afara midiilor și stridiilor, moluștele psamobionte;
- Potențialului oferit de litoralul românesc este semnificativ în zona costieră;
- Existența în perioada 1991-1999 de încercări ale unor persoane fizice interesate de a realiza reproducerea midiilor în amenajări/instalații temporare de mici dimensiuni.
- Speciile alohtone sau aclimatizate au mai puține șanse de supraviețuire (cu unele excepții), ceea ce diminuează riscul instalării și dezvoltării speciilor exotice;

PUNCTE SLABE

- Litoralul românesc nu prezintă zone închise, adăpostite;
- Pentru zonele marine din apropierea țărmului încă trebuie făcută prospectarea, pentru că datorită condițiilor de mediu și caracteristicilor maritime, domeniul mariculturii nu este dezvoltat, încurajat, susținut financiar;
- Problemele de perspectivă legate de interacțiune și de impact al unei posibile mariculturi, precum și impactul mediului asupra mariculturii, trebuie estimate în avans;

- Lipsa unei industrii care să furnizeze produsele și echipamentele necesare pentru acvacultură în general și maricultură în mod special;
- Lipsesc asociațiile profesionale, susținerea guvernamentală, stabilitate în atragerea forței de muncă, și în calificarea personalului;
- Distanțele mari de transport;
- Lipsa delimitării zonelor private și de stat în zona costieră care condiționează înființarea fermelor în partea costieră terestră cu alimentare din mare;
- Lipsa subvențiilor, impunerea de restricții care nu sunt compensate, limitează inițiativa privată;
- Percepția publică asupra consumului de peste este încă neformată,

OPORTUNITĂȚI

- Există dorința de dezvoltare regională;
- Recomandările UE, ale Strategiei Europene pentru Managementul Integrat al Zonei Costiere și pentru Planificarea Spațială Maritimă, alături de celelalte politici ale UE, se aplică în România și identifică maricultura printre cele mai importante sectoare și domenii care servesc ca model de dezvoltare durabilă pentru România, în apele costiere și marine;
- Studii care sugerează că există interes față de dezvoltarea mariculturii;
- Sectorul central, cu valori tradiționale de 8-15 ppt salinitate, mai frecvent 6-12 ppt (în ultimii ani sau în perioada inundațiilor) este recomandat mariculturii;
 - Poluarea este considerată medie (conform normelor de clasificare: 2-3); temperatura maximă este de 24 ÷ 27 °C (Clasa 2);
- Au valoarea medie (clasa 2) următoarele variabile marine: Fluctuația salinității (5 ÷ 10); oxigenul dizolvat (%) (70 ÷ 100); pantă (topografică) (% 0): (10 ÷ 30); substratul (în amestec de nisip, pietriș și nămol); starea trofică (eutrofă ÷ mezotrofă); depunerea (moderată); predătorii (care apar în unele cazuri);
- Este în curs de explorare potențialul Mării Negre pentru extinderea zonelor de cultivare a scoicilor și mai ales a midiilor;
- Există cercetări destinate asigurării și securizării construcțiilor destinate mariculturii din mare deschisă, împotriva condițiilor severe de furtună;
- În conformitate cu Directiva 79/923 / CEE privind calitatea apei pentru moluște, de-a lungul litoralului românesc al Mării Negre s-au identificat patru areale potrivite pentru cultura moluștelor (midii): zona 1. Sulina-Sf. Gheorghe – de 770 km², zona 2 Peritesca – Periboina - 1770 km², zona 3. Eforie - 810 km², zona 4. Vama Veche - 830 km²;

- Există căi de transport, drumurile de-a lungul litoralului românesc sunt adecvate pentru transportul peștilor și produselor din maricultură, pentru piața locală;
- Există potențial, teren și utilități disponibile pentru maricultură cu excepția zonelor în care turismul este intensificat;

AMENINȚĂRI

- Rezultatele evaluărilor dovedesc că marile dificultăți în dezvoltarea mariculturii în România sunt datorate condițiilor naturale, tradițional instabile, riscurilor ridicate, eroziunii, vulnerabilităților, din care menționăm:
 - o Din punct de vedere geomorfologic dinamica costieră se caracterizează printr-un proces de eroziune-acrețiune de 60% pe linia de țărm, partea de echilibru fiind destul de redusă;
 - o Instabilitatea vânturilor și perioadele de furtună severă (de 6-8°b), din sezonul rece (octombrie-martie) datorate dominanței vânturilor de N-NE, în perioada aprilie-septembrie cu dominanța vânturilor de S-SE, toate împiedică instalarea echipamentelor în mare deschisă și siguranța culturilor;
 - o Regimul termic al apei în zona de mal este caracteristic mărilor închise, fără comunicare; limitele de temperatura fiind sunt foarte largi;
 - o Frecvența din ce în ce mai mare a furtunilor puternice și curenților de adâncime, modificări semnificativ de lucrări și construcții hidrotehnice costiere constituie factori de risc;
- Declinul potențial al resursei pescarești datorită schimbărilor oceanografice și climatice, poluării, urbanizării/demolărilor/dezvoltării zonelor edile/construcțiilor de clădiri, drumuri și lucrări hidrotehnice;
- Sistemele și activitățile portuare recent extinse sunt poluante prin amenajări, construcții, reziduri și împiedică cultivarea organismelor vii, care nu se recomandă în astfel de zone; Nivelul de eutrofizare este încă destul de ridicat și este datorat atât algelor microfite cât și algelor macrofite;
 - Depunerile nedorite (*fouling*), necontrolate, creșterea organismelor pe diferite dispozitive/supoți substrat de cultură, reprezentate de scoici, moluște, bioderma animală și vegetală;
- Interese conflictuale, cum ar fi cele între zonele noi edile, militare, de turism și activități de pescuit tradițional și maricultură la Marea Neagră ;

1.1.7. Necesitățile și oportunitățile dezvoltării acvaculturii românești.

Analiza necesităților și oportunităților din sectorul pescăresc românesc, ce se referă la acvacultură, s-a realizat atât pe baza opțiunilor primite direct de la actorii cheie dar și în urma unor întâlniri de tip focus grup cu aceștia. Actorii cheie, la nivel național și regional care au fost implicați, au fost reprezentați de către: producători/organizații de producători din acvacultură, experți.

Analiza efectuată a evidențiat starea de fapt a întregului sector național de acvacultură prin identificarea problemelor, realităților și necesităților cu care se confruntă toți actorii în vederea transpunerii acestora în măsuri și direcții prioritare de dezvoltare în cadrul strategiei sectorului pentru perioada următoare.

Analiza necesităților din acvacultură realizată pe baza opțiunilor primite de la actorii cheie din sector a vizat pe de-o parte o analiza SWOT pentru fiecare regiune de dezvoltare iar pe de altă parte, necesitatea eficientizării activității de producție, a modului de utilizare a fondurilor alocate și a liniilor de acțiune/măsurile de intervenție a statului în strânsă concordanță cu prioritățile UE.

REGIUNEA NORD-EST

În urma analizei privind încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere în **Regiunea Nord – Est** s-au identificat următoarele necesități pe trei paliere și anume eficientizarea activității de producție, propuneri privind modul de utilizare a fondurilor și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului care sunt prezentate mai jos:

NECESITĂȚI IDENTIFICATE

Pentru creșterea eficienței activității de producție

- Implementarea de tehnologii noi de acvacultură (inclusiv ecologice și intensive), competitive cu cele din țările membre ale UE.;
- Introducerea de specii noi (din panelul de specii endemice) cu perspective bune pe piață;
- Introducerea de echipamente noi în în acvacultura tradițională;

- Reintroducerea în circuitul de acvacultură a suprafețelor abandonate sau ineficient utilizate;
- Adoptarea unui cod de bune practici de acvacultură și asocierea respectării acestui cod cu o etichetă/logo/brand;
- Realizarea asociațiilor de producători în vederea eficientizării atât a input-urilor cât și output-urilor tehnologice.

Propuneri privind alocarea de fonduri

- Alocarea de fonduri pentru modernizarea fermelor de acvacultură existente și construcția de noi ferme;
- Alocarea de fonduri pentru tehnologii prietenoase cu mediul și acordarea în continuare de compensații pentru pierderile de venit a fermelor de acvacultură amplasate în situri Natura 2000 dar și în imediata vecinătate a acestora;
- Alocarea de fonduri pentru realizarea unei campanii naționale pentru creșterea consumului de pește în care să fie implicate toate organizațiile sectorului pescăresc și institutele de cercetare de profil;
- Alocarea de fonduri pentru finanțarea institutelor de cercetare de profil în vederea fundamentării științifice a modului de acordare a compensațiilor pentru pagubele produse fermelor de acvacultură de către speciile de păsări și animale ihtiofage protejate precum și fundamentarea stimulentei pentru practici piscicole care contribuie la protecția mediului, a habitatelor și a speciilor;
- Alocarea de fonduri pentru asistența tehnică ce trebuie direcționată pentru informatizarea și creșterea gradului de transparență și comunicare publică atât a DGP AMPOP cât și a ANPA.

Propuneri de linii de acțiuni/măsuri de intervenție a statului

LINII DE ACȚIUNE:

- Simplificarea, stabilitatea și coerența legislativă;
- Abordarea de către autoritățile publice a dialogului de tip partenerial cu organizațiile sectorului de acvacultură;

- Identificarea și aplicarea unor forme moderne de administrare a sectorului de acvacultură prin utilizarea instrumentelor IT&C;
- Reducerea evaziunii fiscale și afiscalității;
- Aplicarea tuturor metodelor, mijloacelor și formelor de sprijin pentru IMM-urile din acvacultură, similar cu alte ramuri ale agriculturii.

MĂSURI:

- Realizarea inventarului capacităților în care se desfășoară sau se poate desfășura activitățile de acvacultură, indiferent de deținător (ANPA, ANAR, Cons. Loc., Cons. Jud. etc.).
- Intabularea tuturor suprafețelor de teren pe care sunt amplasate fermele de acvacultură;
- Reducerea TVA pentru pește viu și proaspăt și în special pentru puiet;
- Eliminarea impozitului pe construcțiile speciale în cazul acvaculturii pentru deblocarea investițiilor (în condițiile actuale, fermierii sunt descurajați să investească în repararea digurilor);
- Simplificarea birocrăției și informatizarea sistemelor de obținere a licențelor, autorizațiilor ;
- Realizarea interconectivității bazelor de date de la Ministerul de Finanțe, Registrul Comerțului, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Garda Națională de Mediu, ANSVSA, ANCP, ANAR cu DGP AMPOP și ANPA;
- Realizarea unui document unic care să conțină condițiile de autorizare din punct de vedere al protecției apelor, protecției mediului, sanitar-veterinar și al desfășurării activității de acvacultură, numit autorizație integrată pentru acvacultură, care să fie valabilă pentru capacitatea de producție specificată pe durată de minim 25 de ani cu verificare din trei în trei ani;
- Utilizarea eficientă a sumei alocate ca ajutor de minimis prin subvenționarea dobânzii la creditele pentru achiziția de furaje și material de populare (larve, alevini și puiet de o vară/un an);
- Susținerea compensațiilor la suprafață (ha luciu de apă) pentru fermierii care din resurse proprii hrănesc speciile de faună protejată aplicabile în rețeaua Natura 2000 și în afara acesteia pentru realizarea unor obiective de mediu, compensații corelate cu nivelul producției vândute către piață;
- Reducerea numărului de documente anexate unei cereri de finanțare sau cereri de plată/rambursare prin identificarea unor documente cheie.

REGIUNEA SUD-EST

În urma analizei privind încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere în **Regiunea Sud – Est** s-au identificat următoarele necesități pe trei paliere și anume: eficientizarea activității de producție, propuneri privind modul de utilizare a fondurilor și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului sunt prezentate mai jos:

NECESITĂȚI IDENTIFICATE

Pentru creșterea eficienței activității de producție

- Reabilitarea instalațiilor, utilajelor, construcțiilor și bazinelor din cadrul fermelor de acvacultură (reprofilarea digurilor, decolmatarea canalelor drenoare, reabilitarea instalațiilor și construcțiilor hidrotehnice de aducțiune și distribuție a apei, pregătirea solului, asigurarea calității apei, reabilitarea ambarcațiunilor și uneltelor de pescuit, reabilitarea silozurilor pentru depozitarea furajelor, dezvoltarea capacității pentru transportul peștelui în stare vie (autoviviere) și distribuției în stare refrigerată, modernizarea echipamentelor pentru combaterea vegetației dure în exces);
- Dezvoltarea capacităților de procesare primară a peștelui de consum în cadrul fermelor de acvacultură (sortare, prelucrare și depozitare temporară la nivelul unor construcții tipizate de procesare primară).
- Aplicarea unor tehnologii moderne de reproducere și creștere a unor specii noi/autohtone de pești cu cerere bună pe piață;
- Modernizarea/dezvoltarea bazei tehnologice și logistice pentru pregătirea, depozitarea și distribuția corespunzătoare a furajelor pentru hrănirea peștilor;
- Implementarea unor programe eficiente de prevenție și tratament în cadrul unor rețele specializate pentru monitorizarea calității apei și bolilor la pești cu impact cantitativ și calitativ asupra produsului final;
- Implementarea standardelor de calitate pentru peștele de consum livrat în stare vie, în special în cazul aplicării unor tehnologii ecologice, și specificarea pe documentele de însoțire a originii peștelui (producție internă sau din import) la livrare;
- Susținerea organizată, la nivel național, a unei campanii media de promovare a beneficiilor consumului de pește indigen, iar la nivel local asocierea brandurilor

zonale cu calitatea peștelui de consum obținut din acvacultură (mai ales pentru tehnologia aplicată ecologic), cu evidențierea caracteristicilor organoleptice superioare, aspect ce poate fi evidențiat prin publicitate pe internet (website) sau prin reclamă locală;

- Etichetarea corespunzătoare a produselor și subproduselor de pește procesate și menționarea provenienței materialului piscicol (import sau producție internă);
- Introducerea și susținerea unor acțiuni prin instrumente financiare bine delimitate referitoare la activități conexe procesului tehnologic (*i.e.* protejarea fizică a fermelor de acvacultură împotriva dăunătorilor de orice tip, pază, spații birouri și cazare personal) în cadrul viitoarelor programe europene și naționale pentru activitățile de acvacultură.

Propuneri privind alocarea de fonduri

- Alocarea de fonduri pentru reabilitarea fermelor de acvacultură actuale prin retehnologizare și modernizarea infrastructurii, punere în funcțiune a celor abandonate;
- Alocarea de fonduri pentru realizarea unor baze de reproducere pentru pești, cu nuclee valoroase din punct de vedere genetic, atât pentru speciile tradiționale, cât și pentru specii noi, care să asigure producerea materialului biologic pentru popularea fermelor de acvacultură (icre embrionate, larve, puiet);
- Alocarea de fonduri pentru susținerea activităților suport de ameliorare a speciilor autohtone, de introducere a unor specii noi în acvacultura românească, precum și a tehnologiilor alternative (*e.g.* acvacultura ecologică).

Propuneri de linii de acțiuni/măsuri de intervenție a statului

LINII DE ACȚIUNE:

- Realizarea unui cadru legislativ simplu și stabil;
- Eficientizarea fluxului informațional către producători privind instrumentele financiare disponibile prin diferitele programe naționale și europene astfel încât accesarea fondurilor să fie realizată în timp util;
- Stimularea activității de cercetare în domeniul acvaculturii;
- Abordarea de către autoritățile publice a dialogului de tip partenerial cu organizațiile sectorului de acvacultură;
- Administrare a sectorului de acvacultură prin utilizarea instrumentelor IT&C;
- Reducerea evaziunii fiscale și fiscalității;

- Acordarea de sprijin pentru IMM-urile din acvacultură, similar cu alte ramuri ale agriculturii.

MĂSURI:

- Facilități fiscale/subvenții financiare, similare zootehniei și agriculturii, pentru activitățile directe și conexe privind:
 - reproducerea și creșterea peștilor;
 - implementarea sistemelor de trasabilitate a produselor și subproduselor din acvacultură;
 - promovarea consumului de pește din acvacultură;
 - aplicarea tehnologiilor moderne și ecologice;
 - măsuri în vederea posibilității de asigurare a producției în cazul unor calamități naturale;
 - scutirea de taxă pentru apa utilizată în acvacultură;
 - reducerea prețului la energia electrică folosită la pompare apă și la producția de puiet de pește;
 - scutirea de taxe și accize a combustibililor fosili utilizați în acvacultură;
 - reducerea TVA de la 24% la 9%.

REGIUNEA SUD

În urma analizei privind încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere în **Regiunea Sud** s-au identificat următoarele necesități pe trei paliere și anume: eficientizarea activității de producție, propuneri privind modul de utilizare a fondurilor și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului care sunt prezentate mai jos:

NECESITĂȚI IDENTIFICATE

Pentru creșterea eficienței activității de producție

- Realizarea de investiții în vederea re tehnologizării activității de producție în acvacultură, realizarea de investiții noi;
- Investiții în realizarea infrastructurii specifice: drumuri, depozite, capacitate de procesare;
- Eforturi susținute, la nivel național în promovarea consumului de pește și a produselor de pește, și în informarea consumatorilor cu privire la caracteristicile organoleptice ale diferitelor specii de pește crescute în fermele de acvacultură;

- Etichetarea corespunzătoare a produselor din pește, cu mențiunea provenienței, implementarea standardelor de calitate a produselor obținute din acvacultură;
- Susținerea financiară a cercetării în sectorul de acvacultură: realizarea unor rețete eficiente de furajare, realizarea de laboratoare pentru controlul calității apei pentru acvacultură, dezvoltarea de specialiști ihtiopatologi pentru urmărirea bolilor la pești;
- Eliminarea concurenței neloiale, realizarea asociațiilor de producători.

Propuneri privind alocarea de fonduri

- Alocarea de fonduri pentru re tehnologizarea fermelor de acvacultură;
- Alocarea de fonduri pentru construcția de noi ferme de acvacultură;
- Alocarea de fonduri pentru realizarea de capacități de stocare și procesare primară la nivelul fermei;
- Alocarea de fonduri pentru compensații ca urmare a acțiunii păsărilor ihtiofage ocrotite;
- Alocarea de fonduri pentru realizarea unei burse de pește.

Propuneri de linii de acțiuni/măsuri de intervenție a statului

LINII DE ACȚIUNE:

- Promovarea acvaculturii competitive, sustenabile și eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor;
- Stimularea consumului de pește (reducerea TVA la produsele de acvacultură);
- Facilități fiscale pentru producătorii de material de populare (taxare inversă la TVA);
- Facilități fiscale care să urmărească creșterea gradului de ocupare a forței de muncă;
- Vânzarea terenurilor aferente fermelor de acvacultură;
- Acțiuni ferme împotriva furtului de pește din fermele de acvacultură;
- Combaterea evaziunii fiscale din sectorul de acvacultură.

MĂSURI:

- Intabularea tuturor suprafețelor de teren pe care sunt amplasate fermele de acvacultură;
- Reducerea TVA pentru pește viu și proaspăt și în special pentru puietul provenit din acvacultură;

- Eliminarea impozitului pe construcțiile speciale în cazul acvaculturii pentru deblocarea investițiilor (în condițiile actuale, fermierii sunt descurajați să investească în repararea digurilor);
- Simplificarea modului de obținere a licențelor, autorizațiilor, de depunere a cererilor de finanțare;
- Realizarea interconectivității bazelor de date de la Ministerul de Finanțe, Registrul Comerțului, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Garda Națională de Mediu, ANSVSA, ANCPI, ANAR cu DGP AMPOP și ANPA.

REGIUNEA SUD-VEST

În urma analizei privind încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere în **Regiunea Sud-Vest** s-au identificat următoarele necesități pe trei paliere și anume: eficientizarea activității de producție, propuneri privind modul de utilizare a fondurilor și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului care sunt prezentate mai jos:

NECESITĂȚI IDENTIFICATE

Pentru creșterea eficienței activității de producție

- Realizarea de investiții în ferme de acvacultură intensivă dar și în retehnologizare, punerea în funcțiune a celor abandonate;
- Aplicarea/realizarea unor tehnologii moderne de reproducere și creștere a speciilor de pești noi, autohtone și valoroase în vederea introducerii rapide a acestora în acvacultură;
- Realizarea formelor asociative profesionale în vederea eficientizării ciclurilor de producție, a desfacerii eficiente a produselor de acvacultură pe piață;
- Implicarea instituțiilor de cercetare și învățământ superior în transferul de cunoștințe avansate fermierilor;
- Continuarea programelor de susținere a fermelor situate în areale protejate;
- Realizarea de module de pregătire a forței de muncă necalificate din acvacultură.

Propuneri privind alocarea de fonduri

- Alocarea de fonduri pentru investiții noi și modernizarea fermelor existente, re tehnologizare și modernizarea infrastructurii, punerea în funcțiune a fermelor abandonate;
- Alocarea de fonduri pentru realizarea unor baze de reproducere pentru pești, cu nuclee valoroase din punct de vedere genetic, atât pentru speciile tradiționale, cât și pentru speciile noi, care să asigure producerea materialului biologic pentru popularea fermelor de acvacultură (icre embrionate, larve, puiet);
- Alocarea de fonduri pentru susținerea activităților suport de ameliorare a speciilor autohtone, de introducere a unor specii noi în acvacultura românească, precum și a tehnologiilor alternative;
- Armonizarea plafonului maxim de finanțare a proiectelor astfel încât să poată beneficia de fonduri un număr cât mai mare de ferme de acvacultură.

Propuneri de linii de acțiuni/măsuri de intervenție a statului

LINII DE ACȚIUNE:

- Realizarea stabilității și simplificării legislative;
- Utilizarea instrumentelor IT&C în administrarea a sectorului de acvacultură;
- Reducerea fiscalității și a evaziunii fiscale;
- Acordarea de sprijin pentru IMM-urile din acvacultură, similar cu alte ramuri ale agriculturii.

MĂSURI:

- Crearea unui cadru legislativ cu o largă consultare;
- Realizarea cartării și bonitării capacităților în care se desfășoară sau se poate desfășura activitatea de acvacultură, indiferent de deținător;
- Realizarea întabulării tuturor suprafețelor de teren pe care sunt amplasate fermele de acvacultură;
- Reducerea TVA pentru pește viu și proaspăt și în special pentru puiet;
- Eliminarea impozitului pe construcțiile speciale în cazul acvaculturii pentru deblocarea investițiilor (în condițiile actuale, fermierii sunt descurajați să investească în repararea digurilor);
- Informatizarea sistemului de obținere a licențelor, autorizațiilor;
- Realizarea unui document unic care să conțină condițiile de autorizare din punct de vedere al protecției apelor, protecției mediului, sanitar-veterinar și al acvaculturii, numit

autorizație integrată pentru acvacultură, care să fie valabilă pentru capacitatea de producție specificată pe durată de minim 25 de ani cu verificare din trei în trei ani;

- Susținerea plăților la suprafață (ha luciu de apă) pentru fermele amplasate în rețeaua Natura 2000 și în imediata vecinătate a acesteia;
- Realizarea unui cadru flexibil de obținere a fondurilor pentru investiții.

REGIUNEA VEST

În urma analizei privind încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere în **Regiunea Vest** s-au identificat următoarele necesități pe trei paliere și anume: eficientizarea activității de producție, propuneri privind modul de utilizare a fondurilor și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului care sunt prezentate mai jos:

NECESITĂȚI IDENTIFICATE

Pentru creșterea eficienței activității de producție

- Implementarea de tehnologii noi de acvacultură (inclusiv ecologice și intensive), competitive cu cele din statele membre ale UE;
- Introducerea de specii noi cu productivitate mare, ciclu scurt de creștere și perspective bune pe piață;
- Dezvoltarea tehnologiilor în acvacultura tradițională;
- Adoptarea unui cod de bune practici de acvacultură și asocierea respectării acestui cod cu o etichetă/logo/brand;
- Realizarea asociațiilor de producători în vederea eficientizării atât a input-urilor cât și output-urilor tehnologice;
- Creșterea numărului de producători de alevini și puiet de calitate.

Propuneri privind alocarea de fonduri

- Alocarea de fonduri pentru investițiile noi, re tehnologizare și modernizare;
- Alocarea de fonduri pentru punerea în funcțiune a fermelor abandonate;
- Alocarea de fonduri pentru realizarea unor baze de reproducere pentru pești, cu nuclee valoroase din punct de vedere genetic, atât pentru speciile tradiționale, cât și pentru

speciile noi, care să asigure producerea materialului biologic pentru popularea fermelor de acvacultură (icre embrionate, larve, puiet).

- Alocarea de fonduri pentru susținerea activităților suport de ameliorare a speciilor autohtone, de introducere a unor specii noi în acvacultura românească, precum și a tehnologiilor alternative;
- Armonizarea plafonului maxim de finanțare a proiectelor astfel încât să poată beneficia de fonduri un număr cât mai mare de ferme de acvacultură.

Propuneri de linii de acțiuni/măsuri de intervenție a statului

LINII DE ACȚIUNE:

- Promovarea acvaculturii competitive, sustenabile și eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere;
- Stimularea consumului de pește;
- Facilități fiscale care să urmărească creșterea gradului de ocupare a forței de muncă;
- Vânzarea terenurilor aferente fermelor de acvacultură;
- Combaterea evaziunii fiscale din sectorul de acvacultură și acordarea de facilități fiscale pentru producătorii de material de populare destinat acvaculturii (reducerea TVA).

MĂSURI:

- Intabularea suprafețelor de teren pe care sunt amplasate fermele de acvacultură;
- Reducerea TVA pentru pește viu și proaspăt și în special pentru puiet provenit din acvacultură;
- Eliminarea impozitului pe construcțiile speciale în cazul acvaculturii pentru deblocarea investițiilor (în condițiile actuale, fermierii sunt descurajați să investească în repararea digurilor);
- Simplificarea modului de obținere a licențelor, autorizațiilor, de depunere a cererilor de finanțare;
- Acordarea de subvenții pe hectar pentru fermele de acvacultură;
- Ajutorarea producătorilor prin suportarea se către stat măcar a unei părți din costurile determinate de alimentarea și evacuarea cu apă a fermelor de acvacultură;
- Asigurarea unei piețe de desfacere pentru comercializarea peștelui (bursa de pește);

- Acordarea de compensații financiare pentru pierderile provocate în fermele de acvacultură de către păsărilor ihtiofage;
- Urmărirea mai atentă a calității peștelui provenit din import sau din comerțul intracomunitar cu stelele membre UE vecine.

REGIUNEA NORD-VEST

În urma analizei privind încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere în **Regiunea Nord-Vest** s-au identificat următoarele necesități pe trei paliere și anume: eficientizarea activității de producție, propuneri privind modul de utilizare a fondurilor și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului care sunt prezentate mai jos:

NECESITĂȚI IDENTIFICATE

Pentru creșterea eficienței activității de producție

- Necesitatea trecerii de la tehnologiile de creștere extensivă la cele de creștere intensivă sau semi-intensivă;
- Necesitatea utilizării de tehnică modernă în derularea fazelor tehnologice;
- Acordarea de consultanță și asistență din partea unor instituții specializate, cu experiență în domeniu;
- Realizarea laboratoarelor proprii de analiză în cadrul fermelor;
- Realizarea de unități de procesare primară în cadrul fermelor;
- Calificarea personalului.

Propuneri privind alocarea de fonduri

- Finanțarea unui program național pentru stabilirea unor priorități absolute pentru acvacultura din România în vederea sprijinirii fermierilor în revitalizarea fermelor de acvacultură construite până în anul 1989;
- Finanțarea activităților de acvacultură și a celor conexe (decolmatare canale/bazine existente, îndiguiri, refacerea instalațiilor de acvacultură, construcții specifice activităților de acvacultură, achiziționare de unelte de pescuit, valorificare stuf, papură etc.);

- Alocarea de fonduri nerambursabile pentru producătorii din acvacultură (mai ales pentru producătorii de puiet);
- Alocarea ponderată a fondurilor în cele 8 euroregiuni și județe în funcție de potențialul de absorbție al fiecărei zone,
- Alocarea de fonduri pentru realizarea activităților de intabulare a suprafețelor aferente fermelor de acvacultură;
- Sprijin financiar în scopul creării asociațiilor profesionale;
- Sprijin financiar pentru pierderile suferite de fermele situate în ariile protejate;
- Alocarea de fonduri pentru activități de cercetare privind ameliorarea speciilor existente;
- Alocarea de fonduri pentru dotarea laboratoarelor proprii în fermele de acvacultură;
- Finanțarea integrală, 100%, a activităților pentru programele de reabilitare a fermelor de acvacultură existente, re tehnologizare, crearea de noi capacități etc., cu recuperarea a 50% din valoarea finanțării în următorii 5 ani de la darea în folosință sub directa îndrumare, coordonare și control a unui specialist/inspector aparținând entității guvernamentale special create și desemnat de către aceasta;
- Finanțarea activităților de constituire a asociațiilor profesionale din acvacultură în zonele unde nu există.

Propuneri de linii de acțiuni/măsuri de intervenție a statului

LINII DE ACȚIUNE:

- Armonizarea și aplicarea legislației EU; informarea asupra aspectelor legislative avantajoase (referitor la elementele de importanță majoră, norme de populare și hrănire, modele detaliate de activități cu succes etc.);
- Întărirea capacității administrative a instituției guvernamentale destinată activității din sectorul pescăresc, cu filiale în toate județele țării, incluzând și specialiști, experți, cercetători implicați în domeniul creșterii peștilor și procesării acestora;
- Organizarea unui forum/organizații cu membri profesioniști ai sectorului, cu experiență și interes real de dezvoltare a acvaculturii românești și a altor ramuri colaterale (construcții);
- Definitivarea procesului de punere în posesie a terenurilor de sub luciul de apă și a zonelor riverane acestora (clarificarea proprietății).

MĂSURI:

- Efectuarea măsurătorilor topografice și intabularea gratuită a terenurilor pe care sunt amplasate fermele de acvacultură ;
- Concesionarea sau vânzarea către sectorul privat a activelor fostelor întreprinderi piscicole de stat;
- Asistență la cerere prin institutele de cercetare, organizarea de cursuri și specializări pentru cei care își desfășoară activitatea în sectorul de acvacultură;
- Organizarea de conferințe periodice de informare, clarificare și transmitere de informații în domeniul activităților de acvacultură cu participarea de personalități recunoscute din domeniul acvaculturii;
- Organizarea unor expoziții anuale / semestriale specifice acestui sector de activitate, în toate regiunile țării;
- Postarea pe pagina de Web a instituției coordonatoare a activităților pescărești, a cât mai multor informații din domeniul acvaculturii;
- Reducerea TVA-ului pentru pește și furaje;
- Susținerea școlarizării, informării, cursurilor de perfecționare la toate nivelurile de pregătire tehnică (ingineri, lucrători piscicoli etc.);
- Asigurarea de către AM-POP a unor informări permanente și sprijin în întocmirea proiectelor și în derularea/implementarea acestora;
- Sprijinirea și finanțarea cercetării din domeniul acvaculturii prin inițierea de programe speciale de cercetare științifică, conforme necesităților domeniului și realizate de către institute de cercetare și stațiuni de cercetare în acvacultură;

REGIUNEA CENTRU

În urma analizei privind încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere în **Regiunea Centru** s-au identificat următoarele necesități pe trei paliere și anume: eficientizarea activității de producție, propuneri privind modul de utilizare a fondurilor și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului care sunt prezentate mai jos:

NECESITĂȚILE IDENTIFICATE

Pentru creșterea eficienței activității de producție

- Realizarea de investiții noi, investiții în vederea re tehnologizării activităților de producție în acvacultură;
- Modernizarea fermelor existente, punerea în funcțiune a celor abandonate;
- Investiții în realizarea de depozite frig și capacități de procesare precum și în realizarea unui laborator de investigații ihtiopatologice care să acorde asistență în prevenția și tratamentul unor îmbolnăviri ;
- Înființarea în cadrul filialelor teritoriale ale inspectoratelor piscicole a unor posturi pentru consiliere tehnologică și sanitar-veterinară a celor din sectorul de acvacultură;
- Necesitatea existenței pe piața românească a unor utilaje tehnologice de calitate care, în acest moment, fie nu se găsesc, fie sunt foarte scumpe și nu de bună calitate;
- Implementarea standardelor de calitate a produselor obținute în acvacultură;
- Necesitatea unui sistem unitar, simplificat și ușor de întocmit, de evidențiere a trasabilității;
- Etichetarea corespunzătoare a produselor de acvacultură, necesitatea evidențierii mai precise a zonei geografice de proveniență a produsului;
- Promovarea consumului de pește și de produse din pește, cu sublinierea valorii nutritive;
- Eliminarea concurenței neloiale, realizarea asociațiilor de producători;
- Necesitatea pregătirii de forță de muncă calificată.

Propuneri privind alocarea de fonduri

- Alocarea de fonduri pentru derularea de proiecte pilot de cercetare cu aplicabilitate directă în producție;
- Susținerea financiară a re tehnologizării și creșterii capacității de producție a fermelor, implementarea sistemelor recirculante și a unităților de condiționare a apei tehnologice;
- Alocarea de fonduri de investiții pentru înființarea de puncte de desfacere a peștelui de consum realizat în propria fermă;
- Alocarea de fonduri pentru modernizarea unităților în scopul creșterii valorii adăugate a produselor de acvacultură;
- Alocarea de fonduri pentru promovarea produselor de acvacultură.

Propuneri de linii de acțiuni/măsuri de intervenție a statului

LINII DE ACȚIUNE:

- Clarificarea situației legislative a fermelor de acvacultură cu privire la situația terenurilor de sub luciul de apă;
- Facilități fiscale care să urmărească creșterea gradului de ocupare a forței de muncă;
- Realizarea prin mass-media a educării populației din țara noastră cu privire la necesitatea consumării sistematice a produselor de acvacultură conform recomandărilor specialiștilor din sănătate;
- Îmbunătățirea condițiilor de acordare a creditelor.

MĂSURI:

- Implementarea unui sistem de control și inspecție eficient care pe de-o parte să protejeze fermele de acvacultură împotriva furturilor și, pe de altă parte, să identifice fermele de acvacultură care produc ilegal, cu referire în special la unele ferme salmonicole ;
- Crearea de facilități fiscale pentru producătorii de material de populare (preț fără TVA, modalitate practică o perioadă în România) și reducerea valorii TVA la produsele de acvacultură;
- Realizarea de facilități financiare pentru apa tehnologică, electricitate, furaje și pentru motorină, prin ele producătorul român poate să concureze cu producătorii externi care desfac produse de acvacultură pe piața românească, în condițiile în care aceștia sunt susținuți prin subvenții masive de statul unde realizează producția;
- Facilități fiscale care să urmărească creșterea gradului de ocupare a forței de muncă;
- Realizarea prin mass-media a educării populației din țara noastră cu privire la necesitatea consumării sistematice a produselor de acvacultură ,conform recomandărilor specialiștilor din sănătate.
- Eliminarea impozitului pe construcțiile speciale în cazul acvaculturii pentru deblocarea investițiilor (în condițiile actuale, fermierii sunt descurajați să investească în repararea digurilor);
- Simplificarea modului de obținere a licențelor, autorizațiilor, de depunere a cererilor de finanțare.

REGIUNEA BUCUREȘTI - ILFOV

În urma analizei privind încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere în **Regiunea București-Ilfov** s-au identificat următoarele necesități pe trei paliere și anume: eficientizarea activității de producție, propuneri privind modul de utilizare a fondurilor și liniile de acțiune/măsurile de intervenție a statului care sunt prezentate mai jos:

NECESITĂȚI IDENTIFICATE

Pentru creșterea eficienței activității de producție

- Implementarea de tehnologii noi de acvacultură (inclusiv ecologice și intensive), competitive cu cele din statele membre ale UE;
- Necesitatea modernizării și repunerii în funcțiune a fermelor existente/abandonate;
- Introducerea de specii noi (din panelul de specii endemice și nu numai) cu perspective bune pe piață;
- Adoptarea Codului de bune practici pentru acvacultură și asocierea respectării acestui cod cu o etichetă/logo/brand;
- Realizarea asociațiilor de producători în vederea eficientizării atât a input-urilor cât și output-urilor tehnologice;
- Necesitatea realizării unui panel de experți în domeniul acvaculturii pentru largă consultare; persoane care să fie în măsură să identifice problemele cu care se confruntă sectorul;
- Necesitatea realizării unei etichetări corecte a produselor de acvacultură (cu specificarea corectă a speciei).

Propuneri privind alocarea de fonduri

- Alocarea de fonduri pentru derularea de proiecte privind reabilitarea și modernizarea fermelor de acvacultură existente (iazuri și heleșteie) ;
- Alocarea de fonduri pentru realizarea de parteneriate cu cercetarea în vederea obținerii/implementării de tehnologii cu performanțe superioare;
- Alocarea de fonduri pentru derularea de proiecte pilot (în cooperare cu instituțiile de cercetare) în cadrul cărora să se testeze la nivel macro noile tehnologii identificate a fi generatoare de profituri superioare celor realizate până acum;

- Alocarea de fonduri pentru investiții în acvacultură în vederea producerii de specii identificate a avea potențial bun pentru piață (prețuri accesibile, productivitate bună etc.) și care să substituie speciile de pești care se importă ;
- Alocarea de fonduri pentru derularea de proiecte pentru activități complementare, necesare pentru asigurarea durabilității activităților de acvacultură.

Propuneri de linii de acțiuni/măsuri de intervenție a statului

LINII DE ACȚIUNE:

- Acordarea de facilități fiscale care să urmărească creșterea gradului de ocupare a forței de muncă;
- Educarea populației din țara noastră cu privire la necesitatea consumării sistematice a produselor de acvacultură conform recomandărilor specialiștilor din sănătate;
- Clarificarea situației legislative a fermelor de acvacultură cu privire la situația terenurilor de sub luciul de apă;
- Îmbunătățirea sistemului de acordare a creditelor pentru investițiile din acvacultură.

MĂSURI:

- Realizarea de facilități fiscale pentru producătorii de material de populare (preț fără TVA, modalitate practică o perioadă în România) și reducerea valorii TVA la produsele de acvacultură;
- Eliminarea impozitului pe construcțiile speciale în cazul acvaculturii pentru deblocarea investițiilor (în condițiile actuale, fermierii sunt descurajați să investească în repararea digurilor);
- Simplificarea modului de obținere a licențelor, autorizațiilor, de depunere a cererilor de finanțare.
- Reducerea taxelor și impozitelor.
- Alocarea de subvenții pentru produsele de acvacultură pe tot lanțul pornind de la subvenții pentru icre embrionate, puietul necesar populării fermelor de acvacultură, pentru valorificarea peștelui de consum aplicate la kg pește vândut și pe specii, pentru procesatorii de pește provenit din producția de acvacultură. Aceste subvenții trebuie să fie la nivelul celor de care beneficiază producătorii din U.E. și din alte state din Europa.
- Similar culturilor agricole, acordarea de subvenții pentru costul curentului electric în cazul unităților de acvacultură cu producție intensivă;

- Eligibilitatea contravalorii puietului de pește, necesar pentru prima populare în cadrul proiectelor finanțate din fonduri europene;
- Acordarea unui avans de 40%, pentru sesiunea următoare de finanțare 2014 – 2020, la toate tipurile de proiecte în vederea creșterii gradului de absorbție a fondurilor, fără a se solicita acea scrisoare de garanție ci doar cesionarea tuturor drepturilor de proprietate asupra bunurilor achiziționate în cadrul proiectului în favoarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, până la finalizarea investiției și realizarea justificării avansului primit;
- Înființarea unei unități de învățământ mediu pentru instruirea și formarea muncitorilor calificați pentru activitatea de acvacultură și de procesare primară a peștelui ;
- Reducerea TVA pentru produsele de acvacultură similar statelor membre U.E.

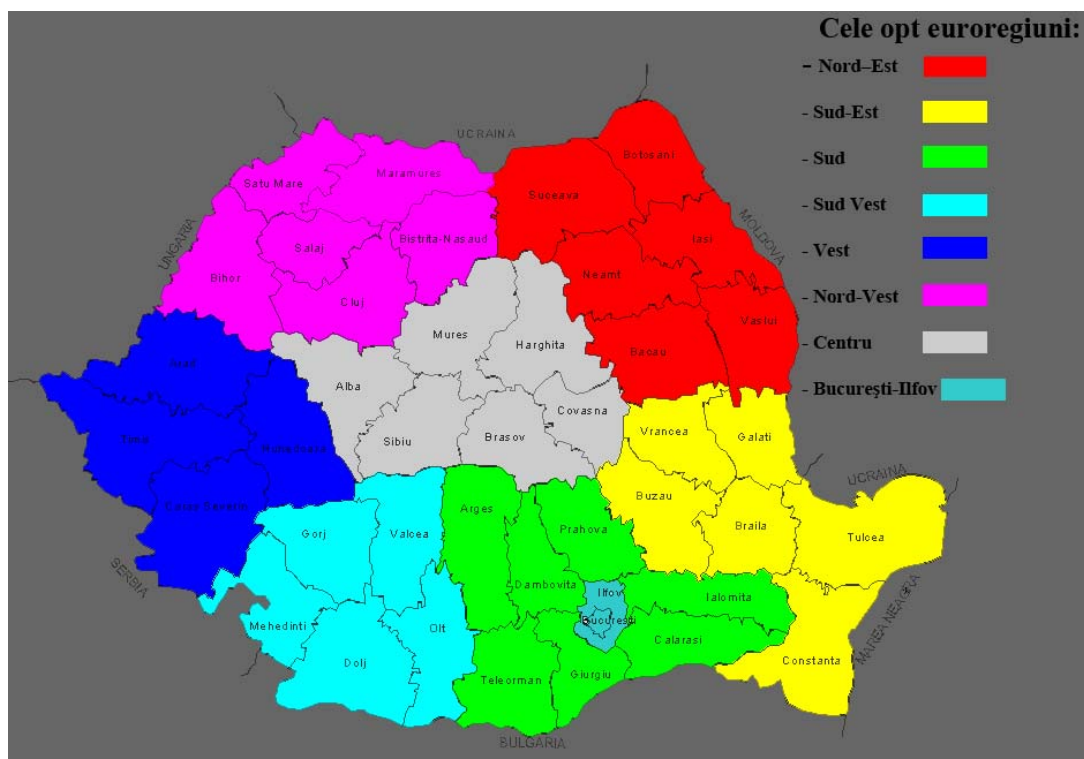

Figura 1.6 Necesități identificate la nivel național

Necesitățile identificate la nivel național, privind încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere susțin realizarea atât a investițiilor noi cât și a investițiilor în reabilitarea și modernizarea fermelor de acvacultură existente, având în vedere potențialul productiv existent, prin:

- Implementarea de tehnologii noi de acvacultură (inclusiv ecologice și intensive), competitive cu cele din statele membre ale UE;
- Introducerea de specii noi (din panelul de specii endemice și nu numai) cu perspective bune pe piață;
- Implementarea în acvacultură a echipamentelor tehnologice noi;
- Realizarea de investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii din cadrul fermelor de acvacultură (bazine pentru acvacultură, instalații și construcții hidrotehnice, drumuri tehnologice, depozite, etc.);
- Introducerea de specii noi cu productivitate mare, ciclu scurt de creștere și perspective bune pe piață;
- Dezvoltarea tehnologiilor în acvacultura tradițională;
- Adoptarea unui cod de bune practici de piscicultură/acvacultură și asocierea respectării acestui cod cu o etichetă/logo/brand;
- Realizarea asociațiilor de producători în vederea eficientizării atât a input-urilor cât și output-urilor tehnologice.

Pe lângă aceste necesități principale și identificate ca fiind comune în majoritatea regiunilor de dezvoltare se regăsesc o serie de necesități din punct de vedere tehnic / tehnologic, la nivel/e regional/e cum ar fi:

- necesitatea de informare pe de-o parte a publicului larg, privind beneficiile consumului de pește iar, pe de altă parte a actorilor implicați în această activitate, a producătorilor – organizațiilor de producători cu privire la ultimele inovații în domeniu, tehnologii noi, echipamente și utilaje de ultimă oră, noi tratamente aplicate în fermele de acvacultură, etc.. Acest lucru este determinat practic de inexistența unei colaborări între autoritățile centrale ce răspund de sector, activitatea de cercetare din sector și producători / organizații de producători;
- necesitatea de specializare a personalului lucrativ din fermele de acvacultură , atât a inginerilor tehnologi cât și a muncitorilor calificați;
- necesitatea de susținere a cercetării din sectorul de acvacultură în vederea dezvoltării de noi tehnici și tehnologii care se pretează a fi aplicate în fiecare regiune a țării, întocmirea de normative de specialitate pe regiuni, având în vedere condițiile actuale de practicare a acvaculturii și nu în ultimul rând transferul tehnologic către producători în vederea dezvoltării unei acvaculturi competitive și durabile.

Asemănător necesităților de investiție în sector, acordarea de către stat a facilităților fiscale pentru stimularea dezvoltării sectorului de acvacultură reprezintă o necesitate importantă la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare. Producătorii din cadrul sectorului se simt discriminați deoarece celelalte domenii de activitate din ramura mare a agriculturii, și vorbim aici de zootehnie sau culturile agricole, legumicultură etc., beneficiază de asemenea facilități fiscale.

Din punct de vedere al necesităților administrative, identificate la nivelele regionale, se remarcă:

- necesitatea creșterii și transparenței dialogului între autorități și organizațiile de producători/producători în vederea eficientizării rezolvării problemelor din sector;
- stimularea consumului de pește în rândul populației prin aplicarea unor strategii de comunicare, marketing la nivelul tuturor regiunilor țării;
- implementarea unui sistem de control și inspecție eficient care pe de-o parte să protejeze fermele de acvacultură împotriva furturilor de pește și, pe de altă parte, să identifice fermele de acvacultură care își desfășoară activitatea productivă ilegal;
- stimularea activității de cercetare în domeniul acvaculturii;

Pentru eficientizarea activităților în acvacultură, producătorii / organizațiile de producători din toate regiunile de dezvoltare, susțin necesitatea alocării de fonduri pentru reabilitarea și modernizarea fermelor de acvacultură existente, inclusiv pentru repunerea în funcțiune a fermelor abandonate.

Pentru sectorul de acvacultură, la nivel regional, s-au identificat și următoarele nevoi:

- Dezvoltarea capacității de procesare și comercializare a peștelui produs, concomitent cu promovarea consumului de pește de apă dulce autohton;
- Acordarea de compensații ca urmare a acțiunii păsărilor ihtiofage ocrotite în toate fermele;
- Armonizarea plafonului de finanțare astfel încât să poată beneficia de fonduri un număr cât mai ridicat de ferme de acvacultură;
- Creșterea alocării financiare pentru proiectele pilot care trebuie să se realizeze doar în parteneriat cu institutele de cercetare, în cadrul cărora să se testeze la nivel macro noile tehnologii identificate a fi generatoare de profituri superioare;
- Susținerea financiară a înființării de organizații de producători.

1.1.8. Abordarea strategică a României în concordanță cu principalele obiective ale UE

Orientările strategice pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii în România. în conformitate cu strategia de dezvoltare a U.E., sunt următoarele:

1. *Simplificarea procedurilor administrative.*
2. *Asigurarea dezvoltării sustenabile și a creșterii acvaculturii prin intermediul amenajării coordonate a teritoriului.*
3. *Consolidarea competitivității acvaculturii.*
4. *Promovarea unor condiții de concurență echitabile pentru operatori prin exploatarea avantajelor competitive ale acestora.*

1.Simplificarea procedurilor administrative.

România, în momentul actual, în ceea ce privesc procedurile administrative în general și cele legate de sectorul de acvacultură în particular, trebuie să parcurgă o serie de etape în vederea simplificării acestora. Pentru simplificarea tuturor procedurilor administrative în primul rând se impune ca sectorul pescăresc să fie reformat astfel încât toate elementele constituente ale acestuia să fie coordonate pe baza aceluiași principii administrative, sub o legislație și administrație unice, reducându-se astfel termenele limită care joacă un rol important în procesul administrativ. Cadrul legal trebuie armonizat pentru evitarea tuturor conflictelor și, în special, a suprapunerilor în actul de administrare. Analiza globală la nivelul sectorului de acvacultură din România a scos la iveală slăbiciuni atât ale cadrului administrativ cât și al celui legislativ, fiind necesare următoarele abordări:

- Realizarea stabilității și simplificării legislative;
- Identificarea și aplicarea unor forme moderne de administrare a sectorului pescăresc prin utilizarea instrumentelor IT&C. ***Se propune realizarea unei platforme online securizate privind depunerea tuturor solicitărilor însoțite de documentele anexă solicitate de autoritate, la orice terminal IT&C, în vederea aprobării, autorizării etc., a diferitelor activități din domeniu;***
- Informatizarea și creșterea gradului de transparență și comunicare publică atât a DGP AM-POP cât și a ANPA;
- Îmbunătățirea sistemului fiscal, în prezent stresant și încărcat;
- Evitarea supradimensionării reglementărilor și taxelor în acvacultură;

- Finalizarea vânzării către proprietarii de active a terenurilor pe care sunt amplasate fermele de acvacultură;
- Simplificarea accesării fondurilor de dezvoltare, creditării, prefinanțării;
- Evitarea conflictelor, atenuarea riscurilor, vulnerabilităților și efectelor calamităților;
- Scăderea nivelului ridicat al fiscalității. ***Se propune reducerea TVA pentru produsele din pescuit, acvacultură și procesarea peștelui;***
- Întărirea capacității administrative, tehnologice și operaționale a IMM-urilor din acvacultură.

2. Asigurarea dezvoltării sustenabile și a creșterii acvaculturii prin intermediul amenajării coordonate a teritoriului.

Amenajarea coordonată a teritoriului național al României, trebuie în mod obligatoriu să integreze nevoile de asigurare a dezvoltării sustenabile a acvaculturii.

Identificarea, cartarea și bonitarea zonelor la nivel național pe clase de productivitate pentru acvacultura de apă dulce/marină, va contribui la creșterea producției de acvacultură și mărirea beneficiilor și serviciilor de mediu, inclusiv protejarea biodiversității, prin:

- Valorificarea condițiilor naturale ale României, a densei rețele hidrografice pentru acvacultură.
- Amenajarea teritoriului, la nivel național, prin susținerea cadastrării și întabulării terenurilor pe care sunt amplasate fermele de acvacultură;
- Protejarea habitatelor naturale expuse schimbărilor climatice, impactului antropic, abuzurilor și exploatărilor necontrolate.
- Contribuția fermelor de acvacultură la creșterea biodiversității și îmbunătățirea lanțului trofic natural;

3. Consolidarea competitivității acvaculturii.

Întreprinderile de acvacultură din România ca și acelea din UE se confruntă cu multe oportunități și provocări care necesită soluții de adaptare rapidă ca urmare a unei mai bune organizări a pieței și a structurării organizațiilor de producători din sector. Acestea sunt o prioritate pentru reforma organizării comune a pieței (OCP) și pentru noul Fond European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM). În prezent, în domeniul pescuitului și acvaculturii se acționează pentru conservarea, managementul și exploatarea durabilă a resurselor acvatice vii, dezvoltarea acvaculturii, a procesării și a comerțului cu pește și produse din pește.(Studiu de piață, cap.3).

Planurile de producție și de comercializare, trebuie să ajute producătorii din sectorul acvaculturii să identifice oportunități de afaceri și să își adapteze strategiile de marketing. Dezvoltarea și diversificarea activității economice a IMM-urilor din acvacultura națională pot fi promovate și prin intermediul cercetării orientate către piață, al inovării și al transferului de cunoștințe. În acest scop, trebuie să creeze sinergii între programele naționale de cercetare și să promoveze participarea acvaculturii în activitățile de cercetare și de inovare, în special, pentru punerea în aplicare a agendei strategice de cercetare a Platformei europene.

În vederea consolidării acvaculturii naționale sunt necesare eforturi pentru:

- Realizarea de investiții specifice necesare îmbunătățirii, modernizării sau refacerii fermelor existente, a fermelor degradate, abandonate, falimentate și realizarea de investiții pentru construirea de noi ferme;
- Prioritizarea sprijinului financiar pentru dezvoltarea acvaculturii către zonele și speciile de pești care pot furniza cele mai bune rezultate financiare, sociale și de protecție a mediului. Ponderea cea mai mare a consumului frecvent de pește în profil teritorial s-a identificat în zona de sud și sud - est a României, situație ce poate fi explicată prin accesibilitatea de-a lungul timpului a produselor piscicole proaspete datorită apropierii de bazinul Dunării, Deltei Dunării și al Mării Negre. (Studiu de piață, cap.7)
- Dezvoltarea acvaculturii, pentru a răspunde cererii pe piață și scopurilor ecologice care privesc refacerea stocurilor de specii sălbatice de pești amenințate, valoroase din punct de vedere al ecosistemului acvatic, dar și îmbunătățirea condițiilor de mediu (e.g. prin folosirea speciilor de pești filtratoare). Creșterea ciprinidelor în policultură în bazine de pământ și în regim extensiv sau semi-intensiv prezintă avantajul de a conserva calitatea apei în cazul regimului extensiv de creștere sau a genera un risc minor sau neglijabil asupra calității apei în cazul regimului semi-intensiv de creștere. (Studiu de piață, cap. 3)
- Creșterea biodiversității și îmbunătățirea lanțului trofic natural, obținerea de rase îmbunătățite genetic și cu indicatori productivi superiori, realizarea produselor ecologice și promovarea în acvacultura de specii noi din ihtiofauna autohtonă sau alohtonă;
- Creșterea rolului competitivității prin trecerea de la acvacultura extensivă la cea intensivă, asigurarea condițiilor de sănătate și bună stare animală și a calităților nutritive specifice speciilor cultivate;

- Sprijinirea producătorilor de material de populare (larve, puiet predezvolta, puiet vara I-a, puiet de 1 an,etc);
- Dezvoltarea acvaculturii integrate, a sistemelor recirculante de acvacultură cu diminuarea sau reducerea taxelor (e.g. pentru consumul de apă);
- Atragerea și specializarea tinerilor, femeilor, comunităților tradițional pescărești în practicarea acvaculturii, prin cointeresare și sprijin corespunzător;
- Susținerea IMM-urilor din acvacultură prin înființarea asociațiilor de producători din acvacultură care poate conduce la concentrarea activităților, la mărirea capacității acestora de reacție precum și la creșterea gradului de accesare fondurilor europene. (Studiu de piață, cap.7);
- Consolidarea dezvoltării tehnologice, a inovării, inclusiv a creșterii eficienței energetice și a transferului de cunoștințe. Este necesară susținerea activității de cercetare din sectorul de acvacultură în vederea dezvoltării unor tehnici și tehnologii noi, întocmirea de normative de specialitate pe regiuni, transferul tehnologic către producători în vederea dezvoltării unei acvaculturi eficiente, competitive și durabile;
- Furnizarea de cunoștințe științifice, colectarea și gestionarea datelor privind acvacultura.

4. Promovarea unor condiții de concurență echitabile pentru operatori, prin exploatarea avantajelor competitive ale acestora.

Standardele ridicate privind mediul, sănătatea animală și protecția consumatorilor se numără printre factorii competitivi principali ai UE în domeniul acvaculturii care trebuie să fie exploatate într-un mod mai eficace pentru a face față concurenței de pe piețe. Aceleași standarde sunt aplicabile și acvaculturii românești.

Noile dispoziții privind etichetarea, propuse în regulamentul privind OCP, pot contribui la o mai bună diferențiere a produselor de acvacultură. Sistemele de certificare voluntară pot juca, de asemenea, un rol în acest context.

Dezvoltarea circuitelor alimentare scurte poate să reprezinte o valoare adăugată prin proximitatea produselor locale proaspete și de calitate ridicată.

În vederea consolidării acestor deziderate în cadrul acvaculturii naționale sunt necesare eforturi pentru:

- Dezvoltarea acvaculturii, eradicarea șomajului și stopării migrației forței de ;

- Formarea profesională la toate nivelurile și pe tot parcursul vieții;
- Dezvoltarea domeniilor complementare acvaculturii;
- Sprijinirea consolidării dezvoltării tehnologice, a inovării și a transferului de cunoștințe;
- Creșterea colaborării transfrontaliere și evitarea conflictelor din lipsă de transparență;
- Armonizarea și asigurarea implementării tuturor recomandărilor europene referitoare la dezvoltarea durabilă a acvaculturii și măsurilor care privesc comercializarea și prelucrarea primară;
- Acordarea de compensații pentru calamități naturale, zone defavorizate, calitatea produselor de acvacultură ;
- Sporirea ocupării forței de muncă și a coeziunii teritoriale;
- Etichetarea corespunzătoare a produselor și subproduselor de pește procesate, provenite din acvacultură, și menționarea provenienței materialului piscicol (import sau producție internă)
- Implementarea standardelor de calitate pentru peștele de consum livrat în stare vie, în special în cazul aplicării unor tehnologii ecologice și specificarea ,pe documentele de însoțire, a originii peștelui (producție internă sau din import) la livrare.

1.2. Obiectivul cuantificat de creștere națională (2014 – 2020)

1.2.1 Direcțiile de dezvoltare ale acvaculturii în perioada 2014 – 2020

Direcțiile de dezvoltare ale acvaculturii românești au fost fundamentate pe concluziile derivate din studiul de piață pentru sectorul pescăresc, coroborate cu orientările strategice **pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii în UE** din aprilie 2013 și cu Regulamentul privind Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM), care reglementează utilizarea principalei resurse financiare pentru implementarea Programului Operațional pentru Pescuit și Afaceri Marine (POPAM).

Acvacultura românească trebuie să se alinieze acvaculturii europene care are un înalt nivel tehnic și de durabilitate în raport cu mediul și oferă pește de calitate, produs la standardele cele mai ridicate de sănătate și bună stare a animalelor , precum și de protecție a consumatorilor, fapt care constituie un avantaj competitiv major.

În același timp, acvacultura românească trebuie să-și promoveze particularitățile specifice, care o apropie de condițiile sustenabilității prin tipul de tehnologie utilizat (creștere extensivă și semi-intensivă în policultură).

Comunicarea Comisiei privind Orientările strategice pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii în UE din aprilie 2013 are rolul de a asista statele membre în definirea propriilor obiective naționale, ținând cont de diferitele lor situații inițiale, de circumstanțele naționale și de dispozițiile instituționale.

Recunoscându-se faptul că acvacultura europeană are nevoie de sprijin pentru dezvoltarea sa, sunt identificate **patru direcții prioritare de acțiune** pentru a debloca potențialul acvaculturii europene respectiv: simplificarea procedurilor administrative, amenajarea coordonată a teritoriului, competitivitatea și asigurarea unor condiții de concurență echitabile.

În acest context, obiectivul general de dezvoltare al acvaculturii românești este reprezentat de **Stimularea unei acvacaturi durabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitivă și bazată pe cunoaștere.**

1. Acvacultura modernă este un domeniu esențial pentru dezvoltarea sustenabilă a domeniului pescăresc motiv pentru care activitățile specifice trebuie supuse unui proces de modernizare tehnică și tehnologică, prin investiții și inovare, printr-o gestionare mai eficientă a resurselor financiare, materiale, acvatice și umane precum și prin transfer de cunoștințe științifice, din domeniul cercetării în domeniul aplicativ și managerial, cu respectarea strictă a condiționalităților de mediu și biodiversitate;
2. Viabilitatea acvaculturii implică competitivitate comercială, rentabilitate economico-financiară și activități durabile din punct de vedere al mediului;
3. Competitivitatea și rentabilitatea operatorilor, inclusiv a IMM, sunt condiționate de creșterea consumului de pește și produse din pește de către populație, de o cerere crescândă a industriei procesatoare precum și de cererea de produse pescărești pe piețele UE și din afara UE.

Acești factori condiționali au ca bază a activării lor existența unei oferte permanente și crescânde de pește de calitate superioară și cu preț unitar accesibil.

În condițiile în care oferta de pește capturat prin pescuit este limitată din motive de menținere a biodiversității acvatice, de perpetuare a speciilor, de supraexploatare prin pescuit, creșterea ofertei de pește cât mai aproape de nivelul cererii poate fi realizată prin modernizarea, reabilitarea sau extinderea fermelor de acvacultură existente, precum și construcția de noi ferme. Acest fapt obligă autoritățile publice responsabile la o abordare teritorială globală a dezvoltării acvaculturii ceea ce implică **identificarea și cartografierea zonelor:**

- a) în care se practică acvacultura;
- b) în care s-a practicat acvacultura și s-a abandonat activitatea;
- c) favorabile unor activități de acvacultură prin înființarea de ferme noi.

Competitivitatea și rentabilitatea operatorilor din acvacultură este și o consecință a modului în care este organizată și desfășurată această activitate. Avem în vedere următoarele aspecte care țin de competitivitate și care fac obiectul unei susțineri financiare publice naționale și a UE:

- a) diversificarea speciilor;
- b) calitatea superioară a producției;
- c) îmbunătățirea condițiilor de lucru și de siguranță a lucrătorilor;
- d) implementarea de sisteme informatice integrate în sistemul de administrare a afacerii și de tehnici noi de marketing și comerț, precum ofertare *on-line* și *e-comerț* (e-trade);
- e) extinderea activității operatorilor în domenii complementare acvaculturii cum este prelucrarea primară și comercializarea directă, cât și din afara sectorului de acvacultură cum este turismul cu specific pescăresc, turismul legat de pescuitul recreativ/sportiv, turismul legat de observarea păsărilor acvatice, turismul educațional referitor la protecția mediului acvatic, etc.;

În același timp, competitivitatea și rentabilitatea sunt afectate de mai mulți factori de risc de natură antropică și de mediu, care afecează profitabilitatea, dintre care se menționează cei care se manifestă cel mai frecvent și produc daune însemnate:

- a) apariția unor boli care, în cazul epizootiilor, pun în pericol nu numai populațiile de pești din ferma de acvacultură ci și pe cele sălbatice, putând afecta siguranța alimentară a consumatorilor și crea dezastre ecologice în apele naturale;
- b) schimbări climatice imprevizibile care afectează cantitatea și calitatea apei;
- c) pierderi cauzate de păsări și animale ihtiofage, mai ales în cazul exploatărilor situate în zone protejate sau în situri Natura 2000;
- d) pierderilor cauzate de inundații și de torenți;
- e) acțiuni antropice neprietenoase cu mediul desfășurate în proximitatea râurilor sau chiar în albia minoră, poziționate în amonte de locul de captare a apei necesară fermei de acvacultură, cum sunt exploatațiile forestiere neconforme, exploatațiile miniere, extragerea de agregate minerale din albia râurilor, utilizarea nerațională a apei pentru irigații în agricultură, utilizarea nerațională de îngrășăminte și de pesticide, deversarea de ape uzate menajere și industriale nereciclate, poluări accidentale, etc.;

În această situație, asigurarea viabilității operatorilor implică măsuri de protecție și acordarea de compensații pentru pierderile suferite.

Acvacultura, în special cea extensivă și cea semi-intensivă, aduce servicii de mediu constând în reducerea presiunii asupra resurselor piscicole din bazinele acvatice naturale, asigurându-se astfel refacerea și conservarea biodiversității din ecosistemele acvatice și totodată, satisfacerea cererii în creștere de pește pentru consumul direct și pentru procesare.

Promovarea unei acvaculturi durabile din punct de vedere al mediului și a acvaculturii ecologice, asigură protejarea, conservarea și refacerea biodiversității din ecosistemele acvatice, și conversia de la acvacultura tradițională către acvacultura ecologică, care necesită o susținere financiară, respectiv o compensare a pierderilor pe perioada conversiei către acvacultura ecologică.

Competitivitatea acvaculturii este asigurată și de calitatea capitalului uman implicat în activitățile relevante ale acestui domeniu. În acest sens, strategia are în vedere o intervenție susținută pentru creșterea calităților și competențelor profesionale a tuturor categoriilor de personal care activează în acest important domeniu pescăresc care vizează activități de învățământ de specialitate organizate în cadrul unităților de învățământ cu profil pescăresc, zootehnic și/sau de medicină veterinară, precum și activități de perfecționare continuă a tuturor categoriilor de personal.

Dat fiind faptul că disponibilitățile financiare ale operatorilor din acvacultură, dar și a celor care doresc să dezvolte o afacere în acest subdomeniu sunt, în cele mai multe cazuri, limitate, pentru asigurarea cofinanțării investițiilor în acvacultură, se are în vedere facilitarea accesului la resurse financiare bancare complementare prin tehnici de inginerie financiară.

Condiția esențială pentru susținerea financiară a dezvoltării sectorului de acvacultură este respectarea strictă a reglementărilor naționale și ale UE relevante.

1.2.2. Directii de actiune

1. Modernizarea și re tehnologizarea prin dezvoltare tehnologică, inovarea și transferul de cunoștințe.

- a) Realizarea de investiții pentru re tehnologizarea și dezvoltarea tehnologică a fermelor de acvacultură ;
- b) Diversificarea producției prin introducerea în cultură de noi specii de pești;
- c) Utilizarea unor tehnologii noi de producție în acvacultură;
- d) Implementarea unor tehnologii noi de prelucrare primară a peștelui înainte de livrare;

- e) Creșterea volumului și valorii vânzărilor de pește provenit din acvacultură;
- f) Creșterea numărului de operatori care participă la acțiuni vizând schimburi de experiență și transfer de cunoștințe tehnice și științifice, inițiate de organizațiile de producători din acvacultură sau de autorități publice cu participarea unor entități din domeniul cercetării de specialitate.

2. Creșterea competitivității și a viabilității întreprinderilor din sectorul acvaculturii, inclusiv îmbunătățirea siguranței sau condițiilor de lucru, în special la IMM-uri

- a) Realizarea de investiții productive pentru construcția de noi ferme de acvacultură;
- b) Finalizarea cartografiei și întabulării suprafețelor pe care se află construite fermele de acvacultură;
- c) Identificarea zonelor și suprafețelor potențiale pentru dezvoltarea acvaculturii și autorizarea înființării de ferme de acvacultură noi, cu prioritate în aceste zone;
- d) Investiții pentru repunerea în funcțiune a fermelor de acvacultură abandonate;
- e) Creșterea volumului și valorii vânzărilor de pește provenit din acvacultură;
- f) Creșterea numerică a locurilor de muncă din activitatea de acvacultură;
- g) Creșterea veniturilor din activități complementare;
- h) Creșterea profitabilității operatorilor, în special a IMM-urilor;
- i) Creșterea numerică a operatorilor care implementează sisteme informatice integrate în sistemul de administrare a afacerii și care s-au conectat la sistemul de comerț on line;
- j) Creșterea volumului de marfă oferită și a volumului tranzacțiilor încheiate pe piața *on-line*;
- k) Reducerea numerică a accidentelor de muncă și a îmbolnăvirilor profesionale;
- l) Reducerea impactului nefavorabil al pierderilor financiare datorate unor factori neprevăzuți, prin acordarea de compensații financiare;
- m) Promovarea de către organizațiile de producători în de acțiuni de advertising privind rolul deosebit al consumului de pește în cadrul unei alimentații echilibrate.

3. Promovarea unei acvaculturi eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor

- a) Realizarea de investiții în acvacultură care să ducă la utilizarea eficientă a resurselor, și la reducerea consumului de apă;
- b) Promovarea sistemelor recirculante în acvacultură;

- c) Realizarea de investiții în acvacultură care sporesc eficiența energetică și promovează conversia fermelor la sursele de energie regenerabilă.

4. Promovarea acvaculturii care furnizează servicii de mediu

Problemele generate de creșterea populației de cormorani au fost analizate în Strategiile de dezvoltare durabilă a acvaculturii europene, prezentată de Comisie în anii 2002 și 2009, iar în anul 2008 Comisia a propus cu privire la activitățile de pescuit și acvacultură crearea unui plan european de gestionare a cormoranilor, dar până la aceasta dată problema nu a fost rezolvată.

În anul 2013, această problemă a fost din nou evidențiată de către producătorii din acvacultură și instituțiile europene. Datele gestionate de Comisie sugerează că fiecare cormoran poate mânca între 400 și 600 grame de pește pe zi, reprezentând aproximativ 300.000 de tone de pește pe an, mai mare decât producția totală din acvacultură realizată în Franța, Spania, Italia, Germania și Republica Cehă.

Comisia Europeană s-a angajat să pună în aplicare un plan de management, coordonat la diferite niveluri fără a compromite obiectivele Directivei Păsări și Natura 2000 care protejează, de asemenea, și stocurile de pești și ecosistemele acvatice.

Se are în vedere:

- a) Creșterea numerică a fermelor de acvacultură, respectiv a suprafeței amenajate aferente, care implementează măsuri suplimentare de mediu;
- b) Sprijinirea prin acordarea de compensații pentru fermele de acvacultură amplasate în situri Natura 2000 și a celor din apropierea acestora;
- c) Sprijinirea fermelor de acvacultură care furnizează servicii sociale și de mediu, turism ecologic, pescuit recreativ/sportiv, activități educaționale legate de cunoașterea, protecția și conservarea biodiversității acvatice, de îmbunătățirea managementului apei;
- d) Utilizarea populărilor cu specii multitrofice prin care se sporește calitatea producției;
- e) Întreținerea și igienizarea periodică a bazinelor pentru acvacultură (decolmatare).

5. Promovarea conversiei la ecomanagement și scheme de audit și acvacultură ecologică

Se are în vedere:

- a) Creșterea numărului de ferme care au implementat măsura conversiei către acvacultura durabilă sau acvacultura ecologică;
- b) Creșterea numărului de ferme de acvacultură ecologice certificate;
- c) Creșterea cantăților de pește vândut, provenit din ferme de acvacultură ecologice.

6. Promovarea măsurilor de sănătate și bună stare animală, precum și a sănătății și siguranței publice

Se are în vedere:

- a) asigurarea sănătății și bună stării animalelor acvatice;
- b) asigurarea unui control periodic al stării de sănătate a peștilor și utilizarea preventivă a tratamentelor medicamentoase;
- c) controlul și eradicarea bolilor;
- d) bune practici de sănătate și bună stare a animalelor din acvacultură;
- e) asigurarea sănătății publice.

7. Dezvoltarea formării profesionale, de noi competențe profesionale și învățarea pe tot parcursul vieții

Se are în vedere:

- a) Implicarea unităților de învățământ în formarea profesională specifică domeniului acvacultură atât la nivel mediu cât și la nivel superior, și sprijinirea financiară a acestor unități;
- b) Organizarea de acțiuni de perfecționare profesională de către organizații neguvernamentale în domeniul protecției mediului și biodiversității și de către unități de învățământ și de cercetare, și sprijinirea financiară a acestora;
- c) Încheierea de parteneriate între organizațiile de producători din acvacultură și oameni de știință și unități de învățământ și de cercetare;
- d) Participarea acvaculturilor la acțiuni de perfecționare profesională, de transfer de cunoștințe științifice și schimburi de experiență, de consiliere atât în domeniile profesional, economic și managerial cât și în domeniile legislativ, național și al UE, relevante;
- e) Participarea tinerilor întreprinzători la cursuri de formare profesională și managerială, înaintea începerii unei afaceri în acvacultură.

8. Stimularea inovării în domeniul acvaculturii în scopul dezvoltării de cunoștințe tehnice, științifice sau organizaționale în cadrul fermelor de acvacultură care reduc impactul asupra mediului, promovează o utilizare durabilă a resurselor în acvacultură, îmbunătățesc bună starea animalelor sau facilitează metode de producție durabile noi

Se are în vedere:

- a) Noi specii/ tehnologii/procese;
- b) Sisteme noi de management și de organizare;
- c) Studii de fezabilitate, produse/procese inovatoare.

1.2.3. Planul de acțiune

1.2.3.1 Măsurile privind acțiunile propuse pentru dezvoltarea acvaculturii românești, constau în:

Modernizarea fermelor de acvacultură existente, active și inactive, de tip extensiv sau semi-extensiv;

- Construirea de noi ferme de acvacultură, inclusiv a celor de tip intensiv;
- Mărirea paletii de specii de cultură utilizate în acvacultura românească;
- Promovarea diversificării afacerii în cadrul fermelor de acvacultură pentru a asigura surse adiționale de venit și creșterea durabilă a acvaculturii;
- Exploatarea factorilor competitivi principali ai sectorului de acvacultură, reprezentați de standardele ridicate de mediu, de sănătate și bună stare animală și de protecție a consumatorilor ;
- Dezvoltarea durabilă a acvaculturii prin planificarea coordonată a:
 - suprafețelor de teren disponibile pentru construirea de noi ferme de acvacultură;
 - suprafețelor de apă din zona costieră a Mării Negre pentru amplasarea fermelor de maricultură.
- Dezvoltarea tehnologiilor de acvacultură prietenoase mediului;
- Dezvoltarea acvaculturii extensive în lacurile de acumulare;
- Dezvoltarea acvaculturii ecologice;
- Simplificarea procedurilor administrative;
- Asigurarea stocurilor din acvacultură prin acoperirea pierderilor generate de dezastre naturale, fenomene climatice nefavorabile, schimbări bruște ale calității apei de care nu

este responsabil fermierul și boli în sectorul acvaculturii, defectarea sau distrugerea instalațiilor de producție de care nu este responsabil fermierul;

- Instruirea producătorilor din acvacultura românească cu privire la reglementările UE referitoare la acvacultură;
- Promovarea condițiilor de concurență echitabilă pentru operatori, prin valorificarea avantajelor competitive ale acestora);

În conformitate cu Studiul de piață pentru sectorul pescăresc, acvacultura românească asigură la nivelul anului 2013, circa 13% din consumul total de pește. Consumul intern de pește este de 83,4 mii tone, din care 10,1 mii tone provin din acvacultură.

Față de media europeană de 10 %, ponderea peștelui de acvacultura din România este de 13%. Ca urmare a aportul scăzut al pescuitului comercial, se are în vedere creșterea producției de pește cu preponderență din acvacultură.

Capacitatea de producție din acvacultura din România a fost la nivelul anului 1989 de cca 50 mii tone. Având în vedere că în perioada 2007-2013, s-au creat noi capacități care vor suplimenta producția din acvacultură cu 10,257 mii tone și raportându-ne la cererea internă din anul 2013, de 83 mii tone pește, se poate aprecia că până la sfârșitul perioadei de implementare a POPAM 2014-2020 producția din acvacultură va aduce un aport de pește pentru piața internă de până la 36 mii tone.

Obiectivul strategic pentru perioada 2014-2020 este susținerea sectorului de acvacultură pentru realizarea unei producții de pește de 36 mii tone.

1.2.3.2 Resurse necesare implementării planului de acțiune

În vederea implementării planului de acțiune este necesară mobilizarea de resurse suficiente umane, materiale și financiare .

Referitor la resursele umane, sectorul de acvacultură are un potențial deosebit, a cărei valorificare depinde în foarte mare măsura de capacitatea instituțională și organizatorică a entităților din eșalonul administrativ și politic.

În prezent în România sunt suficienți specialiști în cercetare – dezvoltare, în managementul resurselor acvatice , în derularea proceselor tehnologice precum și în proiectarea și implementarea investițiilor în acest domeniu. La aceasta se mai adaugă tradiția deosebită existentă în țara noastră în ceea ce privește acvacultura unor specii diverse de pești,

în sistem deschis, extensiv sau semi-intensiv, dar și experiența câștigată în ultima perioadă în sisteme recirculante de acvacultură.

În privința resurselor materiale, România are, spre deosebire de majoritatea statelor membre ale UE, o situație deosebit de avantajoasă prin existența unor arealuri favorabile dezvoltării acvaculturii .

Resursele financiare necesare implementării planului de acțiune se sprijină pe o cotă de cca 46 % din alocarea FEPAM pentru România, la care se adaugă sumele de la bugetul național și contribuția proprie a potențialilor beneficiari.

Suma aproximativă necesară pentru finanțarea implementarea acestui plan a fost estimată la cca 141 mil euro, din care 77 mil euro din FEPAM, 26 mil euro de la bugetul național și 38 mil euro din sectorul privat.

1.2.3.3 Setul de indicatori și țintele intermediare în vederea monitorizării implementării planului de acțiune
PLAN DE ACȚIUNI PENTRU DEZVOLTAREA ACVACULTURII 2014 - 2020

Obiectiv specific PU 2.1: Sprijinirea consolidării dezvoltării tehnologice, a inovării și a transferului de cunoștințe;						
Nr. Crt	ACȚIUNI	INDICATORI DE REZULTAT			Surse de finanțare	Entități publice și private implicate
		Specificație	Ținta 2018	Ținta 2023		
1.	Realizarea de investiții pentru re tehnologizarea și dezvoltarea tehnologică a fermelor existente	Volumul de pește vândut pe piață ca urmare a re tehnologizării și dezvoltării tehnologice a fermelor existente (tone)	5000	12.000	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
2.	Diversificarea producției prin introducerea de specii suplimentare în acvacultură;	Volumul de pește vândut pe piață ca urmare a introducerii de specii noi în acvacultură (tone)	1000	2.400	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
3.	Implementarea unor tehnologii de prelucrare primară a peștelui înainte de livrare din ferma de acvacultură;	Volumul de pește vândut pe piață ca urmare a prelucrării primare în cadrul fermei de acvacultură (tone)	100	600	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
4.	Creșterea numărului de operatori participanți la acțiuni vizând schimburi de experiență și transfer de cunoștințe științifice	Număr de participanți la acțiuni privind schimburi de experiență și transfer de cunoștințe științifice	80	150	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP ENTITATI DE CERCETARE FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI

Obiectivul specific PU2.2: Sporirea competitivității și a viabilității întreprinderilor din sectorul acvaculturii, inclusiv îmbunătățirea siguranței sau a condițiilor de lucru, în special ale IMM-urilor						
1.	Finalizarea cartografierii și intabulării suprafețelor de teren pe care sunt amplasate fermele de acvacultură existente	Suprafața cartografiată și intabulată din total suprafața existentă	10%	25%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
2.	Identificarea zonelor și a suprafețelor potențiale pentru acvacultură și autorizarea înființării de amenajări noi, cu prioritate în aceste zone;	Suprafața zonelor identificate cu potențial pentru dezvoltarea acvaculturăii.	20%	50%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
3.	Readucerea în circuitul piscicol a suprafețelor abandonate	Volumul de peste vândut pe piață ca urmare a readucerii în circuitul de acvacultură a suprafețelor abandonate (tone)	3500	7.800	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
4.	Sprijin pentru ferme înființate în zone cu potențial pentru acvacultură	Volumul de pește vândut pe piață ca urmare a înființării de ferme în zone cu potențial pentru acvacultură (tone)	2500	7.200	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
5	Creșterea numărului de locuri de muncă în acvacultură	Număr de locuri de muncă nou înființate	500	800	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI

6	Creșterea veniturilor din activități complementare	Venituri din activități complementare raportate la total venituri obținute	20%	25%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
7	Creșterea profitabilității operatorilor, în special a IMM-urilor	Profitul fermelor de acvacultură	7%	10%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
8	Creșterea numerică a operatorilor care implementează sisteme informatice integrate în sistemul de administrare a afacerii și care s-au conectat la sistemul de comerț on line.	Număr de unități care au implementat subsisteme informatice	50	100	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
9	Creșterea volumului de marfă oferat și a volumului tranzacțiilor încheiate pe piața <i>on-line</i>	Volumul de marfă oferat și volumul tranzacționat on-line raportat la volum total de marfă	10%	15%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
10	Asigurarea stocurilor din acvacultură (FEPAM art 57)	Volumul compensațiilor pentru pierderi produse	min 30% din media cifrei de afaceri pe trei ani anteriori	min 30% din media cifrei de afaceri pe trei ani anteriori	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI

Obiectivul specific PU2.3: Protejarea și refacerea biodiversității acvatice și îmbunătățirea ecosistemelor legate de acvacultură și promovarea unei acvaculturi eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor						
1.	Realizarea de investiții în acvacultură care să ducă la utilizarea eficientă a resurselor, reducerea consumului de apă	Număr de ferme în care s-au realizat investiții care duc la utilizarea eficientă a resurselor, reducerea consumului de apă raportat la total ferme (min)	10%	20%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
2.	Promovarea sistemelor de acvacultură recirculante sau folosirea de noi tehnologii	Volumul de peste vândut pe piața ca urmare a promovării sistemelor de acvacultură recirculante (tone)	3000	6.000	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
3.	Realizarea de investiții în acvacultură care sporesc eficiența energetică și promovează conversia fermelor la sursele de energie regenerabilă	Număr de ferme, care realizează investiții în acvacultură, care sporesc eficiența energetică raportat la total ferme (min)	20%	30%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
4	Acordarea de compensații pentru participarea la programe de refacere, conservare și populare/repopulare	Nr. de operatori participanți la acțiuni și programe de refacere și conservare a biodiversității, inclusiv la acțiuni de populare/repopulare a ecosistemelor acvatice deteriorate (min)	5	10	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI

Obiectivul specific PU2.4 : Promovarea acvaculturii cu un nivel ridicat de protecție a mediului, promovarea sănătății și bună stării animalelor, precum și a sănătății și siguranței publice						
1.	Creșterea numerică a fermelor de acvacultură, respectiv a suprafeței amenajate aferente, care implementează măsuri suplimentare de mediu	Număr de ferme care realizează, implementează măsuri suplimentare de mediu, raportat la total ferme	10%	20%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
2.	Sprijinirea prin acordarea de compensații pentru fermele de acvacultură amplasate în situri Natura 2000 și a celor din apropierea acestora;	În corelare cu planul de management, coordonat la nivelul UE, fără a compromite obiectivele Directivei Păsări și Natura 2000, plan care protejează, de asemenea, stocurile de pești și ecosistemele acvatice.				
3.	Sprijinirea fermelor de acvacultură care furnizează servicii sociale și de mediu, turism ecologic, pescuit recreativ/sportiv, activități educaționale legate de cunoașterea, protecția și conservarea biodiversității acvatice, îmbunătățirea managementului apei	Număr de ferme de acvacultură , raportat la total ferme (min)	20%	25%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI

4.	Utilizarea populărilor cu specii multitrofice prin care se sporește calitatea producției	Număr de ferme de acvacultură raportat la total ferme (min)	10%	20%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
5.	Întreținerea și igienizarea periodică a bazinelor pentru acvacultură (decolmatare)	Număr de ferme de acvacultură, raportat la total ferme (min)	10%	15%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
6.	Creșterea suprafeței de ferme de acvacultură pe care se produce pește ecologic.	Creșterea suprafețelor și a numărului de ferme în care se practică acvacultura ecologică (%)	5%	10%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
7.	Creșterea cantităților de pește vândut, provenit din fermele de acvacultură ecologice	Volumul și valoarea vânzărilor de pește ecologic	5%	10%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI

Obiectivul specific PU 2.5 : Dezvoltarea formării profesionale, de noi competențe profesionale și învățarea pe tot parcursul vieții						
1.	Acordarea de sprijin financiar pentru unitățile de învățământ și de cercetare precum și pentru organizații neguvernamentale care aplică programe de formare profesională a personalului implicat în activități de acvacultură, pentru asigurarea funcționării parteneriatelor dintre organizații de producători în acvacultură și unități de cercetare și oameni de știință.	Număr de acțiuni de formare profesională inițiate de organizații neguvernamentale și de unități de învățământ și de cercetare	5	10	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
2.	Susținerea financiară a formării profesionale a tinerilor care inițiază o afacere în acvacultură	Număr de tineri întreprinzători participanți la cursurile de formare profesională.	20	30	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI

3.	Noi specii/ tehnologii/ procese	Număr de contracte de cercetare	5	10	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
4.	Sisteme de management și de organizare	Număr de contracte de cercetare	5	10	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI
5.	Studii de fezabilitate produse/procese inovatoare	Număr de contracte de cercetare	5	10	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	DGP AM POP FONDURI DE GARANTARE OPERATORI PRIVAȚI

CAP.2 RĂSPUNSUL LA ORIENTĂRILE STRATEGICE

2.1. Simplificarea procedurilor administrative

2.1.1 Evaluarea situației la nivel național

2.1.1.1 Descrierea calitativă a cadrului administrativ

Cadrul administrativ actual prevede implicarea următoarelor două instituții principale, responsabile de activitatea de elaborare și implementare a strategiei naționale și a reglementărilor privind pescuitul, acvacultura, procesarea și organizarea pieței produselor pescărești, structurile de pescuit și acvacultură și anume:

- Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA)
- Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării (ARBDD)

Organismele secundare implicate în emiterea documentelor (autorizațiilor) care stau la baza licențierii în acvacultură sunt:

1. Administrația Națională "Apele Române" (ANAR)
2. Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM)
3. Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA).

I. Atribuțiile generale ale instituțiilor principale implicate în acvacultura.

La Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură . Elaborarea strategiei naționale și a reglementărilor referitoare la conservarea și managementul resurselor acvatice vii existente în habitatele piscicole naturale, la acvacultură, la organizarea pieței produselor pescărești, la structurile de pescuit și acvacultură, precum și implementarea și controlul aplicării și respectării acestora sunt atributul Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură(ANPA)

ANPA este instituție publică de interes național, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat. Potrivit Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 56/2014, începând cu data de 18.09.2014 ANPA a trecut din subordinea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 545/2010, ANPA exercită următoarele atribuții în domeniul acvaculturii:

- a)** stabilește măsuri pentru valorificarea superioară a potențialului genetic, prin introducerea în acvacultură a unor specii valoroase;
- b)** stabilește măsuri pentru creșterea calității produselor din acvacultură;

- c) adoptă măsuri pentru asigurarea producției din acvacultură pentru cazuri de forță majoră;
- d) stabilește măsuri pentru asigurarea sănătății și bună stării animale în acvacultură;
- e) stabilește măsuri de adaptare a producției în acvacultură la cerințele pieței;
- f) stabilește măsuri privind introducerea bunelor practici în acvacultură;
- g) încurajează aplicarea tehnologiilor de reproducere și creștere pentru speciile de pești cu valoare economică ridicată și promovarea produselor de acvacultură ecologică ;
- h) organizează și actualizează Registrul unităților de producție din acvacultură și emite licențele de acvacultură;
- i) stabilește și alte acțiuni pe care necesitățile de dezvoltare a acvaculturii le impun, potrivit legii;
- j) stabilește criteriile de introducere de noi specii în acvacultura din România.

Potrivit Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, în scopul dezvoltării acvaculturii a fost luată măsura ca terenurile proprietate privată a statului pe care sunt construite fermele de acvacultură, inclusiv instalațiile speciale amplasate pe uscat, să se vândă direct proprietarilor activelor. Prețul de vânzare al terenului va fi prețul pieței stabilit pe baza unui raport de evaluare, întocmit de un evaluator autorizat în funcție de bonitatea terenului înainte de a fi amenajat pentru acvacultură.

Prețul de vânzare al terenului se poate achita în rate de către proprietarii activelor în următoarele condiții:

- a) avans 20% din prețul de vânzare;
- b) rate semestriale eşalonate pe un termen de până la 10 ani;
- c) perceperea unei dobânzi anuale la nivelul ratei lunare a dobânzii de referință a Băncii Naționale a României de la data plății.

Administratorul terenului în numele statului solicită cumpărătorului constituirea de garanții pentru asigurarea plății:

- a) scrisoare de garanție emisă de o bancă comercială; sau
- b) constituirea unei ipoteci pe terenul care face obiectul vânzării, până la achitarea în totalitate a plății.

I.b Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării

Administrația Rezervației Biosferei "Delta Dunării" (ARBDD) este instituție publică cu personalitate juridică și funcționează în subordinea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice conform Hotărârii Guvernului nr. 1217/2012 privind aprobarea Regulamentului de

organizare și funcționare și a structurii organizatorice a Administrației Rezervației Biosferei Delta Dunării. Administrația Rezervației are sediul în municipiul Tulcea, Strada Portului nr. 34A.

Teritoriul Rezervației Biosferei "Delta Dunării" cuprinde zona de importanță ecologică națională și internațională prevăzută la art.1 din Legea nr. 82/1993 privind constituirea Rezervației Biosferei "Delta Dunării", cu modificările și completările ulterioare care se constituie din următoarele unități fizico-geografice: Delta Dunării, sărăturile Murighiol-Plopu, complexul lagunar Razim-Sinoe, Dunărea maritimă până la Cotul Pisicii, sectorul Isaccea-Tulcea cu zona inundabilă, litoralul Mării Negre de la Brațul Chilia până la Capul Midia, apele maritime interioare și marea teritorială, până la izobata de 20 m inclusiv. Din punctul de vedere al organizării administrative teritoriale, Rezervația este extinsă pe teritoriile județelor Tulcea, Constanța și Galați.

Administrația Rezervației administrează patrimoniul natural potrivit prevederilor legale privind regimul juridic al proprietății publice, evaluează starea ecologică a patrimoniului natural al rezervației și inițiază programele de cercetare științifică în rezervație, pe baza planului de management, asigură măsurile necesare conservării și protecției genofondului și biodiversității.

ARBDD administrează resursa piscicolă din domeniul public al statului, în conformitate cu prevederile planului de management și ale regulamentului rezervației și îndeplinește funcția de autoritate de mediu, în condițiile legii, pe teritoriul rezervației.

II. Atribuțiile generale ale organismelor secundare implicate în activitatea de acvacultură.

II.a.Administrația Națională «Apele Române»

Potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului 107/2002, Administrația Națională „Apele Române” (ANAR), este operator unic pentru resursele de apă de suprafață naturale sau amenajate, indiferent de deținătorul cu orice titlu al amenajării, și pentru resursele de apă subterană, indiferent de natura lor și a instalațiilor aferente, scop în care alocă dreptul de utilizare a resurselor de apă cu potențialele lor naturale, în condițiile legii, cu excepția celor prevăzute expres în reglementările specifice în vigoare.

Odată cu aderarea României la UE, a trebuit să se pună în aplicare Directiva Europeană 2000/60/CE prin care se statutează ca principii de bază în gospodărirea apelor următoarele:

- Recuperarea integrală a costurilor managementului apei (cantitate și calitate);
- Utilizatorii finali de apă plătesc (operatori de gospodărire comunală, operatori economici industriali, operatori economici producători de energie electrică, irigații, acvacultură);
- Poluatorii apei (sub orice formă de poluare) plătesc;
- Stimularea beneficiarilor de resursă de apă în vederea protecției acesteia.

ANAR este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, și funcționează pe bază de gestiune și autonomie economică, în coordonarea autorității publice centrale din domeniul apelor - Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice.

II.b. Agenția Națională pentru Protecția Mediului

Potrivit Hotărârii Guvernului 1000/2012, Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM), instituție publică cu personalitate juridică, finanțată de la bugetul de stat, se reorganizează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea autorității publice centrale pentru protecția mediului – Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, cu competențe în implementarea la nivel național a politicilor, strategiilor și a legislației în domeniul protecției mediului.

ANAR are în subordine 42 de agenții județene pentru protecția mediului, instituții publice cu personalitate juridică, finanțate integral de la bugetul de stat. Agențiile județene pentru protecția mediului îndeplinesc atribuțiile Agenției Naționale pentru Protecția Mediului de implementare a politicilor, strategiilor și legislației în domeniul protecției mediului la nivel județean, precum și la nivelul municipiului București. Agențiile județene emit avize de mediu pentru planurile care urmează a fi implementate pe teritoriul județului sau al municipiului București, cu informarea prealabilă a Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și derulează procedura de autorizare integrată de mediu și de emitere a autorizației integrate de mediu.

II.c. Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA).

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) se organizează și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, autoritate de reglementare și control în domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, în subordinea Guvernului și în coordonarea Ministrului Agriculturii și

Dezvoltării Rurale, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1415/2009 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia.

ANSVSA este reprezentată la nivel județean de direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, iar la nivel local, de circumscripțiile sanitar-veterinare zonale și de circumscripțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor. Domeniul de activitate al Autorității constă în totalitatea acțiunilor și activităților sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor inițiate, desfășurate și finalizate, în vederea asigurării și garantării sănătății animalelor, sănătății publice, protecției animalelor, protecției mediului și a siguranței alimentelor.

Pentru realizarea obiectivelor din domeniul său de activitate, ANSVSA exercită funcția de reglementare, prin care se asigură, în conformitate cu strategia adoptată, realizarea cadrului juridic și elaborarea reglementărilor specifice activităților din domeniul sanitar- veterinar și al siguranței alimentelor, cu respectarea legislației naționale și europene, precum și funcția de control, prin care se dispune și se asigură supravegherea și controlul aplicării și respectării reglementărilor în domeniul său de activitate.

2.1.1.2 Date cantitative și explicații

1. Procedura de eliberare a licenței de acvacultură

Potrivit art. 2 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, cu modificările și completările ulterioare, acvacultura reprezintă activitatea de creștere sau cultivare de viețuitoare acvatice cu tehnici destinate măririi peste capacitatea naturală a mediului a producției de organisme acvatice, acestea fiind proprietatea unei persoane fizice sau juridice.

Unitățile de producție din acvacultură sunt înscrise în Registrul unităților de acvacultură și primesc licență de acvacultură, eliberată de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură. Condițiile privind înscrierea în Registrul unităților de acvacultură și eliberarea licenței de acvacultură au fost stabilite de Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, prin Ordin

al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 332/2008, la propunerea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură.

Pentru înscrierea în Registrul unităților de acvacultură și pentru eliberarea licenței de acvacultură, solicitanții trebuie să depună la filialele teritoriale ale ANPA următoarele documente:

- a) cerere-tip;
- b) fișa unității de producție din acvacultură;
- c) contract de concesiune/arendare/asociere și alte documente prin care se atestă proprietatea/administrarea în vederea desfășurării activității de acvacultură;
- d) schița și planul de încadrare în zonă ale unității de acvacultură;
- e) copie a actului de identitate al proprietarului/ administratorului și/sau copie a statutului societății comerciale care administrează unitatea de producție, din care să reiasă că are acvacultura în obiectul de activitate;
- f) copie a certificatului de înregistrare fiscală;
- g) copie a autorizației de mediu, pentru punctul de lucru pentru care se solicită licența de acvacultură;
- h) copie a autorizației de gospodărire a apelor, pentru punctul de lucru pentru care se solicită licența de acvacultură;
- i) înregistrare sanitar-veterinară;
- j) certificat constatator cu declararea punctului de lucru emis de oficiul registrului comerțului;
- k) acordul deținătorului legal al lacului de acumulare, din care să rezulte că poate desfășura activități de acvacultură;
- e) dovada achitării taxei de licențiere.

În termen de 10 de zile filiala teritorială a Agenției verifică autenticitatea datelor înscrise în documentația depusă și încheie nota de constatare, conform anexei nr. 3.

II. Termenul de eliberare a licenței de acvacultură

Actul normativ de reglementare a activității de acvacultură prevede un termen de 10 de zile în care filiala teritorială a Agenției verifică autenticitatea datelor înscrise în documentația depusă

și încheie nota de constatare, fără a stabili în mod expres termenul în care se eliberează licența de acvacultură.

În opinia noastră, în aceste condiții sunt incidente prevederile OUG nr. 27/2003 privind procedura aprobării tacite, care dispune că “dacă legea nu prevede un termen pentru soluționarea cererii de autorizare, autoritățile administrației publice sunt obligate să soluționeze cererea de autorizare în termen de 30 de zile de la depunerea acesteia”.

Deși Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 332/2008 nu prevede în mod expres termenul de eliberare a licenței de acvacultură, procedura de eliberare este de scurtă durată, fiind pusă în aplicare măsura lansată în COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, PLANUL DE ACȚIUNE ANTREPRENORIAL 2020 - Bruxelles, 9.1.2013 ,COM(2012) 795 final – pag. 23 , potrivit căreia statele membre sunt invitate ca până la sfârșitul lui 2015, să reducă la o lună termenele de acordare a licențelor și a altor autorizații necesare pentru lansarea unei societăți.

III. Durata de valabilitate a licenței de acvacultură

Potrivit Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 240/2009 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 332/2008 privind înscrierea unităților de producție din acvacultură în Registrul unităților de acvacultură și eliberarea licenței de acvacultură, aceasta se eliberează pentru o perioadă NEDETERMINATĂ .

Această măsură vine în sprijinul noilor producători din acvacultură, în condițiile în care, anterior datei de 21.05.2009, durata de valabilitate a licenței de acvacultură a avut următoarele evoluții:

- DETERMINATĂ prevăzută de Art. 30. din Legea nr. 192/2001 privind resursele acvatice vii, pescuitul și acvacultură ;

- DETERMINATĂ – pentru o perioadă de maximum 3 ani - Ordinul nr. 916/2004 privind organizarea și funcționarea Registrului unităților de producție din acvacultură (În vigoare de la 28.12.2004 până la 02.06.2008, fiind abrogat prin Ordinul ministrului agriculturii, , pădurilor și dezvoltării rurale nr. 332/2008 privind înscrierea unităților de producție din acvacultură în Registrul unităților de acvacultură și eliberarea licenței de acvacultură)

- DETERMINATĂ – pentru o perioadă de maximum 3 ani - Ordinul nr. 332/2008 până la data de 21.05.2009.

- NEDETERMINATĂ- din 21.05.2009 prin Ordinul nr. 240/2009 pentru modificarea și completarea Ordinului nr. 332/2008.

IV. Taxa de licențiere

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1016/2008 privind cuantumul taxelor de licențiere și autorizare în pescuit și acvacultură (în vigoare din 08.09.2008) cuantumul taxelor de licențiere este de 150 lei pentru emiterea licenței de acvacultură. Taxa de licențiere constituie venit la bugetul de stat și se virează în contul corespunzător codului de cont nr. 20160103 "Taxe și tarife pentru eliberarea de licențe și autorizații de funcționare", deschis la unitățile Trezoreriei Statului. Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, în calitate de autoritate de reglementare, a promovat în prezent un proiect de hotărâre de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 1016/2008, prin care se majorează cuantumul taxei de licențiere în acvacultură de la suma de 150 lei la suma de 500 lei.

În opinia ANPA, această majorare este necesară întrucât cuantumul actual al taxelor de licențiere și autorizare în pescuit și acvacultură este destul de scăzut și trebuie actualizat în conformitate cu importanța economică și socială a sectorului pescăresc. Proiectul de act normativ poate avea implicații asupra dezvoltării și consolidării mediului de afaceri prin selectarea și stimularea agenților economici cu adevărat interesați în dezvoltarea și organizarea corespunzătoare a sectorului pescăresc.

V. Sancțiuni

Potrivit Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura încălcarea condițiilor prevăzute în licența de acvacultură constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 300 lei la 600 lei. De altfel, și art. 61 din același act normativ sancționează cu amenda de la 1.500 lei la 3.500 lei:

- a) introducerea în habitatele piscicole naturale sau în fermele de acvacultură , fără avizul Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, a altor specii decât cele existente;
- b) nedeținerea licenței pentru desfășurarea activității de acvacultură.

VI. Procedura și actele administrative emise de autorități secundare implicate în activitatea de acvacultură

Potrivit Ordinului nr. 332/2008, solicitanții trebuie să anexeze la cererea de eliberare a licenței de acvacultură și următoarele documente, în original sau în copie conform cu originalul:

- a) autorizația de gospodărire a apelor, pentru punctul de lucru pentru care se solicită licența de acvacultură;
- b) autorizația de mediu, pentru punctul de lucru pentru care se solicită licența de acvacultură;
- c) înregistrare sanitar-veterinară.

2.1.2 Principalele elemente ale răspunsului politic dorit: acțiunile prevăzute în vederea reducerii sarcinii administrative

În România, cadrul administrativ și juridic actual dispune de o procedură simplificată a regimului de acordare a licenței de acvacultură, însă etapele premergătoare depunerii documentației, respectiv procedura de emitere a avizelor și autorizațiilor care stau la baza licenței de acvacultură emise de autoritățile adiacente acestui sector sunt anevoioase și împovărătoare din punct de vedere al costurilor financiare, de energie și de timp.

Propuneri:

- Menținerea taxei în vederea eliberării licenței de acvacultură, stabilită de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- Reducerea termenelor și costurilor de eliberare a autorizațiilor de mediu, de gospodărire a apelor și de funcționare în condiții de siguranță, astfel încât să se poată respecta integral prevederea din COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, PLANUL DE ACȚIUNE ANTREPRENORIAL 2020- Bruxelles, 9.1.2013, COM(2012) 795 final – pag. 23, potrivit căreia statele membre sunt invitate ca până la sfârșitul lui 2015, să reducă la o lună termenele de acordare a licențelor și a altor autorizații necesare pentru lansarea unei societăți;
- Elaborarea unei proceduri unitare în domeniul acvaculturii de către o singură autoritate administrativă în vederea reducerii birocrăției ;
- Nominalizarea autorității care să devină punctul național de contact pentru promovarea unei acvaculturi sustenabile și care să aibă în responsabilitate promovarea acvaculturii sustenabile;
- Asigurarea de asistență juridică din partea autorității care va avea ca sarcină promovarea unei acvaculturi sustenabile pentru societățile care solicită eliberarea licențelor pentru acvacultură;

- Realizarea interconectivității bazelor de date de la Ministerul de Finanțe, Registrul Comerțului, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Garda Națională de Mediu, ANSVSA, ANCPI, ANAR cu DGP AMPOP și ANPA;

Emiterea de către ANPA a unui document unic care să conțină condițiile de autorizare din punct de vedere al protecției apelor, al protecției mediului, al acvaculturii și sanitar-veterinar, numit „Autorizație integrată pentru acvacultură”.

2.1.3 Obiectivele și indicatorii cuantificați aferenți

A. Obiectivele Comisiei:

- Să colaboreze, pe baza datelor colectate de statele membre, cu autoritățile relevante pentru a identifica, cele mai bune practici și marjele de îmbunătățire, inclusiv prin sprijinul Grupului la nivel înalt privind sarcinile administrative din cadrul Comisiei, al cărui mandat este de a ajuta administrațiile publice ale statelor membre să pună în aplicare legislația UE într-un mod mai eficient și mai sensibil la nevoile părților interesate.

- Să pregătească, documente de orientare care să răspundă cerințelor referitoare la acvacultură din Directiva-cadru privind apa și din MSFD, pentru a ajuta statele membre și industria să aplice legislația UE și pentru a ilustra modul în care protecția mediului poate fi compatibilă cu acvacultura sustenabilă.

B. Obiectivul Consiliului consultativ pentru acvacultură:

Să întreprindă, până în aprilie 2014, o evaluare a procedurilor administrative și un proces de inventariere a principalelor sarcini administrative în ceea ce privește termenele și costurile pentru diferitele tipuri de acvacultură din statele membre.

C. Obiectivul României:

Identificarea posibilităților de îmbunătățire a procedurilor și de a reduce sarcinile administrative.

Tabelul 2.1

Nr. Crt.	Indicatorul cuantificat aferent procedurilor administrative	Existent la nivelul anului 2013	Proгноzat 2017	Proгноzat 2020
1.	Numărul de noi licențe acordate	518	50	60
2.	Rata de succes a cererilor pentru licențe (%)	70%	90%	100%

3.	Numărul de cereri în curs de prelucrare	0	0	0
4.	Durata medie de finalizare a procedurilor de acordare a licențelor (luni)	4	1	1
5.	Numărul de organisme publice implicate în procedura de autorizare (nr.)	4	1	1
6.	Costurile medii ale procedurilor de acordare a licențelor pentru noile societăți (EUR)	350	350	350
	Durata medie a unei licențe (ani)	Nedeterminată	Nedeterminată	Nedeterminată

2.2 Asigurarea dezvoltării sustenabile și a creșterii acvaculturii prin intermediul amenajării coordonate a teritoriului

Planificarea spațială reprezintă armonizarea politicilor economice, sociale, ecologice și culturale, stabilite la nivel național și local, pentru asigurarea echilibrului în dezvoltarea diferitelor zone, urmărindu-se creșterea coeziunii și eficienței relațiilor economice și sociale dintre acestea.

Amenajarea teritoriului reprezintă, deci, expresia spațială a politicilor economice, sociale, culturale și ecologice ale societății. Tot în cadrul definiției mai largi se specifică că planificarea spațială este ***“o disciplină științifică, o tehnică administrativă și o politică concepută ca o apropiere interdisciplinară și globală tinzând spre dezvoltarea echilibrată a regiunilor și organizarea fizică a spațiului după o concepție directoare”***

Modele de planificare spațială au fost dezvoltate pentru diferite activități umane, astfel că tehnici și metode specifice au fost dezvoltate pentru medii diferite, cu caracteristici diferite. Planificarea spațială poate fi executată pe diferite scări geografice, de la planuri transnaționale până la planuri regionale, la nivel de municipii unice. În mod corespunzător efectuată, planificarea spațială este un instrument puternic de gestionare a spațiului fizic și, prin urmare, un instrument important pentru procesul de localizare a fermelor de acvacultură.

Pentru a desfășura o activitate de acvacultură este necesar de a avea terenuri, care sunt potrivite pentru scopul propus. Toate viețuitoarele acvatice au cerințe biologice, cum ar fi oxigen, temperatură și calitatea apei, care trebuie să fie îndeplinite.

Fermele de acvacultură trebuie să fie, de asemenea, acceptate de către vecini. O locație improprie a unei ferme de acvacultură va crea conflicte cu vecinii, dar și probleme de mediu (ex. eutrofizarea locală) care vor avea un impact asupra tuturor celor trei variabile (ecologice, sociale și economice) pe care le folosim pentru a defini dezvoltarea durabilă.

Planificarea spațială în domeniul acvaculturii cuprinde două direcții:

1. Amenajarea teritoriului – ce cuprinde toată zona de uscat și zona de coastă.
2. Amenajarea spațiului maritim.

Prin planificare spațială în acvacultură se poate înțelege:

- o zonă dedicată acvaculturii care ar putea fi considerată drept o prioritate pentru dezvoltarea acvaculturii;
- o zonă marină în care se poate dezvolta acvacultura.

Disponibilitatea și accesul la zonele cu caracteristici favorabile acvaculturii, inclusiv cele care minimizează interacțiunile și conflictele cu alte activități, reprezintă constrângeri pentru dezvoltarea durabilă a acvaculturii.

Avantajele realizării planificării spațiale pentru acvacultură includ printre altele³:

- o abordare coordonată și integrată în ceea ce privește managementul mediului;
- responsabilitate și transparență prin implicarea părților interesate, relevante, la toate nivelurile;
- o mai bună înțelegere a efectelor cumulative și combinate precum și, interacțiunile dintre utilizatorii de resurse și utilizatorii de mediu;
- o mai mare claritate a politicii și luării deciziilor;
- o mai bună înțelegere a modificărilor necesare pentru a îmbunătăți diferitele politici și cadrul de reglementare.

Pe lângă aceste avantaje, realizarea acestei planificări poate oferi și o serie de beneficii economice, cum ar fi¹:

- asigurarea unei mai bune orientări și încrederi în investițiile viitoare;
- creșterea investițiilor financiare publice și private;
- îmbunătățirea integrării activităților;

³ Applying spatial planning for promoting future aquaculture growth - FAO, Committee on Fisheries, Sub-committee on Aquaculture, Seventh Sesion, St. Petersburg, Russian Federation, 7 – 11 October 2013

- îmbunătățirea rapidității, calității, responsabilității și transparenței procesului decizional;
- îmbunătățirea eficienței și creșterea respectării reglementărilor, oferind astfel condiții mai bune pentru o concurență deschisă;
- o mai bună înțelegere a dezvoltării durabile, din punct de vedere al mediului, ca o componentă a creșterii economice.

2.2.1 Evaluarea situației la nivel național: cadrul actual aplicabil amenajării teritoriului (marin și terestru), repartizarea competențelor, planuri de amenajare a teritoriului care sunt deja în vigoare.

Cadrul actual aplicabil în ceea ce privește amenajarea teritoriului în România este reprezentat de Legea nr. 350/2001 a amenajării teritoriului și urbanismului, cu modificările și completările ulterioare, care are ca obiective principale:

- dezvoltarea socială și economică echilibrată, în condițiile specifice fiecărei zone;
- ameliorarea calității vieții oamenilor și a colectivităților umane;
- gestiunea responsabilă a resurselor naturale și protecția mediului;
- utilizarea rațională a teritoriului.

Planurile de amenajare a teritoriului se împart în trei categorii:

- planuri de amenajare a teritoriului național;
- planuri zonale de amenajare a teritoriului interjudețean, județean, interorășenesc sau intercomunal;
- planurile de amenajare a teritoriului orășenesc sau comunal.

România are o cascadă de instrumente de planificare spațială, unele cu caracter normativ (de ex. PATN, PATJ, PUG), altele cu caracter director (PATZ, PATIC) dar niciunele nu sunt destinate sau nu se integrează cu activitatea de acvacultură.

Mai mult decât atât, în momentul de față mulți acvacultori, în special cei care exploatează ferme ciprinicole, se confruntă cu existența din punct de vedere al proprietății a unei situații incerte în ceea ce privește terenurile de sub luciul de apă, , neexistând în foarte multe cazuri nici măcar cadastrarea acestora.

Există un singur plan ce abordează problema fermelor din acvacultură respectiv, Planul de amenajare a teritoriului zonal „Delta Dunării” realizat în 2007 și revizuit în 2008, dar nici acesta nu tratează în mod integrat activitățile desfășurate.

În ceea ce privește amenajarea spațiului maritim, aceasta va trebui implementată în România, în urma aprobării Directivei 2014/89/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 de stabilire a unui cadru pentru amenajarea spațiului maritim. Această directivă reprezintă practic un pilon important al Politicii Maritime Integrate și trebuie implementată până la 18 septembrie 2016, iar până la 31 martie 2021 trebuie să fie elaborat Planul / Planurile de amenajare a spațiului maritim.

Având în vedere faptul că acvacultura marină nu este dezvoltată în România, iar previziunile de dezvoltare ale acesteia, pe termen mediu, se referă la zonele de coastă, ce fac parte din cadrul amenajării teritoriului, putem spune că amenajarea spațiului maritim pentru dezvoltarea acvaculturii reprezintă un factor cu importanță secundară. Totuși, la elaborarea planurilor se va ține seama și de activitatea de acvacultură, integrarea ei cu alte activități, deoarece pe termen mediu și lung este posibilă și dezvoltarea acvaculturii în mare.

2.2.2 Principalele elemente ale răspunsului politic dorit: modul în care va fi promovată amenajarea teritoriului, ținând seama de nevoile acvaculturii

Pentru promovarea acvaculturii sustenabile, pe termen lung, este necesară abordarea și aplicarea integrată a amenajării teritoriului, atât la nivel național cât și regional. O astfel de abordare ar permite identificarea și managementul zonelor favorabile pentru creșterea durabilă a acvaculturii, inclusiv potențialul integrării fie într-un ecosistem (abordarea ecosistemică a acvaculturii) fie, în zonele de coastă sau bazine hidrografice (managementul integrat al zonelor de coastă / managementul integrat al bazinelor hidrografice).

Astfel, este necesară crearea unui cadru legislativ care să promoveze planificarea spațială în acvacultură și integrarea cu celelalte planuri de amenajare a teritoriului pentru a se asigura că nevoile și potențialul acvaculturii sunt luate în considerare și asigură o alocare corespunzătoare pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii. Acest cadru legislativ, coroborat cu un cadru instituțional și financiar adecvat, pot determina obținerea unor beneficii, constând în::

- reducerea conflictelor dintre diferitele sectoare de activitate și promovarea sinergiilor;
- încurajarea investițiilor datorită predictibilității și transparenței regulilor și reglementărilor;
- protecția mediului prin identificarea impactului și oportunităților de utilizare multiplă a spațiului;
- creșterea coordonării dintre administrații;
- creșterea cooperării transnaționale, în cazul amenajării teritoriului în zona marină.

Astfel, promovarea amenajării teritoriului și a spațiului maritim se va realiza prin:

A. Promovarea și implementarea planificării spațiale pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii

Politica regională este strâns legată de amenajarea teritoriului, din aceasta derivând o serie de alte deziderate. Unul dintre acestea este dezvoltarea durabilă, cu precădere a teritoriului, ca un tot integrativ, care să asigure o economie competitivă dar și protejarea naturii.

Pentru a fi pusă în practică amenajarea teritoriului trebuie să țină cont de multitudinea de factori de decizie individuali și instituționali, care contribuie la organizarea teritoriului, de caracterul aleatoriu al oricărui studiu prospectiv, de constrângerile pieței, particularitățile sistemelor administrative, diversitatea condițiilor socio-economice și de mediu.

B. Asigurarea cadrului instituțional și financiar

Cadrul instituțional și financiar de implementare a planificării spațiale va fi asigurat de către structurile specializate din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, în calitate de autoritate publică în domeniul planificării spațiale, în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin intermediul ANPA, în calitate de autoritate publică în domeniul acvaculturii.

De asemenea, planificarea spațială este promovată și de către DGP AMPOP, prin intermediul Programului Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM) 2014 - 2020, în cazul înființării de noi unități de producție sau în cazul creșterii capacităților de producție, în conformitate cu art.51 alin.1 lit.a din Regulamentul UE 508/2014, atât în acvacultura de apă dulce cât și în cea marină.

Unul din obiectivele asigurării cadrului financiar va fi acela de a asigura prioritizarea finanțării publice în direcția cadastrării și intabulării terenurilor pe care sunt amplasate actualele ferme de acvacultură în vederea obținerii unei imagini clare a sectorului în ceea ce privește suprafețele totale și suprafețele luciului de apă din acvacultură.

C. Crearea cadrului de implementare a planificării spațiale în acvacultură

Activitatea va asigura implementarea **planificării spațiale pentru dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii** ale cărei obiective generale sunt prezentate mai jos, iar obiectivele specifice sunt prezentate în subcapitolul următor.

Tabelul 2.2

Obiective generale
OG1. Cadastrarea și intabularea terenurilor pe care sunt amplasate actualele ferme de acvacultură.
OG2. Înregistrarea, clarificarea și fundamentarea nevoilor de spațiu ale fermelor de acvacultură într-un mod în care funcționarea acestora nu intră în conflict cu dezvoltarea altor activități și nu poluează mediul.
OG3. Dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii prin crearea Planurilor de amenajare a teritoriului pentru acvacultură, pentru fiecare regiune de dezvoltare în parte.

Implementarea planificării spațiale va urmări dezvoltarea fermelor existente prin cadastrarea și intabularea terenurilor și identificarea de noi arealuri pentru dezvoltarea unei acvaculturi sustenabile.

Totodată, prin implementarea acestei planificări spațiale se va realiza și identificarea zonelor optime pentru dezvoltarea acvaculturii:

- zonele cu o bogată activitate în acvacultură, care au nevoie de intervenții pentru îmbunătățirea, modernizarea fermelor și a infrastructurii acestora și pentru protecția și îmbunătățirea mediului înconjurător;
- zonele cu perspective importante pentru dezvoltarea viitoare a acvaculturii;
- zonele sensibile din punct de vedere al mediului (ex. zonele marine protejate);
- zonele cu caracteristici speciale, care nu favorizează dezvoltarea acvaculturii.

Zonarea acvaculturii poate ajuta la abordarea unor serii de probleme, cum ar fi managementul integrat, evaluarea riscurilor, dezvoltarea acvaculturii de coastă, extinderea mariculturii în larg, sănătatea animalelor acvatice (biosecuritatea), cele mai bune practici de management, managementul acvaculturii în contextul concurenței.

Principalele obstacole ce apar în promovarea zonelor adecvate pentru dezvoltarea acvaculturii sunt:

- înțelegerea limitată a conceptelor și proceselor de zonare a acvaculturii și estimarea capacității de susținere;
- lipsa unui cadru instituțional și a unui cadru de reglementare pentru promovarea zonelor optime pentru acvacultură;
- lipsa generală de resurse și formare profesională necesare pentru a sprijini inițiativele de realizare a zonelor adecvate pentru acvacultură.

2.2.3 Obiectivele și indicatorii cuantificați aferenți (de exemplu, numărul și suprafața noilor arii desemnate pentru acvacultură, numărul de planuri regionale adoptate)

Având în vedere că abordarea ecosistemică a acvaculturii și amenajarea spațiului maritim sunt concepte care predomină acum, este necesară analiza mai largă a provocărilor bazate pe criterii spațiale în scopul de a dezvolta acvacultura.

Planificarea spațială devine din ce în ce mai importantă, pentru că:

- Noile proiecte de dezvoltare trebuie coordonate și corelate în spațiu;
- Planificarea spațială poate încuraja o dezvoltare economică mai sustenabilă din punct de vedere economic, social și al mediului;

Formularea strategiilor trebuie să ia în considerare dinamicile spațiale, acestea fiind cheia pentru orice proces de dezvoltare.

Obiectivele specifice ale planificării spațiale pentru dezvoltarea sustenabilă a acvacultură trebuie să urmărească:

Tabloul 2.3

Obiective specifice	Indicatori
OS1. Stabilirea potențialului productiv al acvaculturii din România.	- actualizarea Registrului Unităților de Acvacultură; - cadastrarea și intabularea tuturor fermelor de acvacultură.
OS2. Identificarea zonelor optime pentru acvacultură	- zonarea acvaculturii; - dezvoltarea mariculturii.
OS3. Planificarea spațială fizică prin crearea hărților prin intermediul aplicației GIS	- crearea de baze de date GIS; - editarea hărților privind arealele favorabile dezvoltării acvaculturii, hărți de risc, etc.
OS4. Cuantificarea efectelor acvaculturii asupra mediului.	- date ecologice și tehnologice privind gestionarea eficientă a activității și monitorizarea și evaluarea efectelor dăunătoare și pozitive ale acvaculturii; - identificarea, cuantificarea și extinderea beneficiilor de mediu.

Obiectivele planificării spațiale, din punct de vedere al protecției mediului, trebuie să asigure:

- Crearea unui sistem de monitorizare al gradului de implementare și eficiență precum și, evaluarea efectelor acvaculturii asupra mediului prin care să se obțină date de încredere.
- Crearea unui mecanism de control eficient pentru monitorizarea degradării mediului din fermele din acvacultură și monitorizarea evaluării impactului asupra mediului.

2.3 Consolidarea competitivității acvaculturii

Acvacultura românească a înregistrat o scădere drastică a competitivității, în termeni de volum și de valoare a producției obținute, în anul 2010 față de anul 2009 ca urmare a crizei economice și financiare ce s-a reflectat într-o scădere a producției cu 33%. Scăderea producției a continuat și în anul 2011 când s-a înregistrat cea mai mică producție din ultimii 8 ani.

În ultimii doi ani se înregistrează un ușor reviriment al sectorului de acvacultură în termeni de volum, înregistrându-se o producție de 10.000 de tone în anul 2012 și de 10.150 de tone în anul 2013 iar în termeni de valoare creșterea a fost mai mare, astfel valoarea producției a fost de cca. 18,15 milioane de euro în anul 2012 și de cca. 20,17 milioane de euro în anul 2013, față de numai 16,38 milioane de euro în anul 2011.

Ponderea acvaculturii naționale la producția Uniunii Europene în ultimii ani este în medie de **0,8%**, în timp ce pe plan național **producția din acvacultură** reprezintă doar **12% din consumul intern**. Aceste două valori arată nivelul redus de competitivitate determinat prin nivelul scăzut al producției obținute raportat la potențialul de producție existent dar și posibilitățile existente pentru a dezvolta sectorul ca urmare a potențialul de piață existent.

Un atu important al acvaculturii îl reprezintă faptul că este singura alternativă la activitățile de pescuit comercial de asigurare a peștelui sau a altor viețuitoare acvatice pentru piață, în condițiile în care pescuitul comercial nu are potențial de creștere datorită supraexploatării și reducerii stocurilor. De asemenea, este important de reținut că sectorul de acvacultură românesc respectă standardele referitoare la protecția și conservarea mediului, o importanță deosebită acordându-se fermelor tradiționale (acvacultura în heleșteie) care aduc importante beneficii de mediu.

Prin intermediul PSNMA, România își propune crearea unui set de măsuri care să determine creșterea și consolidarea competitivității acvaculturii, pentru a face față provocărilor viitoare. Pentru o abordare corectă a acestor provocări este nevoie ca cercetarea și dezvoltarea tehnologică tradițională să fie îmbinate și cu alte aspecte de mediu, economice și sociale.

2.3.1 Evaluarea situației la nivel național: punctele forte și punctele slabe ale sectorului de acvacultură, sprijinul existent al C&D, domeniile în care este cea mai mare nevoie de creșterea competitivității

Cel mai important motor al competitivității economice este reprezentat de cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovarea (CDI) care determină crearea de locuri de muncă, dezvoltare economică și îmbunătățirea calității vieții.

Din acest punct de vedere competitivitatea sectorului de acvacultură este scăzută ca urmare a :

- nefinanțării cercetărilor care să asigure suportul științific producătorilor pentru a identifica oportunitățile de extindere a activităților și pentru a crește productivitatea prin re tehnologizare;
- aplicării de către producători a tehnologiilor depășite ;
- lipsei de implicare a producătorilor în activitatea de cercetare – dezvoltare.

Practic, în perioada 2012 – 2014 au fost derulate doar 7 proiecte de cercetare în domeniul acvaculturii sau adiacente acesteia. Dintre acestea, :

- ✓ 2 se află în derulare în cadrul Programului sectorial al MADR – ADER 2020;
- ✓ 3 proiecte au fost derulate / se află în derulare în cadrul PNCDI II, dintre care doar unul reprezintă un proiect în parteneriat cu mediul privat;
- ✓ 1 proiect ce se află în derulare în cadrul POSCCE, care este doar un proiect de infrastructură, fără derulare de activități de cercetare, dar care, pe viitor poate determina implementarea în mediul privat a unor tehnologii inovatoare;
- ✓ 1 proiect pilot în cadrul FEP prin care se urmărește supraviețuirea puilor de sturioni în Marea Neagră, care au fost obținuți în acvacultură și populați în fluviul Dunărea.

Această subfinanțare / nefinanțare a sectorului a dus la o slăbire a potențialului de cercetare dezvoltare, în special prin plecarea personalului tânăr din unitățile de cercetare – dezvoltare și prin imposibilitatea accesării de fonduri naționale și internaționale. Aceste aspecte au determinat degradarea continuă a bazei tehnico – materiale de cercetare – dezvoltare și ca urmare, rezultate incipiente și în domeniul inovării.

Principalul sprijin oferit în ceea ce privește cercetarea – dezvoltarea vine din partea a 3 entități cu tradiție, consacrate la nivel național, dintre care două sunt reprezentate de unități de cercetare aflate în subordinea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură ”Gheorghe Ionescu Șișești” și una este o unitate de învățământ ce a asigurat formarea majorității specialiștilor din cadrul sectorului de pescuit și acvacultură.

Acestea sunt:

Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Ecologie Acvatică, Pescuit și Acvacultură – ICDEAPA Galați înființat în anul 1981, și a cărui misiune este aceea de a realiza activități de cercetare fundamentală, aplicativă, dezvoltare tehnologică și de transfer tehnologic, la un înalt standard de calitate, în domeniile de competență, atât la nivel național cât și internațional. Direcțiile

de cercetare, dezvoltare, inovare din cadrul institutului sunt îndreptate către elaborarea și optimizarea tehnologiilor din acvacultură; producerea, diversificarea și valorificarea complexă a hranei specifice viețuitoarelor acvatice; aclimatizarea, realizarea de rase de cultură și hibrizi de pești și alte viețuitoare acvatice cu potențial productiv și calitativ ridicat; elaborarea și perfecționarea sistemelor tehnice din acvacultură, a uneltelor de pescuit și a sistemelor mecanizate; elaborarea de metode de diagnostic, profilaxie și tratament în bolile peștilor. De asemenea, institutul este preocupat și de mecanizarea și automatizarea fluxurilor tehnologice în acvacultură. Un atu important este reprezentat de testarea și aplicarea rezultatelor cercetării în cadrul fermelor proprii Brateș și Cotul Chiului (www.icdeapa.ro).

Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură – SCDP Nucet a fost înființată în anul 1941 la inițiativa savantului Grigore Antipa. În cei peste 65 de ani de existență, SCDP Nucet a avut o contribuție esențială la dezvoltarea pisciculturii din România. Aproape tot ce s-a realizat concret și important în piscicultura românească (aclimatizarea de specii noi, tehnologii originale de reproducere artificială (cu brevete), tehnologii de creștere în policultură, crearea de rase și metiși industriali de crap, manipulări genetice etc.), s-a realizat în cadrul SCDP Nucet. Stațiunea de cercetări asigură asistență tehnică în domeniile pisciculturii, reproducerii dirijate și artificiale a peștilor, exploatării raționale a lacurilor de acumulare, reabilitării ecologice a ecosistemelor acvatice. Specialiștii de la S.C.D.P. Nucet pot asigura asistență și intervenții de urgență în fermele de acvacultură și studii de fezabilitate pentru dezvoltarea acvaculturii. Pe lângă rezultatele specifice ale activității de cercetare, respectiv articole de specialitate, publicații, comunicări științifice, brevete de invenție, SCDP Nucet are și o importantă activitate de microproducție, respectiv producerea de material biologic selecționat - larve, puiet și reproducători ale speciilor de pești de apă dulce (www.nucet.ro).

Departamentul de Acvacultură, Știința Mediului și Cadastru din cadrul Universității "Dunărea de Jos" Galați a asigurat până în prezent pregătirea tuturor specialiștilor din domeniul exploatării și valorificării bioresurselor acvatice din România, precum și din multe alte țări (Ungaria, Grecia, Bulgaria, țări din Africa și America Latină). Perenitatea și performanța învățământului superior din domeniul exploatării bioresurselor acvatice se datorează îmbinării armonioase și eficiente a tradițiilor, oportunităților și necesităților. Centrul Universitar Galați de învățământ alimentar și piscicol a polarizat în peste cinci decenii atenția întregii țări, fiind și astăzi un punct de referință al învățământului superior de profil. Ca unic centru de pregătire a

specialiștilor din industria alimentară și din sectorul pescăresc de peste cinci decenii, facultatea din Galați a răspuns necesităților sociale și științifice, acumulându-se un adevărat tezaur de tradiție, experiență și realizări atât în domeniul didactic, cât și cel al cercetării științifice, această tradiție fiind continuată la un nivel de performanță și în prezent (www.pa.ugal.ro).

Alte instituții importante, cu implicații în cadrul activității de cercetare – dezvoltarea, și specializate pe o anumită ramură sunt:

Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Marină "Grigore Antipa" – INCDM Constanța situat la litoralul românesc al Mării Negre, are ca obiect principal de activitate efectuarea de cercetări fundamentale, aplicative și de dezvoltare tehnologică în domeniul oceanografiei, ingineriei marine și costiere, ecologiei și protecției mediului marin, precum și al gestionării resurselor vii la Marea Neagră sau alte zone marine de interes, pentru a răspunde cerințelor de interes național și internațional în zona economică exclusivă proprie, precum și obligațiilor impuse de aderarea României la convențiile internaționale de domeniu; este operatorul tehnic al rețelei naționale de monitorizare fizică, chimică și biologică a apelor marine/costiere și de supraveghere a eroziunii litorale, fiind abilitat a propune ministerului coordonator reglementările din domeniu; asigură fundamentarea științifică a strategiei naționale în domeniul mediului marin și costier, pe baza rezultatelor activităților de cercetare-dezvoltare proprii, a activităților de cooperare regională și internațională (www.rmri.ro).

Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Delta Dunării – INCDDD Tulcea reprezintă centrul de excelență pentru delte și zone umede, având o experiență însemnată în cadrul cercetării în domeniul ecologiei, protecției mediului și managementului zonelor umede de importanță națională și internațională. Pe lângă acest aspect, institutul mai are și o bogată experiență în ceea ce privește cercetarea – dezvoltarea în domeniul acvaculturii, în special pentru zona Deltei Dunării, făcând parte până în anii 90 din cadrul Centralei Deltei Dunării, centrală ce s-a ocupat de activitatea de acvacultură (www.ddni.ro).

De asemenea, în ceea ce privește unitățile de învățământ, pe lângă Departamentul de Acvacultură, Știința Mediului și Cadastru din cadrul Universității "Dunărea de Jos" Galați, mai sunt și alte universități care au în componență secții cu profil de acvacultură, și aici amintim Facultățile de Zootehnie din cadrul rețelei de Universități de Științe Agricole și Medicină

Veterinară Iași (www.uaiasi.ro), București (www.usamv.ro), Timișoara (www.usab-tm.ro) și Cluj (www.usamvcluj.ro).

Totodată se remarcă, în ultimul timp, și o implicare destul de activă a agenților economici în activitatea de cercetare – dezvoltare, în parteneriate, în special, cu unitățile prezentate mai sus. Dintre agenții economici implicați amintim S.C. Osetra Farm S.R.L., S.C. Kaviar House S.R.L., S.C. Danube Research Consulting S.R.L., S.C. Group Met-Car S.R.L., Societatea ecologică Aquaterra, S.C. Orestagro S.R.L. și S.C. ICA R&D S.R.L.

Inexistența unei strategii de cercetare în acvacultură și lipsa unui program de cercetare destinat acvaculturii care ar fi putut asigura creșterea competitivității economice prin stimularea inovării și promovarea dezvoltării și transferului tehnologic și ar fi asigurat creșterea investițiilor atât din sectorul public cât și în cel privat arată că cercetarea – dezvoltarea a fost marginalizată, nemediatizată și mai ales nefinanțată.

Lipsa unui cadru legislativ care să stimuleze cercetarea – dezvoltarea și inovarea în cadrul sectorului și prin aceasta să dezvolte parteneriatele dintre cercetare și IMM-uri, chiar prin intermediul statului ca și partener al acestora frânează creșterea competitivității cu efecte asupra dezvoltării acvaculturii.

Potențialul de creștere al competitivității, poate fi observat și din analiza SWOT realizată pe regiuni și actori implicați în activitatea de acvacultură, unde sunt evidențiate următoarele puncte tari și puncte slabe, pe domenii de competitivitate:

Tabloul 2.4

PUNCTE TARI:
Piața cererii și ofertei <ul style="list-style-type: none">• Capacitate mare de producție datorită existenței unei suprafețe mari de ferme de acvacultură construite• Calitatea bună a apei și a produselor obținute.• Creșterea cererii de produse proaspete, de calitate.• Specii autohtone valoroase (din punct de vedere nutritiv și comercial), pentru care există tradiție în consum.
Activitate economică / cooperare, tehnologii / transfer tehnologic <ul style="list-style-type: none">• Producția realizată în condiții prietenoase cu mediul, bazată pe specii autohtone sau aclimatizate de peste 40 de ani.• Furnizarea de servicii de mediu asociate procesului tehnologic.

- Posibilități de obținere de valoare adăugată.

Finanțare în sectorul acvaculturii

- Existența fondurilor europene pentru realizarea investițiilor – FEP și FEPAM.

Legislație și politici

- Existența Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA).
- Implementarea Programului Național de Colectare Date (PNCD).
- Normele sanitare veterinare privind cerințele de sănătate animală (Ordinul ANSV 87/2012).

Cercetare, educație și formare profesională

- Instituții de cercetare care pot asigura suportul tehnologic și informațional.
- Personal de specialitate cu o bogată experiență.
- Tradiția instituțiilor de cercetare și învățământ.

PUNCTE SLABE:

Piața cererii și ofertei

- Putere de cumpărare redusă.
- Slaba organizare a pieței de pește.
- Ofertă scăzută raportată la nivelul cererii.
- Concurența neloială.
- Importul de produse de calitate inferioară.
- Gradul scăzut de informare.
- Lipsa etichetării produselor.

Activitate economică / cooperare, tehnologii / transfer tehnologic

- Grad ridicat de uzură al infrastructurii existente din acvacultură.
- Dependența de un regim hidrologic deficitar uneori sub aspectul volumelor de apă și, implicit, dificultăți în alimentarea cu apă; dependența de asigurarea debitelor, în majoritatea cazurilor, prin pompare la costuri mari.
- Neclarificarea situației terenurilor de sub luciul de apă din punct de vedere al proprietății.
- Neaplicarea unor tehnologii avansate, care să asigure o productivitate și o rentabilitate ridicată.
- Diversificarea scăzută a activităților în cadrul fermelor de acvacultură.
- Lipsa cooperării dintre instituțiile guvernamentale responsabile, cercetare și mediul privat în privința transferului tehnologic.

Finanțare în sectorul acvaculturii

- Lipsa facilităților fiscale în sectorul acvaculturii, (acciză redusă la motorină,).
- Lipsa capitalului circulant în desfășurarea activităților curente în ferme și lipsa fondurilor pentru investiții.

Legislație și politici

- Lipsa unei politici coerente și a unei strategii de promovare a acvaculturii.
- Cadrul organizatoric instabil al ANPA.
- Lipsa consultărilor cu fermierii sau cu organizații ale acestora în elaborarea legislației de mediu/ape, a planurilor de management pentru ariile protejate, etc.
- Lipsa de implicare eficientă a instituțiilor cu atribuții în constatarea și sancționarea furturilor de pește din fermele de acvacultură și comerțului ilegal cu pește (provenit din acvacultură sau pescuit comercial).
- Lipsa colaborării producătorilor în derularea PNCD.

Cercetare, educație și formare profesională

- Lipsa unui program de cercetare / plan de cercetare destinat acvaculturii.
- Lipsa personalului calificat, de specialitate, din cadrul unor ferme de acvacultură.

Lipsa de diversificare a producției, de creștere a valorii adăugate și lipsa etichetării sunt considerate deficiențe semnificative.

Piața internă insuficient explorată și lipsa de dezvoltare și strategii de marketing pe termen lung în domeniul acvaculturii, precum și cooperarea insuficientă cu consumatorii și organizațiile din cadrul sectorului reprezintă, de asemenea, slăbiciuni.

O oportunitate deosebit de importantă constă în posibilitățile excelente pentru dezvoltarea în continuare a acvaculturii de apă dulce și marină, ceea ce ar asigura dezvoltarea pescăriei românești în ansamblul său. Există oportunități de dezvoltare a sectorului de acvacultură prin dezvoltarea marketingului, aplicarea de noi tehnologii, diversificarea și dezvoltarea de noi produse.

Creșterea gradului de conștientizare a consumatorilor, creșterea calității și valorii produselor, etichetarea și creșterea numărului de campanii de marketing pot asigura sectorului de acvacultură oportunități pentru dezvoltarea de produse de mare valoare care vizează nișe de piață cu cerere mare sau constantă.. Introducerea unui sistem de recunoaștere și etichetare specială în toate segmentele sectorului pescăresc , deci inclusiv în acvacultură, precum și implicarea în

sistemele internaționale de etichetare ecologică oferă o oportunitate suplimentară de dezvoltare a activităților pescărești.

Dezvoltarea activităților turistice și de agrement legate de conservarea biodiversității, pot fi întâlnite în cazul fermelor de acvacultură care sunt parte integrantă a zonelor ce fac parte din rețeaua ecologică NATURA 2000.

În prezent, capacitățile de producție ale pepinierelor care sunt în funcțiune nu sunt suficiente. Asigurarea unor loturi de reproducători cu potențial genetic recunoscut, reprezintă o garanție de calitate în viitor și poate oferi posibilități de realizare de brand.

Oportunitățile din domeniul acvaculturii bazate pe diversificarea producției vizează și conectarea acesteia cu industria de procesare, în special cea primară.

Pentru a continua trendul de creștere al sectorului de acvacultură și pentru a atinge nivelul de competitivitate dorit este obligatoriu să se asigure reabilitarea și modernizarea fermelor existente mai ales datorită potențialul pieței interne care este insuficient utilizat.

Importanța investițiilor din sectorul de acvacultură este esențială, la fel ca și necesitatea de a asigura condițiile pentru creșterea competitivității acestei activități pe piața internă, pe piața UE, precum și pe piețele din țările terțe. Prin urmare, pe de-o parte se va urmări reabilitarea și modernizarea fermelor existente, iar pe de altă parte, crearea de ferme noi, în special de tip intensiv. În ceea ce privește investițiile în fermele existente, este necesar să se introducă tehnologiile inovatoare și să se dezvolte noi produse, precum și abordarea inovatoare a managementului și a procesului tehnologic.

Investiția în capitalul uman este esențială pentru creșterea nivelului de competitivitate și eficiență economică a acvaculturii, precum și pentru punerea în aplicare corespunzătoare a programelor și rețelelor de formare continuă, stimulând-se astfel schimbul de cunoștințe și dezvoltarea de servicii de consultanță în scopul îmbunătățirii eficienței și competitivității actorilor din sectorul de acvacultură.

Pornind de la analiza SWOT din cadrul sectorului și de la feed-backul actorilor importanți din sectorul de acvacultură s-au identificat următoarele direcții strategice de acțiune pentru dezvoltarea acvaculturii:

- Stimularea dezvoltării ofertei în vederea acoperirii cererii.
- Extinderea activității economice și susținerea accesului la tehnologii performante prin dezvoltarea transferului tehnologic.

- Accesul la finanțare pentru proiecte în sectorul de acvacultură.
- Susținerea activității de cercetare, educație și formare profesională.
- Îmbunătățirea politicilor și a legislației.

2.3.2 Principalele elemente ale răspunsului public dorit: activitățile planificate pentru a sprijini inovarea și legăturile dintre C&D și sectorul de acvacultură

Ca element primordial al politicii de acvacultură, aceasta ar trebui să promoveze forme corespunzătoare în ceea ce privește atingerea obiectivelor economice și de piață, precum și obiectivele sociale și de mediu locale, regionale și naționale. Totuși aceste politici și reglementări trebuie să țină seama de întregul lanț de piață.

Reglementările comerciale sunt un factor cheie în modelarea concurenței acvaculturii cu importurile de pește și produse din pește. Condiții de concurență echitabilă ar putea însemna subvenții pentru acvacultură, controale de mediu, siguranță alimentară, bună starea animalelor și alte considerente care ar crea un fundament puternic pentru investiții și ar da o mai mare transparență pentru a alege în cunoștință de cauză produsele consumate.

Recomandările de politici specifice pot fi grupate în 4 teme majore, după cum urmează:

A. Politici și reglementare – presupune dezvoltarea sectorului de acvacultură prin integrarea politicii specifice în cadrul celorlalte politici (de exemplu Politica Maritimă Integrată).

B. Locație și mediu – presupune dezvoltarea acvaculturii prin adoptarea unor abordări mai largi, ecosistemice, în ceea ce privește managementul mediului și amplasarea noilor unități în zone care să le asigure o competitivitate ridicată a activității.

C. Piețe, concurență și reglementare – presupune dezvoltarea acvaculturii prin asigurarea unor produse sigure și de calitate reflectate în politici și legislație, și armonizarea cu standardele internaționale.

D. Dezvoltarea tehnologiilor și reducerea costurilor – presupune dezvoltarea acvaculturii prin sprijinirea investițiilor în cercetare, dezvoltare, inovare.

Obiectivele politicilor promovate în vederea creșterii și consolidării competitivității acvaculturii trebuie:

- să ofere strategii concise și clare pentru dezvoltarea sustenabilă a acestui sector;

- să permită creșterea producției din punct de vedere al impactului asupra mediului și al orientării acesteia pe piață;
- să stabilească dialoguri și parteneriate solide între administrațiile de mediu și acvacultură pe de-o parte și cercetare și actori implicați pe de altă parte, care au ca scop aplicarea unui sistem de acvacultură de care să beneficieze toți membrii;
- să creeze un cadru pentru utilizarea cu succes a inovării;
- să utilizeze cercetările existente (implicarea cercetării) pentru a oferi informații științifice cu privire la efectele acvaculturii asupra mediului, în vederea îmbunătățirii monitorizării calității apei și reducerii volumelor de apă utilizate în procesele tehnologice din acvacultură;
- să dezvolte proiecte pilot pentru a identifica modalități de a maximiza beneficiile de mediu.

De asemenea, este necesară crearea unui cadru legislativ care să stimuleze cercetarea – dezvoltarea și inovarea în cadrul sectorului și prin aceasta să dezvolte parteneriatele dintre cercetare și IMM-uri, chiar prin intermediul statului ca și partener al acestora. Acest cadru legislativ coroborat cu un cadru instituțional și financiar adecvat poate susține creșterea și consolidarea competitivității economice prin stimularea inovării și promovarea unui portofoliu de politici suport destinate creșterii investițiilor CD din sectorul privat.

Astfel, activitățile planificate în vederea sprijinirii inovării se îndreaptă către:

A. Adoptarea legislativă a Strategiei de cercetare în acvacultură

Această activitate presupune redactarea, promovarea și adoptarea unei Strategii de cercetare în acvacultură, pentru perioada 2015 – 2020, care vizează elaborarea priorităților de cercetare și dezvoltare tehnologică pentru acvacultura, cu obiectivul de a crea un sector care va crește oferta de produse, locurile de muncă, oportunitățile economice și posibilitățile de recreere, asigurând totodată reconstrucția și promovarea unor ecosisteme acvatice echilibrate.

Implementarea Strategiei de cercetare în acvacultură, aflată în strânsă legătură cu Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare va fi structurată pe următoarele obiective:

- ❖ furnizarea de locuri de muncă și creștere economică prin promovarea inovării și transferului tehnologic, în parteneriat cu întreprinzătorii din acvacultură;
- ❖ menținerea capacităților de cercetare, pentru cercetarea fundamentală și aplicativă, astfel încât investițiile din cercetare să ducă la creșterea productivității. Această

creștere reprezintă o provocare critică în ceea ce privește dezvoltarea și creșterea competitivității sectorului de acvacultură;

- ❖ sprijinirea efectivă a educației, formării continue, care ajută la livrarea de noi cunoștințe și facilitează adoptarea noilor tehnologii în cadrul fermelor de acvacultură;
- ❖ completarea lacunelor din cercetare, într-un sector dominat de companii mici, cu o capacitate limitată de a desfășura activități de cercetare și de a promova acvacultura;
- ❖ suportul științific pentru politici, reglementări și decizii care să permită dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii.

B. Asigurarea cadrului instituțional și financiar

Cadrul instituțional de implementare al Strategiei va fi asigurat de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin intermediul ANPA și DGP AMPOP în colaborare cu structurile specializate din cadrul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice pentru armonizarea politicilor. Cadrul instituțional va facilita accesul sectorului public la tematica de cercetare, în vederea reabilitării infrastructurii de cercetare, și va stimula crearea parteneriatelor între cercetare și mediul privat.

Cadrul financiar va fi asigurat de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin intermediul ANPA și vizează realizarea unui Program sectorial destinat acvaculturii pentru perioada 2015 – 2020 .

De asemenea, DGP AMPOP va promova în cadrul POPAM măsuri pentru stimularea parteneriatelor dintre cercetare și IMM-uri în vederea dezvoltării tehnologice și inovării.

Unul din obiectivele asigurării cadrului financiar va fi acela de a asigura prioritizarea finanțării publice în sectorul de acvacultură astfel încât acestea să fie direcționate către proiectele care vor contribui cel mai bine la dezvoltarea sustenabilă a acvaculturii în condițiile asigurării unui raport optim al costurilor și beneficiilor.

C. Crearea Programului sectorial destinat acvaculturii

Programul sectorial pentru acvacultură va cuprinde un set obiective generale:

Tabelul 2.5

Obiective generale – Direcții de cercetare
OG1. Creșterea capacității de producție din acvacultură.
OG2. Diversificarea speciilor de cultură.
OG3. Promovarea acvaculturii durabile și eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor.
OG4. Crearea de valoare adăugată de către IMM-urile din sector prin diversificarea activităților.
OG5. Promovarea unei acvaculturi performante prin stimularea parteneriatelor dintre IMM-uri și cercetare.

Rezultatele implementării politicilor privind creșterea și consolidarea competitivității din acvacultură vor urmări:

- promovarea cercetării, dezvoltării, inovării;
- exploatarea oportunităților (diversificarea către turism pescăresc, turism ecologic, pescuitul recreativ / sportiv, etc.);
- creșterea serviciilor de mediu;
- crearea unor organizații de producători mai puternice.

2.3.3 Obiectivele și indicatorii cuantificați aferenți

Obiectivele specifice sau prioritățile de cercetare ale Programului sectorial destinat acvaculturii sunt prezentate în tabelul de mai jos. Aceste obiective vor contribui la o acvacultură competitivă care va putea să acopere cererea aflată în creștere a produselor de acvacultură în condițiile maximizării profitului și respectării standardele înalte de siguranță, calitate și protecția mediului .

Tabelul 2.6

Obiective specifice – Priorități de cercetare	Indicatori
--	-------------------

<p>OS1. Analiza interacțiunilor dintre mediu și acvacultură.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - date ecologice și tehnologice privind gestionarea eficientă a activității și monitorizarea și evaluarea efectelor dăunătoare și pozitive ale acvaculturii; - identificarea, cuantificarea și extinderea beneficiilor de mediu; - atenuarea efectelor schimbărilor climatice și dezvoltarea strategiilor de adaptare.
<p>OS2. Aplicarea programelor de selecție și ameliorare în vederea creșterii productivității și protejarea populațiilor sălbatice .</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea programelor de ameliorare genetică pentru eficientizarea creșterii, rezistenței la boli și calitatea produsului; - variația genetică a populațiilor destinate repopulărilor; - dezvoltarea modelelor de risc genetic și a tehnicilor pentru reducerea riscurilor de impact genetic pentru gestionarea activității.
<p>OS3. Evidențierea stărilor patologice și îmbunătățirea biosecurității.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - teste rapide, eficiente, ieftine și specifice diagnosticului și controlului stărilor patologice; - instrumente noi de caracterizare a agenților patogeni și de identificare și caracterizare a mecanismelor de apărare; - dezvoltarea de noi tratamente patologice.
<p>OS4. Îmbunătățirea eficienței producției și bună stării.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - optimizarea tehnologiilor de reproducere și creștere; - îmbunătățirea bună stării și a calității produsului; - practici pentru producții eficiente în condițiile unei piețe în schimbare.
<p>OS5. Îmbunătățirea nutriției și dezvoltarea de noi furaje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - limitarea importului de furaje și asigurarea acestora din producția internă; - dezvoltarea de furaje optime din punct de vedere nutritiv, al sănătății umane și bună stării; - creșterea ingredientelor din furaje din producția internă.
<p>OS6. Creșterea ofertei de produse sigure și calitative din punct de vedere alimentar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - creșterea consumului intern de produse din acvacultură; - creșterea siguranței alimentare - disponibilitatea noutăților științifice privind consumul de pește. și informarea consumatorilor.
<p>OS7. Îmbunătățirea performanței sistemelor de producție.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - costuri de producție reduse prin dezvoltare tehnologică și inovare; - sisteme ce necesită consum mic de apă, hrană și energie; - tehnologii de tratare a apelor uzate pentru reducerea riscului de poluare a apelor; - reducerea riscului de evadare a peștilor din ferme în mediul natural;

	- asigurarea suportului pentru refacerea stocurilor de pești din apele naturale.
OS8. Acclimatizarea și introducerea de noi specii în acvacultură.	- tehnologii noi pentru diversificarea creșterii speciilor autohtone; - introducerea de specii noi cu potențial în ceea ce privește beneficiile de mediu; - acclimatizarea și introducerea speciilor alohtone pretabile pentru acvacultură.
OS9. Dezvoltarea forței de muncă și creșterea transferului tehnologic.	- creșterea numărului personalului calificat pentru sprijinirea dezvoltării acvaculturii; - utilizarea mecanismelor eficiente de transfer tehnologic: brevete, acorduri de cooperare științifică, parteneriate public – private, incubatoare de afaceri, etc.; - diseminarea și utilizarea noilor informații și comunicări științifice.
OS10. Dezvoltarea și utilizarea cercetărilor socio – economice în acvacultură.	- decizii, reglementări, legi fundamentate științific; - analize de sensibilitate pentru speciile din acvacultură care arată modelele utilizat și indică prioritățile de cercetare; - evaluarea beneficiilor programelor de populare în vederea refacerii stocurilor de pești din apele naturale

2.4 Promovarea unor condiții de concurență echitabile pentru operatorii din România prin exploatarea avantajelor competitive ale acestora

2.4.1 Evaluarea situației la nivel național: organizații de producători, sistemele existente de recunoaștere a sustenabilității, percepția acvaculturii în rândurile cetățenilor

2.4.1.1. Evaluarea situației la nivel național: organizații de producători

În România, înființarea organizațiilor de producători, a creat premisele organizării unei piețe naționale a produselor pescărești conform prevederilor comunitare.

Astfel, în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului (CE) nr. 104/2000 privind organizarea comună a piețelor din sectorul produselor pescărești și de acvacultură (art. 5

și 6, cap. I), s-a emis Ordinul M.A.D.R. nr. 772 / 2007 privind criteriile de recunoaștere a organizațiilor de producători din sectorul pescuitului și acvaculturii.

În baza acestui act administrativ de autoritate au fost constituite 2 organizații de producători din acvacultură:

- Asociația Națională a Producătorilor din România „Romfish” ;
- Asociația Acvaculturilor „ Banat Sturio” ;

Cele două asociații de producători sunt organizații care au obiective comune urmărind în principal, creșterea competitivității membrilor săi prin cooperare în gestionarea resurselor economice și de mediu, prin acțiuni comune pentru reducerea costurilor de aprovizionare cu materii prime și materiale, coordonarea producției, îmbunătățirea calității, promovarea și comercializarea produselor și creșterea cotei de piață.

De asemenea, acționează ca parteneri de dialog, pentru asigurarea unui cadru legislativ și organizatoric pentru cei ce activează în sectorul pescăresc, adaptat la realitățile existente și bazat pe potențialul de dezvoltare, în condițiile competitivității europene și internaționale.

Asociațiile de producători, oferă și alte servicii pentru membrii săi, ca: informare și actualizare legislativă, instruire consultanță tehnică și recomandări fiscale, activități de promovare a inovării, comunicare, informări privind responsabilitățile față de mediu, aspectele comerciale și de piață. Studiile de piață, facilitează accesul la târguri și relații internaționale.

Asociația Națională a Producătorilor din România „Romfish” este prima organizație recunoscută în temeiul Ordinului MADR nr. 772 din 6 septembrie 2007 privind criteriile de recunoaștere a organizațiilor de producători din sectorul pescuitului și acvaculturii. Scopul Asociației “ROMFISH” îl constituie exprimarea și promovarea intereselor profesionale și comerciale ale crescătorilor de pești de cultură și alte organisme acvatice, ale comercianților și distribuitorilor de pește și produse pescărești, ale procesatorilor din industria pescărească, ale operatorilor din turismul zonelor pescărești, crescătorilor de pești ornamentali, s.a., persoane juridice care activează în sectorul pescăresc sau în activități adiacente acestuia, cu calitatea de membri ai asociației care își desfășoară activitatea în România.

În termeni de reprezentativitate națională, în conformitate cu datele oficiale din Registrul Unităților de Acvacultură înființat și administrat de către Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, membrii Asociației Naționale a Producătorilor din România Romfish, care au ca obiect principal de activitate, conform clasificării CAEN (rev. 2) codul 0322 – Acvacultura în ape

dulci; exploatează o suprafață de 8425,406 ha (din care 1573,100 ha sunt lacuri de acumulare în care se practică acvacultura), ceea ce reprezintă circa 10% din suprafața amenajată pentru acvacultură a României și produc, conform ultimelor date oficiale aferente anului 2010, circa 36% din producția națională (exclusiv speciile de salmonide).

În baza aceluiași act administrativ, s-a înființat și Asociația procesatorilor și importatorilor de pește din România, având ca obiective îmbunătățirea calității și promovarea produselor din acvacultură, coordonarea introducerii pe piață de noi produse, optimizarea fluxului informațional și transparența asupra lanțului alimentar cât și a proceselor de producție ale acestora.

Înființarea asociațiilor de producători și a organizației procesatorilor și importatorilor de pește, a contribuit la îmbunătățirea calității produselor din pește și a scos în evidență oportunitatea instituirii unei organizări de piață a produselor de pescuit și acvacultură.

Din interviurile realizate cu actorii din sectorul de acvacultură, dar și din opiniile experților realizate în cadrul Studiului de Piață, a reieșit propunerea de a oferi sprijin și o mai mare importanță acestor organizații în gestionarea aspectelor cheie ale durabilității sectorului de comercializare, comunicare și imagine sau relații între comunitatea științifică și mediul de afaceri.

De asemenea, în același cadru s-a conturat ca necesitate de dezvoltare în condiții de concurență echitabilă și implicit ca un obiectiv important, crearea în cadrul sectorului a unor structuri organizatorice de tipul **asociațiilor interprofesionale**, care să reunească actorii reprezentativi ai activității de producție, comerț și / sau de prelucrarea produselor acvatice dintr-o anumită zonă geografică, **parteneriate** între întreprinderi, instituții C-D și universități, care să permită membrilor săi abordarea de proiecte comune, cum ar fi proiecte CDI, proiecte pilot sau de consolidare prin utilizarea capacităților și infrastructurii comune la activitățile de diseminare a cunoștințelor și promovare a sectorului .

2.4.1.2 Sistemele existente de recunoaștere a sustenabilității

Producția și comercializarea produselor din acvacultură trebuie să țină cont de necesitatea de a sprijini pescuitul durabil și de a oferi o alternativă sustenabilă la acesta. În consecință, prin organizarea comună a piețelor acestor produse se includ măsuri care să asigure o mai bună adaptare a ofertei la cerere, atât în ceea ce privește calitatea, cât și cantitatea, și care să crească beneficiile aduse de produsele de acvacultură, atât din perspectiva asigurării nevoilor nutriționale ale

consumatorilor, cât și pentru a crește veniturile producătorilor prin asigurarea stabilității prețurilor pe piață și identificarea oportunităților de reducere a costurilor.

Organizațiile producătorilor formează coloana vertebrală a organizării comune a pieței, pentru care trebuie să asigure, la nivelul lor, o operare descentralizată; în contextul unei concentrări din ce în ce mai mari a cererii, concentrarea ofertei prin aceste organizații este o necesitate economică pentru întărirea poziției pe piață a producătorilor; astfel de concentrări fiind voluntare și utile în privința sferei și eficienței serviciilor oferite membrilor de către organizațiile producătorilor.

De asemenea, există necesitatea racordării producătorilor la reglementări/norme/standarde privind calitatea impuse de legislația națională și europeană aplicabilă, atât în ceea ce privește fazele post-recoltare (etichetare, transport, comercializare, igienă, etc), cât mai ales în ceea ce privește fazele tehnologice productive (reglementări privitoare la bună starea efectivelor piscicole, la protecția mediului și a biodiversității, reguli privitoare la gestionarea regimului hidrologic, la gestionarea relațiilor de muncă, la gestionarea stocurilor, la planificarea producției, la eficiența energetică etc.).

Diferite inițiative la nivel european și global dezvoltă și actualizează în permanență codul de conduită, indicatorii de sustenabilitate și sistemele de certificare, etc., pentru a ajunge la o înțelegere comună și acceptată a sustenabilității în acvacultura printre factorii de decizie și prin modul cum poate fi sustenabilitatea obținută în practică. Astfel, putem exemplifica:

- FAO Cod de Conduită pentru pescării responsabile - „Code of conduct for responsible fisheries” (1995);
- FEPA Codului de Conduită pentru Acvacultura Europeană a Federației Europene de Pescuit și Acvacultură (FEPA 2006) - „Code of conduct for European Aquaculture” (2006);
- EVAD Ghid pentru constituirea unor indicatori de dezvoltare sustenabili în acvacultură – „Guide to the co-construction of sustainable development indicators in aquaculture” (2008);
- Convenția Global Aquaculture Alliance (GAA) și GLOBALGAP pentru dezvoltarea și armonizarea sistemelor de certificare pentru sectorul acvaculturii la nivel global (2009).

La nivelul Uniunii Europene s-au dezvoltat indicatori de sustenabilitate care să pună bazele unui sistem de certificare pentru o acvacultură sustenabilă și pentru un proces de clasificare, care

este bazat pe **impact scăzut asupra mediului, competitivitate și responsabilitate etică ridicată, cu privire la biodiversitate și bună starea animalelor**. Toate organizațiile și asociațiile importante din producția în acvacultură au fost implicate. Acești indicatori au fost utilizați pentru a dezvolta metode și tehnologii pentru o producție sustenabilă în Europa și pentru îndeplinirea criteriilor de sustenabilitate a viitoarelor etichetări. Pentru ca principiile privind „sustenabilitatea în acvacultură” să fie cât mai ușor de administrat și de pus în practică, au fost stabilite limitele sistemului* pentru care sustenabilitatea este definită.

*) SustainAqua – „Integrated approach for a sustainable and healthy freshwater aquaculture” 2009

1. „Nivelul fermei”: include factorii care pot fi direct influențați de către fermier, cum ar fi calitatea apei, hrana și managementul energiei, sănătatea peștilor, etc.
2. „Al doilea nivel”: se adresează factorilor direct legați de procesele fermei asupra cărora fermierul nu are o influență directă, dar pe care i-ar putea totuși influența dacă ar dori sau ar avea nevoie. De exemplu: calitatea hranei peștilor, distanța pe căile de transport pentru hrană, tipul de energie folosit de fermieri (regenerabilă sau nu), piețele pentru produse (departe – transportul de distanțe lungi, aproape – transportul pe distanțe scurte), etc. Fermierul poate de asemenea să transfere anumiți factori de la nivelul doi la nivelul unu (de ex. producerea hranei pentru pești la fermă, folosind energia produsă la fermă sau prin vânzarea produselor direct din fermă).
3. „Nivelul trei”: conține factori care sunt indirect legați de procesele din fermă dar care nu pot fi în mod normal, influențați de către fermier. Aceștia sunt factori precum sustenabilitatea materialelor de ambalare

Până în acest moment, în acvacultura din România nu au fost impuse certificări de Bune Practici de Producție (BPP), însă cadrul legal care stabilește aspectele referitoare la autorizarea și funcționarea unităților de acvacultură contribuie la îmbunătățirea sustenabilității ecologice și la asigurarea sănătății și siguranței alimentare a produselor obținute. Astfel, până în prezent, în acvacultura din România, au fost implementate toate prevederile naționale și reglementările UE care asigură aplicarea principiilor de sustenabilitate ecologică și gestiune responsabilă față de mediu și produsele din acvacultură.

Cele mai reprezentative exemple în acest sens sunt cele referitoare la obligațiile impuse prin autorizația de mediu și normativele privind clasificarea calității apelor de suprafață în vederea stabilirii ecologice a corpurilor de apă. Fișa tehnică de prezentare a activității cuprinde descrierea ciclului de producție și a tehnologiilor aplicate, planul de gestionare a deșeurilor tehnologice și menajere, managementul apei tehnologice, sub aspectul calității și protecției acesteia, protejarea habitatelor și a calității aerului. Apa tehnologică trebuie să îndeplinească cerințele standardelor stabilite la nivel european (Directiva Cadru privind Apa 2000/60/EC), transpuse în legislația națională, prin Ordinul Ministrului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 161/2006 pentru aprobarea Normativului privind clasificarea calității apelor de suprafață în vederea stabilirii stării ecologice a unităților acvatice, încadrându-se cel puțin în limitele clasei a doua de calitate.

Alt exemplu este reprezentat de normele sanitare ce vizează respectarea siguranței alimentare și a bunăstării efectivelor piscicole în unitățile de acvacultură, în conformitate cu prevederile Ordinului Președintelui ANSVSA 16/2010, constând în verificarea activității unității (sistemul de creștere a animalelor de acvacultură, sursa de apă, speciile de pești și alte animale de acvacultură, tipul de furaje administrate, sursa de furaje, sursa de medicamente de uz veterinar, sursa puietului achiziționat, responsabilitatea pentru distribuirea produselor, capacitatea de producție și producția / an

Din discuțiile tehnice cu actorii și experții din sectorul de acvacultură și din analiza chestionarelor a reieșit faptul că, în ultimii ani, a existat o preocupare permanentă pentru identificarea căilor și mijloacelor pentru a face practicile de producție din acvacultură mai sustenabile, eficiente și eficace din punct de vedere al costurilor prin modernizarea capacităților de producție și creșterea productivității muncii, utilizarea eficientă a resurselor și managementul mediului. Analizând și sintetizând pe cele trei dimensiuni: ecologică, economică și socială au rezultat următoarele căi de îmbunătățire a sustenabilității specifice acvaculturii românești:

Îmbunătățirea sustenabilității ecologice

Zona de amplasare a fermei, apa, nutrienții și energia sunt cele mai importante aspecte legate de sustenabilitatea ecologică a fermelor de acvacultură. În ceea ce privește apa, atât cantitatea necesară cât și calitatea sunt aspectele cele mai importante. Apa dulce este obținută din surse de suprafață: râuri, lacuri sau din surse subterane. Un element important în toate sistemele

este reducerea cantității de apă pentru a nu pune presiune suplimentară pe ecosistemul natural. Cele mai bune practici de management depind de tipul de acvacultură. Sistemele de creștere extensive și semi-intensive care caracterizează acvacultura din România, au nevoie de apă numai pentru a o înlocui pe cea pierdută prin evaporație sau prin infiltrație. De asemenea, sistemele recirculante cum sunt unele ferme de creștere a păstrăvului sunt exemple de reducere semnificativă a cantității de apă utilizată.

Utilizarea eficientă a nutrienților necesari este de asemenea, esențială pentru sustenabilitatea ecologică. Cel mai important aspect este reducerea pierderilor de hrană printr-un sistem de hrănire avansat și prin alegerea furajelor, hranei corespunzătoare. Utilizarea formulelor de creștere în policultură, care caracterizează acvacultura în fermele tradiționale, reprezintă o modalitate de utilizare eficientă a nutrienților, datorită utilizării de nișe trofice diferite de către speciile din structura de populare a bazinelor, ceea ce determină creșterea sustenabilității.

În ceea ce privește zona de amplasare a fermei sunt recunoscute serviciile de mediu aduse de fermele de acvacultură tradiționale din România, care ocupă suprafețe mari, dar și avantajele oferite de acvacultura intensivă în sisteme recirculante care utilizează suprafețe mici și pot fi amplasate în apropierea aglomerărilor urbane.

Utilizarea energiei este de asemenea, un subiect de interes major pentru toți actorii din sector, atât pentru cei care practică creșterea peștilor în sisteme recirculante, dar și pentru cei care practică acvacultura în fermele clasice, prin utilizarea unor echipamente performante sau utilizarea unor surse alternative de energie. Scopul este de a produce cel puțin aceeași cantitate de pește cu mai puțină energie sau o cantitate mai mare cu aceeași cantitate de energie.

Îmbunătățirea sustenabilității economice

Acvacultura românească poate fi sustenabilă economic și viabilă dacă ferma este profitabilă, veniturile fermei sunt sigure, iar produsele sunt acceptate de către clienți. În multe cazuri, îmbunătățirea sustenabilității de mediu poate duce la optimizarea sustenabilității economice. De exemplu, o utilizare mai eficientă a hranei și a nutrienților sau reducerea consumului de apă și de energie, nu sunt benefice numai pentru mediu, dar pot reduce și costurile. Creșterea în policultură și diversificarea ofertei pot crește încrederea consumatorului și implicit sustenabilitatea economică.

Îmbunătățirea sustenabilității sociale

Chestiunea sustenabilității sociale este complexă. Aceasta include oportunități de angajare în sector, condițiile de muncă din fermele de acvacultură (igienă, siguranță, instruire) dar și publicul obișnuit din perspectiva posibilităților de relaxare și a aspectelor legate de sănătate și nutriție. Un aspect important este gradul de atractivitate al acvaculturii pentru tinerele generații, modul în care sistemul de acvacultură din România păstrează cultura și tradițiile

În prezent, cel mai cunoscut sistem de recunoștere a sustenabilității în România îl reprezintă conversia fermelor de acvacultură tradițională la acvacultura ecologică și certificarea produselor. România dispune de un potențial de acvacultură important pentru producția ecologică reprezentat de majoritatea fermelor tradiționale. În perioada de programare 2007-2013, o suprafață de cca.19700 ha au inițiat procesul de conversie la acvacultura ecologică, corespunzător a 28 ferme de acvacultură din care 26 au primit certificatul de producție ecologică și 2 sunt în prezent în conversie.

Conform FAO, în Europa, producția ecologică din sectorul acvaculturii a crescut cu aproape 30 % pe an între 1998 și 2007 iar cererea de astfel de produse este de asemenea, în creștere. Din Studiul de Piață rezultă că pentru perioada 2014-2020, se estimează că pe cca.7000 ha, se va demara procesul de conversie de la acvacultura tradițională la cea ecologică.

2.4.1.3. Percepția acvaculturii în rândurile cetățenilor

Studiul de Piață realizat, a evidențiat faptul că produsele acvatice sunt percepute ca alimente sănătoase, iar acvacultura ca o activitate cu tradiție, generatoare de locuri de muncă în zonele rurale, un sector în creștere interconectat cu agrementul/turismul.

Din analiza chestionarelor și din interviurile realizate reiese că există puține informații cu privire la procesele de producție din acvacultură, speciile de cultură, securitatea alimentară, interacțiunea cu mediul și contribuția la dezvoltarea economică în zonele rurale. Percepția consumatorilor în ceea ce privește acvacultura este relativ favorabilă, deși produsele acvatice sunt percepute ca sănătoase.

Din discuțiile cu actorii și experții din domeniu rezultă că lipsa unei strategii de imagine și de comunicare a sectorului, lipsa canalelor de comunicare cu consumatorul, slaba cunoaștere a

sectorului și a proceselor sale de către societate, lipsa de comunicare profesională de specialitate, a dus la o percepție slabă a consumatorului față de acest sector de activitate.

Având în vedere acest context, este necesară îmbunătățirea imaginii sectorului și a canalelor de comunicare cu consumatorul, precum și creșterea gradului de conștientizare privind acvacultura, incluzând procesele și produsele sale de către societate și mass-media.

Studiul de Piață a evidențiat percepția acvaculturii în rândul cetățenilor și măsurile de îmbunătățire a imaginii contribuind la stimularea consumului de pește și la dezvoltarea sectorului :

- Implementarea unui sistem unitar, simplificat și ușor de întocmit, de evidențiere a trasabilității;
- Etichetarea corespunzătoare a produselor din pește, necesitatea evidențierii mai precise a zonei geografice de proveniență a produsului; .

Căile de îmbunătățire a calității peștelui și produselor din pește sunt prioritare și pot fi realizate prin:

- elaborarea, aprobarea și aplicarea procedurilor și normelor de calitate la nivel național;
- dezvoltarea logisticii necesare depozitării și transportului specializat (mașini frigorifice de transport, agregate frig, mașini de gheață, mașini fulgi de gheață, autoviviere pentru transportul peștelui viu);
- introducerea în acvacultură a tehnologiilor ecologice .
- Trecerea fermelor tradiționale la acvacultura ecologică, promovarea consumului de pește și produse din pește ecologic;
- Promovarea pe web a instituțiilor legate de sectorul de acvacultură, cu o atenție deosebită pentru activitățile și proiectele acestora;
- Elaborarea și livrarea de diverse cursuri de formare axate pe instrumentele de informare și comunicare, în scopul de a oferi instrumente și tehnici actorilor din acvacultură pentru a îmbunătăți relația cu mass-media, pentru a îmbunătăți vizibilitatea pe Internet și a trimite un mesaj pozitiv al acvaculturii către societate;
- Organizarea comunicării în relațiile cu mass-media.

2.4.2 Principalele elemente ale răspunsului politic dorit (2014-2020): acțiunile prevăzute pentru a îmbunătăți imaginea produselor de acvacultură

În vederea promovării unor condiții de concurență echitabile pentru operatorii din acvacultura din România și pentru îmbunătățirea imaginilor produselor de acvacultură răspunsul politic se concretizează într-un set de acțiuni dintre care cele mai importante vizează atingerea următoarelor obiective specifice:

OS1: Susținerea și consolidarea organizațiilor de producători

După cum s-a subliniat în cadrul politicii de organizare comună a pieței, organizațiile de producători din domeniul acvaculturii recunoscute de Ministerul Agriculturii, și Dezvoltării Rurale ar trebui să joace un rol mai activ în promovarea acvaculturii sustenabile, în adaptarea producției la cerințele pieței, canalizarea ofertei și comercializarea produselor membrilor săi și colectarea de date despre acestea și în elaborarea previziunilor de dezvoltare a producției.

Pentru toate acestea trebuie să se elaboreze și să se prezinte ministerului și autorităților competente un plan de producție și de marketing regional, care include măsuri de dezvoltare și obiectivele specifice.

Se impune elaborarea și adoptarea unor reglementări prin care să se poată cofinanța activitățile și planurile de producție și de comercializare ale organizațiilor de producători, încurajând, de asemenea, crearea de rețele între acestea, care să permită generarea de sinergii între activitățile propuse.

Astfel, asociațiile pot contribui, prin punerea în aplicare a unor mecanisme care permit participarea tuturor actorilor, la luarea deciziilor și la o mai bună colaborare și conexiune la probleme care sunt de o importanță vitală pentru dezvoltarea sectorului.

OS 2 : Controlul importurilor și a etichetării

Ca și producătorii din majoritatea țărilor europene, producătorii români se confruntă cu un factor limitativ reprezentat de importurile de pește, produsele românești fiind în competiție cu cele de pe piața intercomunitară, asiatică și sud americană, ultimele două înregistrând o creștere semnificativă în ultima perioadă.

Producătorii din UE cer statelor membre și Comisiei Europene, egalitatea de șanse în fața produselor din țări terțe, în domeniile-cheie, cum ar fi protecția mediului, bună stare a animalelor și sănătate publică, printre altele.

Regulamentul (CE) nr. 882/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004, privind controalele oficiale efectuate pentru a asigura verificarea conformității cu legislația pentru animale și legislația alimentară, sănătatea și bună starea animalelor, stabilește atribuții pentru autoritățile competente pentru efectuarea controalelor persoanelor fizice sau juridice, în conformitate cu legislația și reglementările în vigoare.

Se propune adoptarea unor măsuri de control multianual în funcție de următoarele principii: prevenirea, eliminarea sau reducerea la niveluri acceptabile a riscurilor care amenință în mod direct sau indirect, oamenii și animalele și asigurarea de practici corecte și echitabile în comerțul cu produse alimentare și hrana pentru animale, protejarea intereselor consumatorilor și informarea corectă a acestora.

În Uniunea Europeană există un pachet legislativ general care asigură faptul că produsele alimentare sunt sigure și sănătoase. Toate aceste reglementări privind produsele alimentare, hrana pentru animale, animale și plante, se bazează pe principiul că operatorii economici din sectorul alimentar și a produselor alimentare, fermieri, producători, distribuitori, transportatori, comercianți trebuie să se asigure de aplicarea și de respectarea acestor legi în ceea ce privește activitățile lor, deoarece ei sunt direct responsabili pentru calitatea produsele obținute.

OS 3 : Îmbunătățirea calității produselor pescărești

Din Studiul de Piață au rezultat principalele căi de îmbunătățire a calității peștelui și produselor din pește prin:

- elaborarea, aprobarea și aplicarea procedurilor și normelor de calitate la nivel național;
- dezvoltarea logisticii necesare depozitării și transportului specializat (mașini frigorifice de transport, agregate frig, mașini de gheață, mașini fulgi de gheață, autoviviere pentru transportul peștelui viu);
- implementarea trasabilității în sectorul pescăresc;
- introducerea în acvacultură a tehnologiilor ecologice.

OS 4: Promovarea națională și internațională a produselor de acvacultură

Pe baza informațiilor existente în Studiul de Piață cu privire la consumul de produse din acvacultură în România și evaluarea pe care consumatorii au făcut-o referitoare la acvacultură și

produsele obținute, se propune definirea și elaborarea unei strategii cuprinzătoare de promovare a sectorului la nivel național și internațional.

OS 5: Diversificarea speciilor de cultură și a produselor acvatice

Diversificarea speciilor de cultură și a produselor este una dintre provocările cu care se confruntă acvacultura românească pentru a satisface cererea consumatorilor cu produse de înaltă calitate și adaptate la tendințele actuale ale pieței.

Din Studiul de Piață a rezultat că diversificarea se poate realiza prin creșterea, procesarea și comercializarea unor specii, superioare calitativ, care să răspundă cerințelor consumatorilor, înlocuind speciile din import.

În acest sens, din cercetările efectuate până în prezent în România, rezultă următoarele:

- Creșterea păstrăvului în sistem recirculant de către unii crescători de ciprinide în zonele în care condițiile specifice de temperatură a apei permit, ar putea readuce această specie în regiunile țării în care în prezent păstrăvul este adus doar din import;
- Creșterea speciilor răpitoare autohtone (șalău, somn, biban) în sisteme recirculante;
- Sturionii pot răspunde celor mai multe dintre cerințele consumatorilor (gust, calitate, lipsă oase, etc.) dacă vor fi produși la un preț rezonabil . Creșterea sturionilor pentru carne și caviar se poate realiza de către acvacultura românească, atât în sistem tradițional extensiv în policultură sau chiar în monocultură, cât și în sisteme recirculante;
- Extinderea creșterii calcanului în maricultură, care raspunde cererilor de pe piațăromânească;
- Speciile de păstrăv obținute în acvacultură au o cerere de piață în creștere și sunt eficiente din punct de vedere economic.

OS 6: Certificarea, elaborarea și adoptarea mărcilor colective și a celor distinctive

S-a constatat că globalizarea a adus pe piețele noastre, în pescării și în supermarket-uri, un număr tot mai mare de produse. Acest lucru, împreună cu existența unor opinii diferite cu privire la aspectele sociale, de mediu și economice, în diferite regiuni ale lumii, au condus la o scădere a competitivității sectorului de acvacultură și, prin urmare, produsele noastre, întâmpină dificultăți în a concura ca și preț, cu acestea.

În acest context, certificarea apare ca o nevoie tot mai mare a societăților românești, ca urmare a pierderii contactului între producători și consumatori, din cauza globalizării și nevoii de a genera noi canale de informare și de construire a încrederii.

Se propune certificarea produselor și promovarea acvaculturii ecologice, dezvoltarea unui studiu cuprinzător privind certificatele, insignele și semnele de interes pentru sectorul acvaculturii.

OS 7 : Protecția economică a stocurilor din acvacultură

În ultimii ani, o serie de aspecte de mediu și climatice care afectează sectorul, sunt generatoare de pierderi economice semnificative, fiind necesar să se stabilească linii de asistență, care să asigure sau să compenseze aceste pierderi, astfel încât să nu pună în pericol sustenabilitatea, mai ales economică.

Această acțiune are rolul de a acoperi două probleme specifice care afectează rentabilitatea economică a sectorului de acvacultură.

Prima dintre aceste probleme, care nu privește România, afectează numai crustaceele, care în ultimii ani au suferit ca urmare a înfloririi algale toxice, ducând la suspendarea activității.

A doua problemă este mai generală și poate fi aplicată la întregul sector al acvaculturii și reprezintă prime de asigurare care acoperă pierderile economice suferite de fermieri ca urmare a oricăror dintre următoarele cauze: dezastre naturale, fenomene climatice nefavorabile, schimbări ale calității și cantității apei, bolilor din acvacultură și deteriorării sau distrugerii instalațiilor de producție. Prin FEPAM (art, 57), se acordă sprijin pentru contractele de asigurare a stocurilor din acvacultură, care acoperă pierderile economice mai sus prezentate atunci când acestea depășesc 30 % din cifra de afaceri medie anuală a fermierului, calculată pe baza cifrei de afaceri medii în cursul celor trei ani calendaristici anteriori celui în care au intervenit pierderile economice..

2.4.3 Obiectivele și indicatorii cuantificați aferenți. Indicatorii de sustenabilitate și certificarea

Disponibilitatea limitată a resurselor naturale și costurile în creștere cu energia, subliniază necesitatea de a face acvacultura sustenabilă. În comparație cu alte sisteme de producție animală, cerința acvaculturii pentru a devenii sustenabilă se datorază faptului că utilizează resurse naturale cum sunt apa dulce, zonele umede, zonele de coastă și, de asemenea , faptului că depinde de

capturarea de pește pentru producerea de hrană (făină de pește) sau pentru refacerea stocurilor de reproducători din speciile autohtone utilizate în acvacultură.

Sustenabilitatea unei activități și măsurarea acesteia nu este un subiect static, prin definiție, aceasta încorporează aspecte economice, de mediu și sociale. Fiecare abordare a sustenabilității conține, în afară de fapte de necontestat, valori sociale atașate care se pot schimba în timp. Aceasta înseamnă că nu este posibil în toate cazurile să se decidă foarte clar dacă un proces este sustenabil sau nu. Atingerea sustenabilității se realizează printr-o tranziție controlată de la procese nesustenabile la procese sustenabile.

Indicatorii sustenabilității vizează cele trei dimensiuni (de mediu, economică și socială) și sunt selectați după următoarele criterii:

- **Relevanța pentru acțiune:** Indicatorul este sensibil la schimbările de management conform obiectivului și este util pentru măsurarea gradului în care actorul se îndreaptă către obiectiv.
- **Plauzibil:** Indicatorul poate fi înțeles/ însușit de către actor.
- **Măsurabil:** Indicatorul poate să fie măsurat.
- **Realist:** Se va măsura și înregistra acest indicator cu resursele prevăzute (buget, timp)

INDICATORI DE SUSTENABILITATE*

Tabelul 2.7

Dimensiunea de mediu			
	Obiectiv specific/criteriu	Indicator	Unitate
Energie	Eficiența energiei: Să se reducă necesarul de energie pe cât de mult posibil	Energie utilizată per produs final (pește, biomasă);	KWh (diferențiată pentru fiecare produs)
	Date de intrare: Să se reducă cantitatea de apă intrată din afara sistemului	Apa folosită per produs final (pește, biomasă);	Lapă / kg produs

Apă	Date de ieșire: Să se reducă cantitatea de apă reziduală deversată (pentru aspecte de calitate vezi nutrienți/ date de ieșire)	Scurgerea per produs final (pește, biomasă) – fără evaporare și infiltrații, dar incluzând precipitațiile;	Lapă/kg produs
Nutrienți	Eficiența utilizării: Să se folosească aportul nutrienților cât mai eficient (să se producă dintr-o anumită unitate de nutrienți cât mai multe produse vandabile de cea mai înaltă calitate)	Eficiența retenției nutrienților (NRE) – retenția nutrienților în produsul final per kg de nutrient raportat la sistem, ca un întreg (pește, biomasă)	Kg nutrient N ,P, COD, reținut in produs/kg nutrient aport %
	Date de ieșire (vezi de asemenea apa): Să se reducă cantitatea de ape reziduale deversate (nutrienți, minerale și pierderile de materie organică)	Eficiența retenției nutrienților (NRE) – retenția nutrienților în produsul final per kg de nutrient raportat la sistem, ca un întreg (pește, biomasă);	N,P, COD, conductivitate electrică descărcată per kg de produs final
	Refolosirea nutrienților pentru produse secundare valoroase (pentru a produce produse secundare în cadrul fermei).	Retinerea nutrienților pentru Nutrient N/p refolosit pentru produse secundare	Retinerea nutrienților per kg în produse secundare per kg de nutrient intrat in sistem, ca întreg %
Dimensiune economică			
Obiectiv specific /criteriu		Indicator	Unitate
Costuri de Producție	Creșterea productivității per fermă	Țimp de muncă per produs final la un nivel de fermă de acvacultură	H(ora)/kg produs

Amortizarea fluctuațiilor pieței	Îmbunătățirea siguranței produsului/sănătății pentru a reduce bolile	tratamente/ ciclu de producție.	tratamente/ ciclu de producție.
---	--	---------------------------------	---------------------------------

Indicatori pentru dimensiunea socială:

- Suport acordat dezvoltării locale;
- Sprijin pentru crearea de noi locuri de muncă.

*) SustainAqua – „Integrated approach for a sustainable and healthy freshwater aquaculture” 2009

Pornind de la sistemele existente în UE privind recunoașterea sustenabilității, Asociația Națională a Producătorilor din Pescărie ROMFISH a elaborat proiectul unui sistem de certificare a activității de acvacultură din România, prin abordarea unitară a practicilor specifice sectorului, bazat pe un “Cod de Bune Practici în Acvacultură” (CBPA), care să diferențieze din punct de vedere al valorilor (de mediu, sociale, sanitare-veterinare, de siguranță alimentară) produsele celor care aderă la acesta. Codul se poate aplica, fie voluntar, fie poate constitui o bază legală minimală pentru desfășurarea activității de acvacultură în România.

„Codul de Bune Practici în Acvacultură” își propune să asigure:

- transferul către consumatori a întregului set de valori pe care îl conține produsul final;
- crearea unui cadru tehnologic și administrativ care să racordeze activitățile economice la valorile sociale;
- furnizarea încrederii în conformitate;
- scăderea presiunii exercitate de grupurile de interese;
- asigurarea competitivității;
- promovarea imaginii – prin utilizarea unei sigle.

Certificarea activității din fermele de acvacultură prin adoptarea unui „Cod de Bune Practici în Acvacultură” este aplicabilă tuturor celor care au ca obiect de activitate creșterea sau

cultivarea de viețuitoare acvatice cu tehnici destinate măririi peste capacitatea naturală a mediului, a producției de peste. Codul de bune practici” recomandă cele mai utile soluții, practici, metode și măsuri care sunt posibil de aplicat de către fermier, astfel încât să obțină producții viabile economic, în deplin consens cu reglementările specifice din domeniu și mai ales în condițiile asumării responsabilităților față de societate.

Recomandările sunt structurate în patru domenii de responsabilitate, fiecare având un set de criterii obligatorii de auditare și o serie de elemente de evaluare anuală.

1. Responsabilitatea socială

- Drepturi de proprietate și respectarea legalității;
- Interacțiunea activității de acvacultură cu comunitatea locală;
- Securitatea muncii și relații de muncă.

2. Responsabilitate privind protecția mediului

- Protecția ecosistemelor, a biodiversității și ocrotirea naturii;
- Managementul efluenților;
- Utilizarea eficientă și sustenabilă a nutrienților;
- Controlul organismelor modificate genetic și al evadărilor speciilor alohtone;
- Depozitarea și manipularea materialelor auxiliare;
- Managementul deșeurilor și al apelor uzate.

3. Responsabilitatea privind sănătatea și bună starea animală

- Sănătate animală;
- Bună stare animală.

4. Responsabilitatea privind siguranța alimentară

- Siguranța alimentară;
- Recoltarea, condiționarea și transportul peștelui.

Acest Cod va fi în permanență actualizat sau revizuit, în conformitate cu cele mai noi recomandări în domeniu.

CAP.3 GUVERNANȚĂ ȘI PARTENERIAT

3.1. Contribuții cheie din partea principalilor actori implicați

Activitatea de acvacultură este guvernată de politici și norme din domenii diverse, dar în special de pescuit, acvacultură, agricultură, mediu și de securitate alimentară.

Principalii actori implicați în domeniul acvaculturii sunt instituțiile publice cu atribuții specifice : Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR), Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (NPA și Direcția generală Pescuit-Auriritatea de Management pentru Programul Operațional pentru Pescuit (DGP AMPOP) , Grupuri de Lucru cu rol consultativ din care fac parte reprezentanți ai operatorilor economici din domeniul acvaculturii, organizații și asociații non profit.

- MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, este autoritatea publică centrală responsabilă cu aplicarea strategiei și programului de guvernare, cu rol în elaborarea și implementarea strategiilor naționale sectoriale în domeniile agriculturii și producției alimentare, dezvoltării rurale, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: cercetare științifică de specialitate, conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale elaborează strategii și reglementări specifice în domeniile sale de activitate, în cadrul politicii Guvernului și în conformitate cu reglementările Uniunii Europene, cu principiile politicii agricole comune și cu principiile Politicii Comune de Pescuit (PCP).

- DIRECȚIA GENERALĂ PESCUIT – AUTORITATEA DE MANAGEMENT PENTRU PROGRAMUL OPERAȚIONAL PENTRU PESCUIT (DGP - _AM POP)

DGP-AM POP asigură elaborarea, implementarea, finanțarea și monitorizarea Programului Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM). Absorbția fondurilor europene de pescuit atribuite României în perioada 2014-2020 va fi asigurată printr-o coordonare comună a factorilor implicați, respectiv a DGP- AM POP și ANPA .

- AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PESCUIT ȘI ACVACULTURĂ (ANPA)

Prin OUG nr. 69/2004 de modificare a Legii nr. 192/2001 privind pescuitul și acvacultura sa înființat în anul 2005 ANPA cu principalul atribut de elaborare a strategiei naționale și a

reglementărilor referitoare la conservarea și managementul resurselor acvatice vii existente în habitatele piscicole naturale, la acvacultură, la organizarea pieței produselor pescărești, la structurile de pescuit și acvacultură, precum și implementarea și controlul aplicării și respectării acestora. De asemenea, ANPA are responsabilitatea în definirea și implementarea politicii referitoare la *conservarea și administrarea resurselor acvatice vii* din habitatele piscicole naturale, la *acvacultură*, la *procesarea și organizarea pieței* produselor pescărești.

În cei zece ani de existență ai ANPA, legislația privind pescuitul și acvacultura a fost mereu modificată și completată, aducând noi atribuții, restructurând filiale, diminuând numărul de salariați, trecând de la agricultură la mediu și iar la agricultură.

Pentru punerea în aplicare a politicii maritime integrate a Uniunii Europene într-o manieră complementară față de politica de coeziune și de politica comună în domeniul pescuitului, la sfârșitul anului 2014, prin OUG nr. 56/2014, ANPA a fost transferată înapoi, în subordinea MADR. Astfel, printr-o coordonare comună în cadrul MADR a ANPA și DGP- AM POP, a fost elaborată Strategia Națională a Sectorului Pescăresc 2014 – 2020.

Totodată, ANPA are ca atribut colectarea datelor din sectorul pescăresc, inspecție și control al activităților componente sectorului pescăresc, fiind beneficiarul implemmentării programelor la standardele de calitate ale Uniunii Europene, asigurându-se astfel finanțarea programelor multianuale 2014 – 2020

- GRUPUL DE LUCRU PENTRU PESCUIT ȘI ACVACULTURĂ – (GLPA)

Pentru organizarea și funcționarea cadrului partenerial pentru programarea fondurilor europene destinate unei dezvoltări inteligente, durabile și inclusive în perioada 2014 – 2020 la Memorandumul cu tema „Aprobarea acțiunilor și documentelor privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020”, pentru domeniile privind pescuitul și acvacultura, în anul 2012 s-a constituit **Grupul de Lucru pentru Pescuit și Acvacultură**, coordonat de MADR prin DGP-AM POP.

Regulamentul de Organizare și Funcționare a fost adoptat la reuniunea GLPA din 11.10.2012 și stabilește componența, atribuțiile, modul de organizare și funcționare privind etapa de programare a fondurilor europene aferente perioadei 2014-2020 pentru domeniile pescuit și acvacultură.

GLPA este structura partenerială organizată pentru dezvoltarea pescuitului și acvaculturii care asigură reprezentarea echilibrată a instituțiilor și organizațiilor din sectorul pescăresc, are rol

consultativ, fiind constituit pentru realizarea consultărilor parteneriale privind stabilirea și prioritizarea investițiilor în domeniul pentru care s-a constituit, în acord cu obiectivele strategice la nivel european în perioada 2014-2020 și cu principiile orizontale privind egalitatea între femei și bărbați, nediscriminarea și dezvoltarea durabilă.

GLPA analizează și propune orientările strategice tematice, prioritizarea intervențiilor, alocările financiare indicative aferente și principalii indicatori de rezultat cu respectarea prevederilor reglementărilor comunitare, precum și modalitățile de implementare, monitorizare și evaluare, având în vedere și rezultatele evaluărilor ex-ante și de mediu.

Are în componența sa reprezentanți, la nivel decizional, ai autorităților administrației publice centrale, ai structurilor asociative ale administrației publice locale, ai partenerilor relevanți (ONG-uri, universități, institute de cercetare-dezvoltare, asociații și organizații profesionale) din domeniile pescuitului și acvaculturii. Fiecare instituție sau organizație cu reprezentare în GLPA și-a desemnat un membru care să participe la lucrările grupului de lucru. La reuniunile GLPA, pot participa cu statut de **invitați**: reprezentanți ai altor instituții sau organizații cu expertiză relevantă pentru subiectele în dezbateră în cadrul respectivei reuniuni.

Obiectivul general al GLPA este de a prezenta probleme și de a propune soluții specifice sectorului pescuitului și acvaculturii. Pentru perioada de programare 2014 – 2020, GLPA a pregătit documentele specifice sectorului care au stat la baza Acordului de Parteneriat dintre România și Comisia Europeană și a propus obiectivele prioritare de finanțare în cadrul Programului Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime

3.2. Legătura cu prioritățile și alocările financiare din cadrul Programului Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime 2014-2020 și alte fonduri ale UE sau naționale

Acvacultura României are nevoie de sprijin, în concordanță cu cele patru domenii prioritare de acțiune identificate la nivel european, pentru a se putea valorifica potențialul său de dezvoltare.

Acvacultura este una din activitățile economice prioritare la nivelul UE

FEPAM contribuie la îndeplinirea obiectivelor stabilite în Strategia Europa 2020 și la punerea în aplicare a PCP, și vizează priorități ale Uniunii pentru dezvoltarea durabilă a pescuitului și a acvaculturii, precizând ca prioritate foarte importantă:

PRIORITATEA UNIUNII 2: Încurajarea acvaculturii durabile din punctul de vedere al mediului, eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere prin intermediul următoarelor obiective specifice:

- (a) sprijinirea consolidării dezvoltării tehnologice, a inovării și a transferului de cunoștințe;
- (b) sporirea competitivității și a viabilității întreprinderilor din sectorul acvaculturii, inclusiv îmbunătățirea siguranței sau a condițiilor de lucru, în special ale IMM-urilor;
- (c) protejarea și refacerea biodiversității acvatice și îmbunătățirea ecosistemelor legate de acvacultură și promovarea unei acvaculturi eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor;
- (d) promovarea acvaculturii cu un nivel ridicat de protecție a mediului, promovarea sănătății și bună stării animalelor, precum și a sănătății și siguranței publice;
- (e) dezvoltarea formării profesionale, de noi competențe profesionale și învățarea pe tot parcursul vieții.

În ceea ce privește intervențiile de tip CLLD finanțate prin POPAM, acestea vor avea ca scop întărirea legăturilor dintre pescuit, acvacultură și cercetare – dezvoltare - inovare, pentru a crește potențialul zonelor de acvacultură, pentru a promova noi surse de venit în cadrul sectorului (procesare, marketing) și în afara acestuia (mediu, turism, educație), pentru a proteja și încuraja biodiversitatea, pentru a încuraja înființarea, organizarea și funcționarea unităților din cadrul întregului lanț de producție/ procesare/ marketing. Intervențiile CLLD vor fi folosite și pentru combaterea condițiilor deficitare de muncă, în special în ceea ce privește sănătatea și siguranța, dar și a sărăciei și excluziunii sociale a persoanelor care locuiesc în zone dezavantajate.

POPAM trebuie să sprijine creșterea competitivității și valorii adăugate în sectorul de acvacultură, prin susținerea activităților pe întreg lanțul valoric și consolidarea legăturilor de la producție la piață, înființarea și susținerea de servicii de consiliere pentru sectorul de acvacultură, consolidarea colaborării între fermieri din acvacultură și experți, inclusiv cu sectorul CDI și acțiuni de tip partenerial.

Prin POPAM se va sprijini diversificarea activității economice în sectorul de acvacultură. Complementar, PNDR finanțează proiecte care vizează infrastructura agro-turistică de cazare,

servicii de agrement și alimentație publică în spațiul rural, iar PO Regional investiții la scară mare în infrastructura turistică din spațiul urban, precum și în stațiunile balneare și balneo-climaterice.

POPAM va sprijini dezvoltarea de produse, practici și procese inovative în sectorul de acvacultură, cu scopul creșterii productivității și valorii adăugate, în complementaritate cu acțiunile finanțate prin PO Competitivitate (FEDR) în cadrul OT1 –activitățile CDI pe baza domeniilor de dezvoltare inteligentă, infrastructura de cercetare-inovare și transfer tehnologic, activități specifice entităților de transfer tehnologic și ale centrelor de competențe regionale.

Intervenția teritorială integrată (ITI Delta Dunării), grupează intervenții din PO Regional, PO Infrastructura Mare, PO Competitivitate, PO Capital Uman, PO Capacitate Administrativă și PN Dezvoltare Rurală, în efortul de a susține dezvoltarea integrată și coordonată a Deltei Dunării și pentru a se evita finanțarea unor proiecte disparate sau chiar divergente.

Programul „ORIZONT 2020” reprezintă programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare în scopul îndeplinirii obiectivelor Strategiei Europa 2020. POPAM poate să încurajeze dezvoltarea de produse, practici și procese inovative în acvacultură, cu scopul creșterii productivității și valorii adăugate în fermele de acvacultură. Totodată, POPAM poate sprijini inițiativele de participare a entităților de CDI din acvacultură la programe de cercetare și susține parteneriatele (inclusiv proiecte-pilot, inițiative transnaționale etc.) în acest sens.

Programul Uniunii Europene pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială (EASI) oferă sprijin financiar la nivelul UE pentru promovarea unui nivel ridicat de calitate și sustenabilitate a ocupării forței de muncă, combaterea excluziunii sociale și sărăciei, îmbunătățirea condițiilor de muncă etc. Măsurile care urmează să se finanțeze prin **POPAM** vor putea sprijini diversificarea activității economice și creșterea nivelului de ocupare în comunitățile pescărești, inclusiv cele bazate pe acvacultură, contribuind astfel și la combaterea sărăciei și excluziunii. Totodată, POPAM va susține financiar îmbunătățirea condițiilor de muncă în cadrul sectorului de acvacultură.

Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene (FSUE) oferă sprijin financiar statelor membre care sunt afectate de catastrofe naturale majore.

Se vor putea asigura sinergii dintre programul **LIFE+** și **POPAM** prin promovarea acelor activități finanțate din FEPAM care completează proiectele integrate din cadrul LIFE în domeniul

biodiversității, a apei, a atenuării și adaptării la schimbările climatice, etc. De asemenea, soluțiile, metodele și abordările validate prin programul LIFE (de exemplu, în domeniul tehnologiilor inovatoare) vor putea fi promovate prin intermediul POPAM, în acord cu Strategiile Europene în domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice.

Investițiile integrate teritoriale din Delta Dunării ,finanțate din FEPAM, împreună cu investițiile finanțate din FEDR, FSE, FC și FEADR vor contribui la îndeplinirea obiectivelor stabilite prin **Strategia de dezvoltare sustenabilă integrată a Deltei Dunării 2030.**

3.3 Denumirea și datele de contact ale punctului național de contact pentru promovarea acvaculturii sustenabile

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PESCUIT ȘI ACVACULTURĂ

București, Str. Transilvaniei nr. 2, Sector 1.

Telefon: **0374.466.140, 0374.466.139**, Fax: **0374.466.138**

E-mail: anpa@anpa.ro

CAP.4. CELE MAI BUNE PRACTICI

4.1. Identificarea și prezentarea celor mai bune trei practici la nivel național

În acvacultură, Bunele practici sunt definite ca un ansamblu de metode care contribuie la îmbunătățirea performanțelor domeniului. Bunele practici definesc calitatea serviciilor, combinând elementele legislative și de reglementare cu tehnologiile demonstrate ca fiind eficiente economic și cu replicabilitate, constituindu-se într-un exemplu care vine în sprijinul producătorilor din acvacultură.

Importanța implementării Bunelor Practici în acvacultură este determinată de:

- nevoia ca aceasta să fie în conformitate cu obligațiile legislative;
- nevoia de utilizare a resurselor într-un mod responsabil și durabil;
- nevoia de a aplica o tehnologie care asigură viabilitate economică, produse de calitate și protejează și conservă mediul;
- nevoia de a oferi norme și standarde ce asigură replicabilitatea.

În identificarea Bunelor practici fiecare domeniu își definește anumite caracteristici care pot fi atribuite Bunelor practici și urmează un proces de identificare care cuprinde câteva etape fundamentale concretizate în :

1. Inventarierea practicilor curente ;
2. Culegerea informațiilor necesare din cadrul fiecăreia;
3. Analiza practicilor în funcție de o serie de criterii de calitate.

Practicile din acvacultura națională au fost evaluate la nivelul a două segmente din cadrul domeniului, cel al tehnologiilor și sistemelor tehnologice practicate și cel administrativ.

Datele privind practicile tehnologice ale sectorului productiv au fost preluate pe de o parte din chestionarele realizate cu actorii din sectorul de acvacultură și ca urmare a discuțiilor tehnice purtate în cadrul focus grupurilor, iar pe de altă parte, prin documentare, din baze de date, studii de caz și rezultate ale cercetărilor. Au fost analizate doar acele practici tehnologice testate și validate pe o perioadă mai mare de 2 ani.

Practici tehnologice curente în acvacultura din România

În România, 63,86% din acvacultori practică tehnologia de creștere extensivă a crapului în policultură cu specii planctonofage și răpitori, 21,8% pe cea semi-intensivă, în policultură, în aceeași structură, și 14,34% pe cea intensivă pentru creșterea păstrăvului și sturionilor.

Tehnologiile extensive și semi-intensive de creștere a crapului în policultură cu specii planctonofage și răpitori au peste 50 de ani de existență. Acestea se practică în bazine de pământ reprezentate de heleștee și iazuri (ecosisteme antropogene) și se bazează pe productivitatea naturală și/sau îmbogățită prin fertilizare, și pe administrarea de hrană suplimentară. De fapt, aceste tehnologii presupun obținerea unei biomase piscicole cu costuri de producție mici ca urmare a folosirii unor inputuri necostisitoare.

Sistemele de creștere asigură condiții favorizante creșterii peștilor, cum ar fi: sistem propriu de alimentare și evacuare a apei din ecosistem (permite înlocuirea a 10-15% din apă), aplicarea unor tratamente pentru îmbunătățirea calității fizico-chimice ale apei și solului (aplicarea unor fertilizanți organici și anorganici, amendamente etc) și folosirea sistemelor de aerare pentru menținerea unor concentrații optime de oxigen dizolvat în apă.

În aceste sisteme de creștere în vederea stimulării productivității primare, îmbunătățind astfel producția organismelor autotrofe și heterotrofe, se aplică îngrășăminte organice sau minerale pentru fertilizarea heleșteelor. Administrarea acestora se realizează atât înainte de popularea sistemelor de creștere cât și în timpul perioadei de creștere. Calculul dozelor de îngrășămintă se stabilește pe baza analizelor chimice ale apei din heleșteu și ale apei din sursa de alimentare, în special funcție de conținutul în azot (N) și fosfor (P). Dozele sunt calculate în funcție de valoarea determinată a azotului și fosforului din apă și se administrează fracționat, în mai multe zile asigurând într-o eficiență distribuție creșterea productivității naturale cu 50-150%. Proporția elementelor chimice este de 45-50% pentru C, 8-10% pentru N și 1% pentru P, într-un raport de 50:10:1.

Pentru tamponarea apei, îmbogățirea acesteia în calciu, combaterea parazitozelor și înflorirea apei, în tehnologiile extensive și semiintensive se administrează amendamente calcaroase, var nestins, doză orientativă fiind de 50-80 kg var/ ha .

Principalul deziderat tehnologic care se respectă într-un sistem de producție din acvacultură constă în asigurarea unor condiții mediale care să corespundă, într-o cât mai mare măsură, particularităților ecofiziologice ale speciei de cultură.

În cadrul tehnologiilor extensive și semiintensive se urmărește permanent calitatea apei din unitatea de creștere în vederea asigurării valorilor optime ale concentrațiilor în oxigen dizolvat, azot amoniacal neionizat, nitriți și dioxid de carbon, de asemenea, a nivelului concentrației în azotați, a pH-ului și a alcalinității. Apa tehnologică îndeplinește cerințele standardelor stabilite

la nivel european (Directiva Cadru privind Apa 2000/60/EC), transpuse în legislația națională, prin Ordinul Ministrului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 161 / 2006 pentru aprobarea Normativului privind clasificarea calității apelor de suprafață în vederea stabilirii stării ecologice a unităților acvatice, încadrându-se cel puțin în limitele clasei a doua de calitate.

Alături de o monitorizare constantă a parametrilor fizico-chimici ai biomedului acvatic, în cadrul tehnologiilor extensive cât și semiintensive se monitorizează și evaluează periodic ritmul de creștere, starea fiziologică și cea sanitară a materialului biologic. Pentru evaluarea stării sanitare materialul este investigat sub aspectul agresiunii provocate de factorii specifici și nespecifici și dacă este cazul, tratat. Starea de sănătate a materialului este analizată conform prevederilor Programul de supraveghere pentru bolile animalelor elaborat de ANSVSA.

Producțiile rezultate prin aplicarea tehnologiei extensive sunt de minim 500kg/ha, iar cele obținute prin tehnologia semiintensive sunt de 1500 – 2000 kg/ha.

Tehnologiile de creștere intensivă sunt specifice monoculturii. În România sunt aplicate de mai bine de 50 de ani în creșterea păstrăvului. Acestea se realizează în bazine amenajate de pământ sau beton cu un tranzit important de apă. Factorii limitativi ai acestei tehnologii țin de cantitatea și calitatea fizico-chimică a apei, în special nivelul oxigenului a cărei valoare trebuie să fie cu cel puțin 55% mai ridicat ca în cazul tehnologiilor extensive și semi-intensive, și a amoniului. De asemenea, debitul de alimentare este un factor limitant, mărimea acestuia condiționând intensitatea procesului de producție. În general tehnologiile intensive solicită un debit de 300-500 l/sec./ha. Tehnologiile intensive se bazează exclusiv pe hrănirea artificială, puternic proteinizată. Normele de populare sunt ridicate, producțiile, raportate la unitatea de volum sunt mai mari de 80 kg/m³.

Tehnologiile intensive sunt legate strâns de calitatea apei de alimentare și a parametrilor esențiali, oxigen, amoniu, calitatea hranei administrate și de asigurarea condițiilor de bună stare a materialului piscicol.

Analiza practicilor tehnologice

În ultimii ani, din ce în ce mai multe practici sunt considerate bune sau cele mai bune în baza unor evaluări care iau în considerare nu doar implementarea, dar și impactul acestora la un anumit interval de timp după inițierea lor. Practicile sunt evaluate în baza unor principii, criterii și indicatori care oferă dimensiunea economică, socială și de mediu a acestora.

La nivel european au fost create o serie de modele de analiză bazate pe un număr mai mare sau mai mic de indicatori, cuantificabili, ce răspund unor criterii și principii ale dimensiunilor:

- economice, prin stabilirea nivelului de randament economic și a nivelului de diversificare a produsului;
- sociale, prin stabilirea nivelului de contribuție la crearea locurilor de muncă și a nivelului de integrare a acvaculturii în alte tipuri de activități;
- de mediu, prin evaluarea intrărilor și ieșirilor din sistem, a nivelului amprentei de carbon.

La nivel național practicile tehnologice nu au intrat sub incidența unui model de analiză validat prin care să li se acorde calificativul de bune practici. Analizate însă pe etape strict tehnologice se pot pune în evidență elemente ce întrunesc caracteristici de bune practici, respectiv:

Practica tehnologică extensivă și semi-intensivă

- lucrează cu densități reduse de $0,033 \text{ kg/m}^3$ și respectiv $0,066 \text{ kg/m}^3$ ceea ce denotă că materialul piscicol este crescut în condiții bune de spațiu vital asigurându-i-se bună-starea, în conformitate cu prevederile normelor sanitare veterinare și de siguranță alimentară ;
- utilizează o formulă de populare constituită cel mai frecvent din 5 specii de cultură, ceea ce asigură o bună exploatare a nișelor trofice oferite de unitatea de producție și în același timp asigură un nivel ridicat de diversificare a produsului, răspunzând dimensiunii economice ce vizează consolidarea managementului financiar și a creșterii capacității de adaptare față de situații de criză;
- lucrează cu imputuri reduse cantitativ de N și P, dar reține 60 până la 85% din azot și 50 până la 90% din fosforul administrat (spre deosebire de sistemul de creștere în monocultură care reține doar 14-30% din N și 20-42% P) transformându-le în masă pește;
- datorită densităților mici, lucrează cu imputuri reduse de apă și implicit de energie ceea ce se transpune în beneficii de mediu prin reducerea emisiilor de carbon, răspunzând dimensiunii și principului de mediu ce vizează menținerea bunurilor și serviciilor pe care ecosistemul le oferă acvaculturii;
- prin suprafețele pe care le ocupă, contribuie la dezvoltarea zonelor umede, acționând ca un filtru biologic și un rezervor de apă naturală, ceea ce se transpune în beneficii de mediu care îmbunătățesc calitatea ecologică a zonei;

- oferă habitate importante pentru speciile migratoare de păsării, contribuind hotărâtor la menținerea biodiversității acestora;
- asigură locuri de muncă permanente, contribuind la consolidarea rolului acvaculturii în dezvoltarea locală;
- oferă suportul pentru integrarea și a altor tipuri de activități ce pot aduce un plus de valoare, turism ecologic, turism pentru pescuit recreativ/sportiv, turism cu pensiune și restaurant, etc..

În baza elementelor mai sus prezentate, reiese că practicile tehnologice extensive și semi-intensive răspund semnificativ criteriilor de durabilitate pe cerința de mediu, bună-stare animală și a celei sociale, ceea ce denotă că la nivel național acestea sunt bune practici.

Asimilând modelul european de analiză al indicatorilor de durabilitate din acvacultura mediteraneeană în cazul a două unități de acvacultură din România s-a putut evalua dimensiunile în plan economic, de mediu și social, a practicilor promovate de acestea. Modelul presupune aplicarea următoarei scheme de analiză prezentată în tabelul alăturat.

Evaluarea dimensiunilor în plan economic, de mediu și social

Tabelul 4.1

DIMENSIUNE	PRINCIPIU	CRITERIU	INDICATOR		PUNCTAJ
ECONOMICĂ	Consolidarea managementului financiar	Nivelul de randament economic	Evaluarea prețului de vânzare a materialului (preț vânzare kg/cost de producție total la kg de produs)	> 1	5
				= 1	4
				< 1	3
		Nivelul de îndatorare	Evaluarea ratei de îndatorare (Raportul dintre capitalul propriu/total datorii)	0,5 – 0,6	5
				> 0,6	3
				< 0,5	1
	Creșterea capacității de adaptare față de situații de criză	Nivelul de diversificare a produsului	Nr. de specii pentru o singură specie.	Nr. de produse egal cu nr. specii	1
				Nr. produse > Nr. specii	2
			Nr. de specii > 1	Nr. produse egal cu Nr. specii	3

MEDIU	Menținerea bunurilor și serviciilor pe care ecosistemul le oferă acvaculturii			Nr. de produse >Nr. specii	4
				Nr. produse >2x Nr. specii	5
		Nivelul amprentei ecologice	Intrări (kg furaj distribuit / Ieșiri (kg pește)	Nivel de conversie < 1	5
				> 1 < 1,6	4
				> 1,6 < 2	3
				> 2 < 2,5	2
				>2	1
		Nivelul amprentei de carbon	Energie	Utilizarea de energie regenerabilă	
				nu	1
				da > 50%	3
				da < 50%	2
				Realizează un studiu relativ asupra amprentei de carbon	
				da	+ 1
				nu	+ 0
				Există o strategie de planificare a altor măsuri de minimizare (combustibili, energie neconvențională , măsuri ecologice	
		da	+ 1		
		nu	+ 0		
Utilizarea de certificate de bune practici	Respectarea normelor de mediu	Se aplică un cod de bune practici certificat			
		da	2		
		nu	1		
		Există etichetă ecologică care se referă la implicațiile de mediu (ASC Gold Standard)			
		da	+ 1		

SOCIALĂ				nu	+ 0	
				Certificat ISO		
				da	+ 1	
				nu	+ 0	
				Participare la conceperea și defînirea normelor de mediu acvacole (exp. Dialoguri WWF sau alte organisme)		
				da	+ 1	
	nu	+ 0				
		Responsabilitate a socială a întreprinderii	Nivelul condițiilor de muncă	Existența unei politici de protecția muncii	Societatea are o politică de protecția muncii	
					da	2
					nu	1
					Se plătește asigurarea	
					da	+ 1
nu					+ 0	
		Nivelul de contribuție la dezvoltarea locală	Locuri de muncă	Angajații beneficiază de formare privind sănătatea și securitate la locul de muncă		
				da	+ 1	
				nu	+ 0	
				cu ce frecvență: mai mult sau egal cu o dată pe an ;	+ 1	
				mai puțin de o dată pe an.	+ 0	
				Procentul de angajați local		
> 70%	3					
30-70%	2					
< 30%	1					
				Durata menținerii pe post		

				< 1 an	+ 0	
				1-3 ani	+ 1	
				>3 ani	+ 2	
	Imaginea societății	Existența mecanismelor de comunicare	de	Există o prezentare transparentă a societății privind locația	da	2
				nu	1	
				Există un plan de comunicare privind promovarea societății (broșuri, conferințe, work shop-uri)	da	+ 1
				nu	+ 0	
	Imaginea societății	Existența mecanismelor de comunicare	de	Există un plan de responsabilități sociale(exp. sponsorizări, igenizări zone locale)	da	+ 1
				nu	+ 0	
	Imaginea societății	Existența mecanismelor de comunicare	de	Cum apreciați că este evaluată societatea în cadrul comunității locale	pozitiv	+ 1
negativ				+ 0		

Evaluare indicator 5 Durabil
4 Aproape de durabil
3 Spre durabil
2 Departe de durabil
1 Nedurabil

Evaluare finală 45-40 Durabilă ;
40-35 Aproape de durabilitate

35 – 25 Spre durabilitate
25 - 20 Departe de durabilitate
<20 Nedurabil

OPERATORUL ECONOMIC NR. 1

Un model de bune practici care acoperă dimensiunea dezvoltării durabile prin viabilitate economică, alături de responsabilitatea de mediu, și socială este reprezentat de activitatea desfășurată de Operatorul economic Nr. 1. Acesta, de la înființare până în prezent, a reușit să-și consolideze activitate prin integrarea activității primare, de producere a peștelui, cu activități de desfacere, procesare, pensiuni turistice și restaurante, pescuit recreativ/ sportiv, aducând un plus de valoare produsului primar.

Acest exemplu este relevant pentru prioritățile Programul de guvernare (PG) 2013-2016 și Strategia Europa 2020, ce au în vedere promovarea unei activități durabile de pescuit și acvacultură, competitivă economic în condițiile impuse de respectarea principiilor ecologice.

Operatorul economic Nr. 1 este o societate comercială cu capital integral privat din Regiunea VII - CENTRU. Are ca obiect de activitate principal – Acvacultura în ape dulci, COD CAEN 0322 și secundare – Pescuitul în ape dulci, Cod CAEN 0312; – Prelucrarea și conservarea peștelui, crustaceelor și moluștelor Cod CAEN 1020.

Operatorul economic Nr. 1. deține în patrimoniu:

- 2 ferme de acvacultură de crap, care totalizează o suprafață de cca. 320 ha luciu de apă;
- 1 fermă de sturioni (nisetru);
- 1 fermă salmonicolă;
- secție de procesare pește cu o capacitate de 135 t prin intermediul căreia Operatorul economic Nr. 1. oferă clienților produse din pește 100% naturale, după rețete de zeci de ani, atestate ca produse tradiționale. Produsele Operatorului economic Nr. 1. realizate după

rețete tradiționale din Țara Bârsei, beneficiază de materie primă de mare prospețime datorită faptului că peștele recoltat se transportă viu în hidrobioane, de la ferme către secția de procesare, ajungând în maxim o oră. În plus, de la recepție și până la obținerea produsului finit se urmărește să nu se depășească timpul de 72 ore, asigurându-se prospețimea produsului, continuitatea și uniformitatea calității și siguranța alimentară. Preluând rețetele aduse pe meleagurile noastre în epoca fanariotă de rușii lipoveni sau pe cele aduse încă din anii 1200-1300 de către coloniștii de origine germanică (sașii), Operatorul economic Nr. 1. a devenit prima companie producătoare de pește și produse procesate din pește care are atestat de produse tradiționale. Cele șase produse cu atestat tradițional sunt: Icrele, Novacul afumat din Țara Bârsei, Păstrăvul afumat, Păstrăvul ardelenesc, Rulada Păstrăvarului și Batogul de Novac.

Societatea deține o rețea de distribuție constituită din 7 magazine pentru vânzarea peștelui și a preparatelor din pește.

Varietatea largă a patrimoniului deținut a permis structurarea acestuia și exploatarea diferențiată în funcție de potențialul fiecărei unități. Au fost implementate măsuri de acva-mediu pentru dezvoltarea formelor de acvacultură care includ protecția și îmbunătățirea mediului, a resurselor naturale, diversitatea genetică și managementul peisajelor și caracteristicile tradiționale ale zonei de acvacultură în Ferma de acvacultură NR.1 a Operatorului economic nr. 1, amplasată pe teritoriul administrativ al Regiunii VII - CENTRU, în Ferma de acvacultură nr.2 amplasată pe teritoriul administrativ al Regiunii VII - CENTRU și în Ferma nr.3 din aceeași regiune. În celelalte ferme, activitatea s-a axat pe creșterea în sistem intensiv a păstrăvului, sturionilor și ciprinidelor.

Fermele de acvacultură nr.1,2 și 3 sunt ferme combinate, pepinieră și crescătorie, fiind populate în sistem de policultură pentru valorificarea superioară a tuturor nișelor trofice dezvoltate în bazine. Specia de bază realizată în cele două amenajări este crapul românesc - *Cyprinus carpio* care împreună cu cossașul - *Ctenopharyngodon idella* dețin un procent de peste 50%, iar speciile suplimentare fitozoo-planctonofage, sângerul - *Hypophthalmichthys molitrix*, novacul - *Aristichthys nobilis*, în procent de 25% fiecare. Într-un procent foarte mic este crescut alături de celelalte specii, carasul - *Carassius auratus gibelio*.

Tehnologia de creștere adoptată de societate este de tip intensiv cu furajarea peștelui pe perioada vegetativă.

În intervalul 2010-2012 firma a produs pește de consum și a comercializat 1234,05 t, cu un vârf de producție, în anul 2011, de 488,9 t, din care 22,6 t păstrăv și 466,3 t ciprinide.

Veniturile realizate din activitatea de acvacultură au avut o evoluție pozitivă, cu o mică scădere în anul 2011. Cele mai mari venituri sunt înregistrate în anul 2012, când activitatea de acvacultură înregistrează o creștere față de anii precedenți cu 32,7%. Profitul net este linear în primii doi ani, o mică scădere în anul 2011, triplându-se în anul 2012 (fig.4.1.).

Activitatea de pescuit recreativ/sportiv în anul 2013, după primele 9 luni, a înregistrat o cifra de afaceri de 345.073 lei iar în anul 2014 a înregistrat o creștere de 15,61%, 398.948 lei.

Pe segmentul de procesare, firma a realizat producții cuprinse între 63,498 t, în anul 2011, și de 133,352 t, în anul 2012 (fig 4.11). Analiza indicatorilor din situațiile financiare anuale arată o creștere lineară, profitul însă este mai mic în anul 2012 (fig.4.2).

ACTIVITATEA DE ACVACULTURĂ

PRODUCȚIE, VENITURI, CHELTUIELI, PROFIT

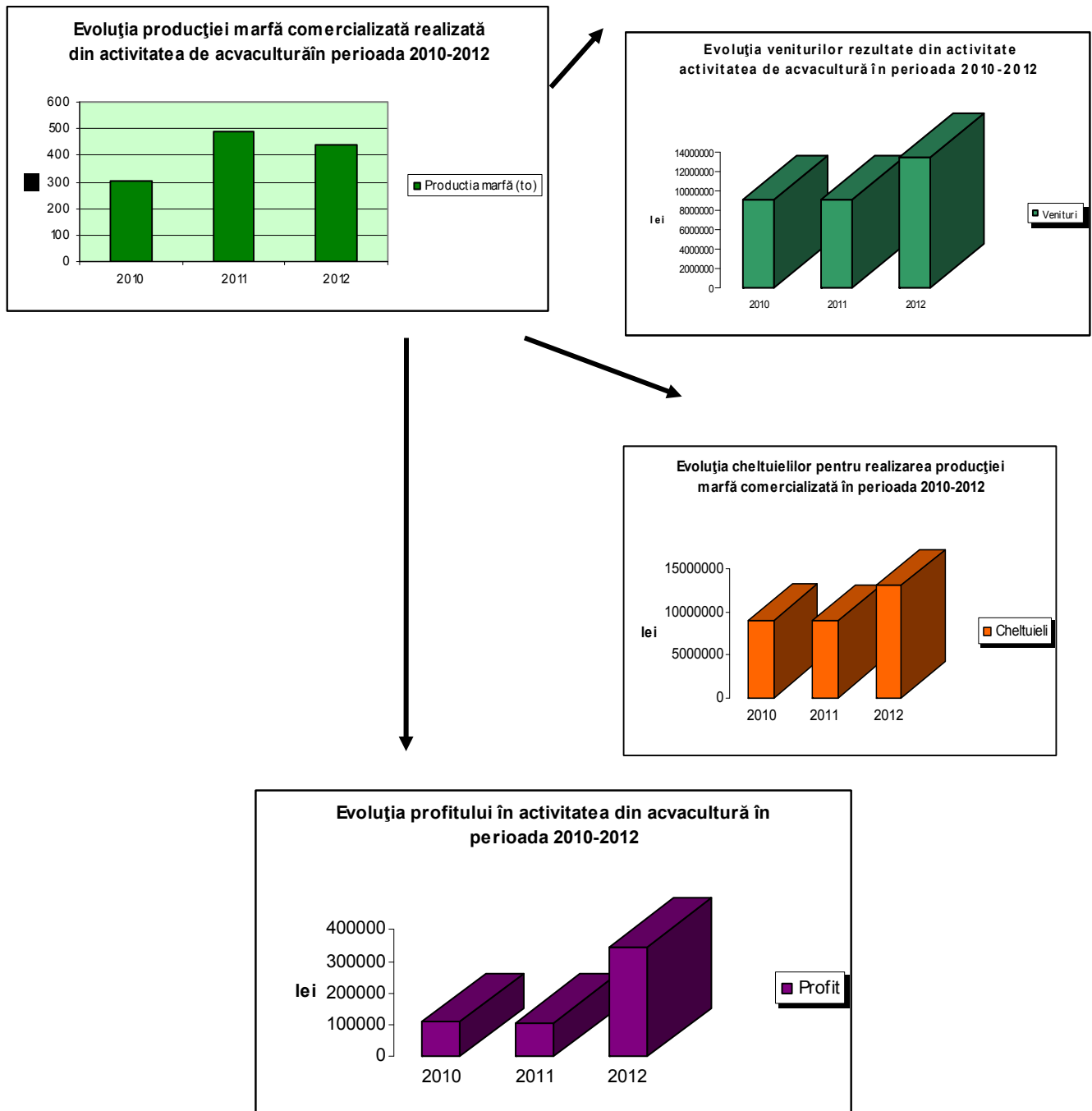

Figura 4.1 Activitatea de acvacultură- producție, venituri, cheltuieli, profit

ACTIVITATEA DE PROCESATE

PRODUCȚIE, VENITURI, CHELTUIELI, PROFIT

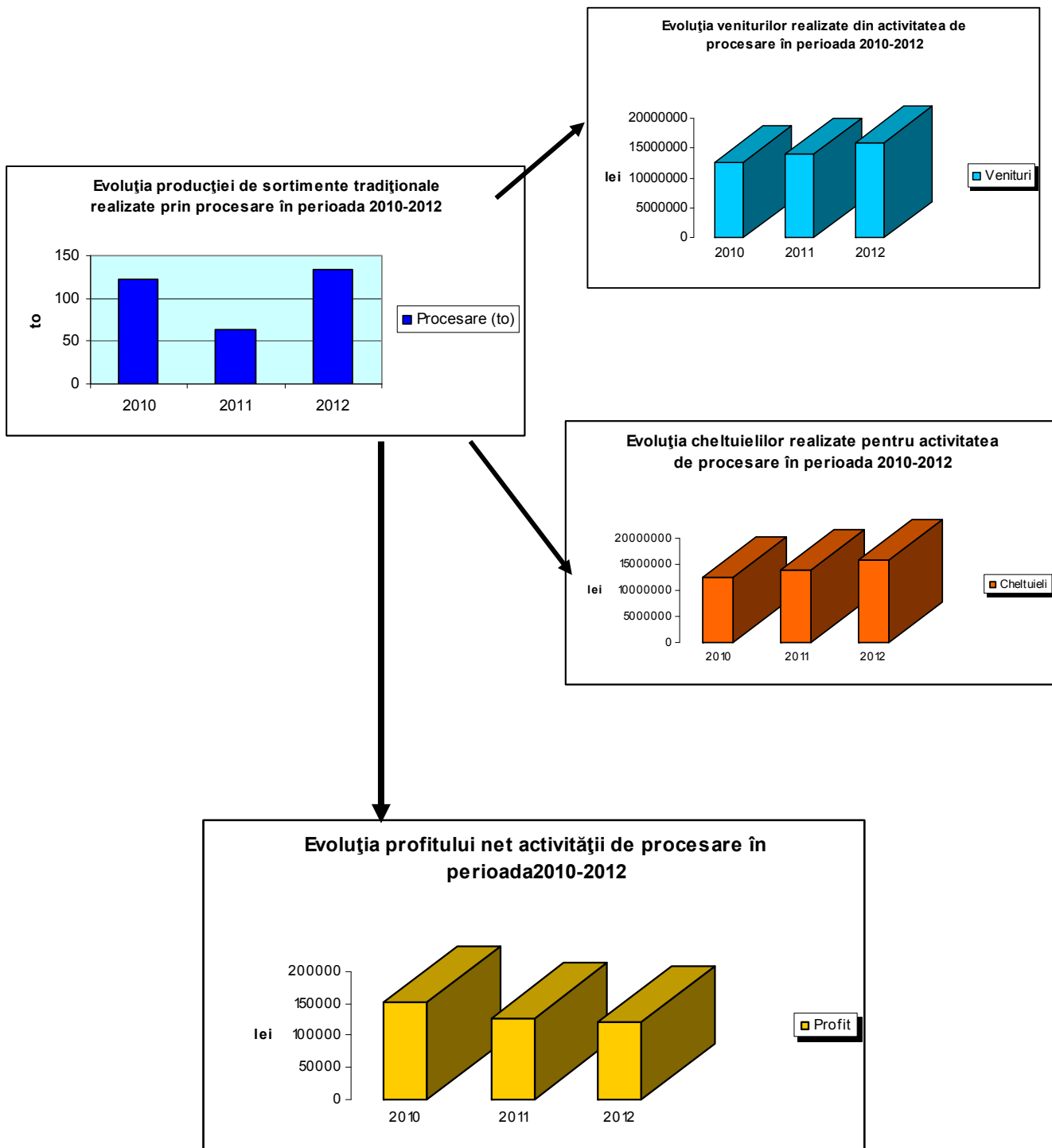

Figura 4.2 Activitatea de procesare- producție, venituri, cheltuieli, profit
 Scorul înregistrat de Operatorul economic Nr. 1. este prezentat în tabelul alăturat de unde rezultă că societatea aplică bune practici:

Scorul înregistrat de Operatorul economic Nr. 1. Tabelul 4.2

DIMENSIUNE	INDICATOR	SCOR	EVALUARE
ECONOMICĂ	Evaluarea prețului de vânzare a materialului	5	Durabil
	Evaluarea ratei de indatorare	3	Spre durabil
	Numărul de produse vândute	5	Durabil
TOTAL		13	
MEDIU	Intrări/ Ieșiri	5	Durabil
	Energie	4	Aproape de durabil
	Respectarea normelor de mediu	3	Spre durabil
TOTAL		12	
SOCIALĂ	Existența unei politici de securitatea muncii	4	Aproape de durabil
	Crearea de locuri de muncă locale	5	Durabil
	Existența mecanismului de comunicare	5	Durabil
TOTAL		14	
SCOR TOTAL		39	
EVALUARE FINALĂ		Aproape de durabilitate	

OPERATORUL ECONOMIC NR. 2.

Un model de bune practici, relevant pentru trecerea de la acvacultura tradițională la acvacultura ecologică, este cel al OPERATORUL ECONOMIC NR. 2, implementat în cadrul fermei de acvacultură a OPERATORUL ECONOMIC NR. 2.

Figura 4.3 Fermă de acvacultură

Figura 4.4 Fermă de acvacultură

FERMA DE ACVACULTURĂ A OPERATORUL ECONOMIC NR. 2

Ferma de acvacultură are o suprafață de 1310,81 ha, din care luciul de apă 1208,95 ha și funcționează în administrarea societății din anul 2004. Ferma a primit licență pentru producerea de pește din speciile ciprinide autohtone și asiatice, somn, știucă, șalău, biban și, de la preluare a făcut populări cu puiet de ciprinide, produs în pepinierele din diferite zone ale țării. Tehnologia de creștere aplicată a vizat obținerea peștelui de consum de 2-3 kg, ciclul de producției fiind în cele mai multe cazuri de 3 ani. Livrarea peștelui de consum s-a făcut pe diverse canale, atât local cât și în mai multe reședințe de județ.

În anul 2010, societatea a hotărât să treacă de la acvacultura tradițională la cea ecologică în conformitate cu prevederile Regulamentului 710/2009 al Comisiei. Societatea, pe termen mediu și lung, și-a propus ca, pe lângă trecerea la acvacultura ecologică, să investească în realizarea unei pepiniere proprii, la standardele producției ecologice, pentru a asigura puietul necesar populărilor, pentru a-și căpăta independența, din acest punct de vedere, față de furnizorii de puiet.

La data demarării procesului de conversie, stocul de material biologic era de 840163 kg în structura: 14,7 % crap, 22,7% sânger, 61,8% novac, 0,8% caras. Densitatea de populare a fermei de acvacultură atingea 690 kg/ha, deci, îndeplinea criteriile de bună stare animală. Totodată, calitatea fizico - chimică a mediului acvatic asigura parametrii vitali necesari efectivelor de pești.

Trecerea de la acvacultura tradițională la cea ecologică s-a realizat în 24 de luni. Parcurgând pașii impuși de legislația națională și regulamentele europene, OPERATORUL ECONOMIC NR. 2. a încheiat Contractul de certificare în agricultura ecologică cu un organism acreditat, a înscris amenajarea la Direcția pentru Agricultură Constanța ca PRODUCĂTOR ÎN AGRICULTURĂ ECOLOGICĂ și a primit CERTIFICATUL DE CONFIRMARE A

CONVERSIIEI LA AGRICULTURĂ ECOLOGICĂ, pentru domeniul producție animalieră (acvacultură), respectiv a produselor: Cyprinidae autohtone: crap, caras; Cyprinidae asiatice: novac, sânger, cosaș; Esocide: șalău.

Data începerii conversiei, anul 2010, a presupus și alinierea tehnologiei la normele impuse de regulamentele specifice privind producția ecologică, societatea fiind obligată să respecte principiile generale referitoare la creșterea peștilor, mediu de viață, condițiile de întreținere, și multiplicare, sintetic prezentate mai jos:

- Originea animalelor de acvacultură - să utilizeze specii crescute la nivel local; să crească animale ecologice, iar când acestea nu sunt ecologice să introducă animale de acvacultură tinere neecologice în structura, 80% până la finele anului 2011, 50%, până la finele anului 2013, 0% până la finele anului 2015;

- Practicile de creștere a animalelor de acvacultură - mediul în care cresc animalele de acvacultură să fie conform nevoilor specifice speciei, cu spațiu suficient pentru calitatea vieții, apă de calitate bună cu suficient oxigen; densitatea efectivelor este limitată la 1500 de kg pește/ha/an; se va realiza monitorizarea stării de sănătate a peștilor; asigurarea sistemelor de evacuare pentru a nu permite evadarea materialului; nu se admit instalații tehnice de recirculare, cu excepția instalațiilor de reproducere artificială și de incubare sau în cazul în care sunt utilizate la prepararea hranei ecologice pentru animale;

- Gestionarea animalelor de acvacultură - se impune manipularea atentă, utilizând echipamentul corespunzător și recurgând la protocoalele de evitare a stresului și a vătămării fizice; genitorii se manipulează sub influența anestezicilor; se permite ventilarea, oxigenarea apei pentru a asigura calitatea vieții și sănătatea animalelor, sacrificarea se va efectua prin aducerea materialului biologic la faza de insensibil la durere; trebuie să se țină seama de dimensiunile animalelor în momentul recoltării, de specii și de centrele de producție.

- Reproducerea animalelor, numai natural, nu se admite utilizarea hormonilor și derivațiilor acestora;

- Regimurile alimentare trebuie concepute având în vedere priorități precum sănătatea animalelor, produse de înaltă calitate, inclusiv în ceea ce privește compoziția nutrițională care asigură calitatea superioară a produsului final pentru consum și impactul redus asupra mediului înconjurător. Peștii trebuie furajați cu hrană care se găsește în mod natural, în iazuri și lacuri. În cazul în care nu sunt disponibile cantități suficiente de resurse pentru alimentarea naturală se pot

utiliza alimente ecologice, de origine vegetală, obținute din plante cultivate tot în ferme vegetale ecologice.

Perioada de conversie a presupus următoarele acțiuni în conformitate cu prevederile Planului de management al producției ecologice, Planului de gestionare durabilă a fermei de acvacultură, Programului de populare pentru realizarea conversiei:

Tabelul 4.3

ANUL	POPULĂRI		SISTEMUL TEHNOLOGIC APLICAT
	Puiet ecologic Kg	Puiet neecologic Kg	
0	1	2	3
2011	Crap – 20102	Crap – 56127	Tehnologie de creștere prietenoasă mediului și care răspunde la următoarele cerințe:
			· asigură realizarea unei producții de 296,26 kg/ha;
			· puietul achiziționat a fost obținut prin reproducere naturală; reproducătorii sunt atestați ecologic și provin din unități piscicole certificate pentru acvacultura ecologică;
			· furajarea s-a realizat cu furaje ecologice achiziționate de la societăți certificate pentru agricultura ecologică;
			· hrănirea răpitorilor s-a realizat prin exploatarea durabilă a resurselor piscicole care constituie biomasa peștilor răpitori;
			· furajarea suplimentară cu cantitatea de 47000kg furaj, format din 37000 kg grâu ecologic, 10000kg orz ecologic;
			· recoltarea s-a realizat prin utilizarea uneltelor tradiționale;
			· biodiversitatea a fost menținută;
			· producția totală vândută – 362342 kg.
2012	Crap – 13876	Crap- 39504	Tehnologie de creștere prietenoasă a mediului și care răspunde la următoarele cerințe:
			· producția de acvacultură înregistrată 90230,9 kg
			· puietul achiziționat a fost obținut prin reproducere naturală; reproducătorii sunt atestați ecologic și provin din ferme de acvacultură certificate pentru acvacultura ecologică;
			· furajarea s-a realizat cu furaje ecologice achiziționate de la societăți certificate pentru agricultura ecologică;
			· hrănirea răpitorilor s-a realizat prin exploatarea durabilă a resurselor piscicole care constituie biomasa peștilor răpitori;
			· furajarea suplimentară cu cantitatea de 102662 kg grâu ecologic ;
			· recoltarea s-a realizat prin utilizarea uneltelor tradiționale;

			· biodiversitatea a fost menținută;
2013	Puiet: Crap - 17153; Novac - 24030; Sânger - 12015; Cteno - 4005		Tehnologie de creștere prietenoasă mediului și care răspunde la următoarele cerințe:
			· producția de acvacultură înregistrată 74288,5kg
			· puietul achiziționat a fost obținut prin reproducere naturală; reproducătorii sunt atestați ecologic și provin din ferme de acvacultură certificate pentru acvacultura ecologică;
			· hrănirea s-a realizat cu hrană naturală;
			· hrănirea răpitorilor s-a realizat prin exploatarea durabilă a resurselor piscicole care constituie biomasa peștilor răpitori;
			· recoltarea s-a realizat prin utilizarea uneltelor tradiționale;
2014	-	-	Tehnologie de creștere prietenoasă mediului și care răspunde la următoarele cerințe:
			· producția de acvacultură înregistrată 103091,50 kg
			· puietul achiziționat a fost obținut prin reproducere naturală; reproducătorii sunt atestați ecologic și provin din ferme de acvacultură certificate pentru acvacultura ecologică;
			· hrănirea cu hrană naturală
			· hrănirea răpitorilor s-a realizat prin exploatarea durabilă a resurselor piscicole care constituie biomasa peștilor răpitori;
			· recoltarea s-a realizat prin utilizarea uneltelor tradiționale.

ACȚIUNI DIN CADRUL PLANULUI DE MANAGEMENT AL PRODUCȚIEI ECOLOGICE

Bilanțul acțiunilor de implementare a normelor privind producția ecologică în cadrul Crescătoriei OPERATORUL ECONOMIC NR. 2.arată că:

- cantitate populată de material de populare certificat ecologic a fost de 91181 kg din care puiet de crap 51.131 kg;
- cantitatea de furaje ecologice, de natură vegetală, a fost de 149662 kg;
- tehnologia de creștere a fost prietenoasă mediului;
- biodiversitatea a fost menținută.

Ca urmare a modului în care societatea a implementat Planului de management al producției ecologice, Planului de gestionare durabilă a fermei de acvacultură , Programului de populare pentru realizarea conversiei a primit: CERTIFICATUL DE CONFIRMARE A CONVERSIEI LA AGRICULTURĂ ECOLOGICĂ, pentru domeniul producție animalieră (acvacultură).

Scorul înregistrat de OPERATORUL ECONOMIC NR. 2 este prezentat în tabelul următor, de unde rezultă că societatea aplică bune practici:

Scorul înregistrat de OPERATORUL ECONOMIC NR. 2

Tabelul 4.4

DIMENSIUNE	INDICATOR	SCOR	EVALUARE
ECONOMICĂ	Evaluarea prețului de vânzare a materialului	5	Durabil
	Evaluarea ratei de indatorare	3	Spre durabil
	Numărul de produse vândute	3	Spre durabil
TOTAL		11	
MEDIU	Intrări/ Ieșiri	5	Durabil
	Energie	4	Aproape de durabil
	Respectarea normelor de mediu	5	Durabil
TOTAL		14	
SOCIALĂ	Existența unei politici de securitatea muncii	4	Aproape de durabil
	Crearea de locuri de muncă locale	5	Durabil
	Existența mecanismului de comunicare	5	Durabil
TOTAL		14	
SCOR TOTAL		39	
EVALUARE FINALĂ		Aproape de durabilitate	

Capitolul 5

Concluzii și recomandări

5.1. Concluzii privind contextul european și național

Așa cum rezultă din Studiul de piață pentru sectorul pescăresc din România:

- Producția din acvacultură în UE a rămas relativ stabilă, între 1,2 și 1,4 milioane de tone, în perioada 1995-2010. Principalii producători din sectorul acvaculturii au fost Spania (20%), Franța (17%), Marea Britanie (16%) și Italia (12%), ceea ce, din punct de vedere cantitativ, a reprezentat în 2010 două treimi din producția totală de acvacultură. Cu toate acestea, din punct de vedere valoric, Franța a ocupat primul loc (21%), urmată de Marea Britanie (19%) și Spania (12%);
- Acvacultura s-a bazat în cea mai mare parte pe creșterea a patru specii: midii, păstrăv, somon și stridii. În 2010, producția de pește a reprezentat jumătate din volumul total și 70% în valoare, în timp ce moluștele au reprezentat 50% și respectiv 30%. Moluștele bivalve (midii, stridii și scoici) au fost produse în majoritate în Spania, Franța și Italia, dar speciile variază în funcție de stat. Marea Britanie a produs în principal somon;
- Producția piscicolă a României a înregistrat fluctuații care au oscilat între 13.337 tone și 17.942 tone, în intervalul 2005 – 2008, a scăzut la circa 11.600 tone, pe fondul crizei economice, înregistrându-se un reviriment până spre 13.500 – 15.000 tone, în ultimii doi ani, din care 10.100 tone au provenit din acvacultura.
- Producția din acvacultură a reprezentat baza producției de pește din România, acest segment asigurând circa 68% (valoare medie a ultimilor trei ani) din producția totală;
- Raportat la consumul intern de 83.400 tone care a fost asigurat de peștele importat în procentaj de 82,2%, respectiv 68.554,80 tone, producția internă contribuind doar cu 17,8%, respectiv 14.845,20 tone, din care 68% respectiv 10.094,74 tone, reprezintă aportul acvaculturii românești;
- Acvacultura s-a desfășurat, practic, exclusiv în ape dulci și s-a caracterizat din punct de vedere tehnologic prin creșterea intensivă (mai ales a salmonidelor), creșterea extensivă și semi-intensivă a ciprinidelor în policultură, în bazine de pământ (heleșteie, iazuri și lacuri);
- Structura pe specii a producției piscicole provenită din acvacultură a fost dominată de 5 specii de ciprinide (crap, sânger, novac, cosaș și caras), în medie 87%, celelalte 13 procente fiind acoperite de alte specii dintre care dominantă a fost specia păstrăv;

Pe de altă parte se constată că :

- În perioada de implementare a Programului Operațional pentru Pescuit 2007- 2013, așa cum rezultă din datele DGP – AMPOP, au fost finanțate investiții noi în acvacultură care urmează să

producă un plus de 10.257 tone/an, precum și modernizări și extinderi ale capacităților existente care vor aduce un plus de 7.598 tone/an;

- Transferarea ANPA în anul 2012 din subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvolării Rurale, la Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice – Departamentul Ape Păduri și Piscicultură și înapoi în subordinea MADR în anul 2014, a avut ca urmare amânarea încheierii contractelor de concesiune cu Statul Român, stoparea vânzării terenurilor pe care sunt amplasate fermele de acvacultură, a unor active sau a pachetelor de acțiuni;
- Cu excepția regiunilor Centru și Nord Est unde situația fermelor de acvacultură este aproape de normalitate, în celelalte regiuni doar 35 - 50% din fermele de acvacultura sunt licențiate, ca urmare a faptului că unele ferme sunt abandonate, altele se află în litigii de fond funciar iar altele se află în procedura de încheiere a contractului de concesiune cu ANPA;
- Continuă demersurile comisiilor locale de retrocedări, care desfășoară o puternică acțiune de destructurare a fermelor din sectorul românesc de acvacultură ;
- Amenajările piscicole din Delta Dunării se confruntă actualmente cu aspecte negative cauzate de neaplicarea tehnologiilor clasice de exploatare datorită lipsei suportului financiar pentru asigurarea condițiilor minime pentru alimentarea cu apă și recircularea apei din heleștee, administrarea furajelor, a îngrășămintelor chimice/organice, asigurarea bună stării animale în heleștee (nivel de apă mici pe platforma heleșteelor, grad mare de invadare cu macrofite acvatice, neefectuarea analizelor fizico-chimice ale apei, etc.);
- Intensificarea preocupărilor pentru creșterea intensivă a salmonidelor, crapului și a sturionilor în viviere flotabile amplasate în lacurile de acumulare, care a contribuit semnificativ la creșterea producției de specii valoroase, cu cerere bună pe piață;
- Necesitatea punerii în valoare a potențialul nevalorificat al acvaculturii românești ;

5.2. Necesitățile identificate, la nivel național

Având în vedere concluziile menționate în cap.5.1, și cele desprinse din analiza SWOT, au fost identificate, la nivel național, necesitățile privind încurajarea acvaculturii sustenabile din punct de vedere al mediului, eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, inovatoare,

competitive și bazate pe cunoaștere, care susțin necesitatea investițiilor noi dar mai ales a investițiilor în cadrul fermelor existente de acvacultură, în special în reabilitarea și modernizarea acestora, pentru punerea în valoare a potențialului productiv, după cum urmează:

- Promovarea investițiilor în ferme noi pentru punerea în valoare a potențialului nevalorificat de dezvoltare a acvaculturii românești, inclusiv în ferme în sistem închis, recirculant;
- Promovarea investițiilor în fermele existente, pentru reabilitarea și modernizarea acestora în vederea punerii în valoare a potențialului lor productiv;
- Implementarea de tehnologii noi de acvacultură (inclusiv ecologice și intensive), competitive cu cele din statele membre ale UE;
- Introducerea în acvacultură de specii noi cu productivitate mare și perspective bune pe piață;
- Implementarea în fermele de acvacultură a echipamentelor moderne, performante;
- Promovarea în cadrul fermelor de acvacultură a investițiilor în creșterea eficienței energetice prin introducerea sistemelor de energie regenerabilă (eoliană, hidro, foto voltaice);
- Promovarea producției ecologice în cadrul fermelor de acvacultură;
- Sprijinirea colaborării dintre cercetare și producție pentru încurajarea inovării și a introducerii rezultatelor obținute în producție;
- Promovarea serviciilor de consiliere pentru fermierii din acvacultură;
- Realizarea de investiții în infrastructura din cadrul fermelor de acvacultură (bazine piscicole, instalații și construcții hidrotehnice, transport, etc.);
- Încurajarea dezvoltării tehnologiilor în acvacultura tradițională, prietenoasă mediului;
- Sprijinirea fermelor de acvacultură care furnizează servicii de mediu ;
- Sprijinirea fermelor de acvacultură pentru implementarea măsurilor privind sănătatea și bună starea animală;
- Sprijinirea fermierilor în asigurarea stocurilor din fermele de acvacultură;
- Identificarea și punerea în valoare a potențialului siturilor de acvacultură ;
- Adoptarea unui cod de bune practici de acvacultură și asocierea respectării acestui cod cu o etichetă/logo/brand;
- Sprijinirea înființării de noi asociații de producători și consolidarea celor existente în vederea eficientizării atât a input-urilor cât și output-urilor tehnologice.

Pe lângă aceste necesități principale și identificate ca fiind comune în majoritatea regiunilor de dezvoltare se regăsesc o serie de necesități din punct de vedere tehnic / tehnologic, la nivel/e regional/e cum ar fi:

- necesitatea de informare pe de-o parte a publicului larg, privind beneficiile consumului de pește iar, pe de altă parte a actorilor implicați în această activitate, a producătorilor / organizațiilor de producători cu privire la ultimele inovații în domeniu, tehnologii noi, echipamente și utilaje de ultimă oră, noi tratamente aplicate în fermele piscicole, etc.. Acest lucru este determinat practic de inexistența unei colaborări între autoritățile centrale ce răspund de sectorul de acvacultură, activitatea de cercetare din sector și producători / organizații de producători;
- necesitatea de specializare a personalului lucrativ din fermele de acvacultură atât a inginerilor tehnologi cât și a muncitorilor calificați;
- necesitatea de susținere a cercetării din sectorul de acvacultură în vederea dezvoltării de noi tehnici și tehnologii care se pretează a fi aplicate în fiecare regiune a țării, întocmirea de normative de specialitate pe regiuni, având în vedere condițiile geografice diferite și condițiile actuale de practicare a acvaculturii și nu în ultimul rând transferul tehnologic către producători în vederea dezvoltării unei acvaculturi competitive și durabile.

O necesitate importantă și majoritară la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare este acordarea de către stat a facilităților fiscale pentru stimularea dezvoltării sectorului de acvacultură.. Această necesitate reprezintă una din nevoile acute, din cauza căreia toți producătorii din cadrul sectorului se simt discriminați deoarece celelalte domenii de activitate din ramura mare a agriculturii – zootehnie, culturile agricole, legumicultură, etc. - beneficiază de asemenea facilități fiscale.

Dintre necesitățile administrative, identificate la nivelele regionale, se remarcă următoarele:

- necesitatea creșterii și transparenței dialogului între autorități și organizațiile de producători/producători în vederea eficientizării rezolvării problemelor din sector;
- stimularea consumului de pește în rândul populației prin aplicarea unor strategii de comunicare, marketing la nivelul tuturor regiunilor țării;

- implementarea unui sistem de control și inspecție eficient care, pe de-o parte să protejeze efectivele de pește din fermele de acvacultură împotriva furturilor și, pe de altă parte, să identifice fermele care produc și/sau desfac pește ilegal;
- stimularea activității de cercetare în domeniu;
- sprijinirea fermierilor din acvacultură pentru eficientizarea activităților productive

Producătorii / organizațiile de producători din toate regiunile de dezvoltare, în corelare cu necesitatea investițiilor în vederea eficientizării activității de producție, susțin alocarea fondurilor existente pentru reabilitarea și modernizarea fermelor de acvacultură existente și pentru repunerea în funcțiune a celor abandonate.

Pe lângă aceste necesități principale în sectorul de acvacultură există și o serie de alte nevoi identificate la nivele regionale, cum ar fi:

- Dezvoltarea capacității de procesare și comercializarea peștelui produs, concomitent cu promovarea consumului de pește de apă dulce autohton;
- **Acordarea de compensații ca urmare a acțiunii păsărilor ihtiofage ocrotite în toate fermele și nu numai celor situate în situri Natura 2000;**
- Asigurarea unui plafon de finanțare astfel încât să poată beneficia de fonduri un număr cât mai ridicat de ferme de acvacultură;
- Asigurarea de alocării financiare pentru proiectele pilot care să se realizeze doar în parteneriat cu institutele de cercetare, în cadrul cărora să se testeze la nivel macro noile tehnologii identificate a fi generatoare de profituri superioare;
- Susținerea financiară a activităților în vederea creării/consolidării organizațiilor de producători.

5.3 Recomandări

1. În vederea îmbunătățirii performanței și a competitivității generale a fermelor de acvacultură, concomitent cu reducerea impactului negativ asupra mediului se recomandă creșterea nivelului de consiliere a acestora de către organisme științifice, tehnice, juridice, economice;
2. Readucerea în circuitul de acvacultură a cca 30% din suprafețele destinate inițial creșterii peștelui, care au fost abandonate sau au căpătat alte destinații de utilizare,

concomitent cu intabularea tuturor terenurilor care aparțin statului și pe care sunt amplasate ferme de acvacultură;

3. Modernizarea și re tehnologizarea fermelor de acvacultură existente, atât în ceea ce privește infrastructura (diguri, baraje, bazine de creștere, sisteme de alimentare/evacuare, etc.) cât și în ceea ce privește tehnologiile de creștere; introducerea tehnologiilor moderne de creștere a peștelui în sisteme recirculante, concomitent cu soluționarea problemelor legate de reducerea costurilor de producție, elaborarea, aprobarea și aplicarea procedurilor și normelor de calitate la nivel național;

4. Aplicarea de noi tehnologii de acvacultură ecologică (realizarea gamei de produse de pește și produse de pește ecologice, conform normelor în vigoare).

5. Diversificare producției de pește în fermele de acvacultura extensive cat mai ales în fermele de acvacultura cu sisteme recirculante prin: extinderea creșterii păstrăvului, a speciilor răpitoare autohtone (somon, șalău, biban, etc.) și a creșterii sturionilor pentru carne și caviar;

6. Introducerea de noi specii, prin aplicarea măsurilor de evitare a riscurilor , prin împiedicarea evadărilor și a interacțiunii biologice negative cu populațiile indigene , care pot duce la derapaje genetice;

7. Dezvoltarea mariculturii prin stimularea creșterii calcanului , precum și a speciilor de moluște de interes economic care pot acoperi atât calitativ cât și cantitativ o nișă importantă de piață ;,

8. Creșterea eficienței energetice a activităților în fermele de acvacultura prin promovarea investițiilor în surse de energie regenerabilă (eoliană ,hidro, foto voltaice);

9. Identificarea și cartografierea zonelor în care se pot desfășura activități de acvacultură precum și a acelor pentru care nu sunt favorabile aceste activități;

10. Îmbunătățirea și dezvoltarea facilităților și infrastructurilor de sprijin necesare creșterii potențialului siturilor de acvacultura și a reducerii impactului negativ al acvaculturii asupra mediului;

11. Sprijinirea financiară a fermelor de acvacultură care furnizează servicii de mediu, inclusiv a acelor care se regăsesc în situri Natura 2000;

12. Sprijin financiar în vederea promovării sănătății și a bună stării animalelor în întreprinderile din domeniul acvaculturii;

13. Susținerea fermelor de acvacultura în ceea ce privește garantarea producțiilor realizate prin asigurarea stocurilor care să acopere eventualele pierderi economice;
14. Modernizarea managementului activității de acvacultură prin trecerea de la formele asociative de tip patronal, cu scop reprezentativ, la formele asociative cu scop lucrativ, ceea ce ar permite operatorilor să joace un rol mai important pe piața de pește și a produselor din pește și ar asigura dezvoltarea parteneriatelor cu instituțiile de cercetare în vederea promovării unei acvaculturi inovative care să asigure competitivitatea și durabilitatea sectorului, etc;
15. Promovarea unor măsuri fiscale care să stimuleze activitatea de acvacultură: reducerea sau chiar eliminarea prețului plătit pentru metrul cub de apă utilizat pentru acvacultură, amnistierea plății taxei pentru construcțiile hidrotehnice din fermele de acvacultură (taxa pe stâlp), reducerea TVA la pește și produsele de pește, subvenționarea producerii puietului, subvenționarea motorinei și a energiei electrice, subvenționarea producției de pește prin prima la hectar luciu de apă, similar subvenționării altor sectoare ale zootehniei (creșterea vacilor, etc.), în vederea eliminării discriminărilor la care sunt supuși producătorii autohtoni în competiția cu cei din alte state membre ale UE;
16. Promovarea unor măsuri de conștientizare publică care să stimuleze creșterea consumului de pește și a produselor de pește;
17. Introducerea unui sistem de inspecție și certificare genetică pentru certificarea/omologarea pepinierelor care pot produce și vinde puiet de pește de populare, certificat genetic , pentru fermele de acvacultură;
18. Pentru perioada 2014 – 2020 se estimează, așa cum rezultă din analiza făcută de experții Rompop 2014, ca susținerea financiară din partea Fondului European pentru Pescuit și Afaceri Maritime să determine o creștere a producției de pește produs în acvacultură de cca 8.000 – 10.000 tone.

BIBLIOGRAFIE

- Planul Național Strategic pentru Pescuit 2007-2013
- Programul Operațional pentru Pescuit 2007-2013
- Talpeș Vladimir, 2001, „Sistematizarea în scopuri multiple a bazinului inferior al Prutului – sectorul românesc”, Teză de doctorat
- *Evaluare intermediara POP 2007-2010 – disponibilă pe:*
<http://old.madr.ro/pages/fep/evaluari/evaluare-intermediara-pop-2007-2010.pdf>
- Lista beneficiari POP-10.01.2014 - *disponibilă pe:*
<http://www.ampeste.ro/attachments/article/81/lista-beneficiari-pop-10.01.2014.pdf>
- *Evaluare intermediara POP 2007-2010 – disponibilă pe:*
<http://old.madr.ro/pages/fep/evaluari/evaluare-intermediara-pop-2007-2010.pdf>
- Stadiul implementării POP 2007-2013 la 19 septembrie 2014 – *disponibil pe:*
<http://www.ampeste.ro/attachments/article/135/stadiul-implementarii-pop-19.09.2014.pdf>
- [Lista-beneficiari-pop-26.09.2014.pdf](http://www.ampeste.ro/attachments/article/138/lista-beneficiari-pop-26.09.2014.pdf)
<http://www.ampeste.ro/attachments/article/138/lista-beneficiari-pop-26.09.2014.pdf>
- Applying spatial planning for promoting future aquaculture growth - FAO, Committee on Fisheries, Sub-committee on Aquaculture, Seventh Sesion, St. Petersburg, Russian Federation, 7 – 11 October 2013
- www.ampeste.ro
- www.anpa.ro
- www.romfish.ro
- RUA – ANPA, Legea nr. 268/2001, Legea 192/2001